

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 78/2026
van 25 juni 2026
Rolnummer : 8436**

In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 10 maart 2024 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid », ingesteld door de vzw « Nansen » en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Pierre Nihoul en Joséphine Moerman, de rechters Thierry Giet, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Danny Pieters, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt, Katrin Jadin en Magali Plovie, en, overeenkomstig artikel 60bis van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter Luc Lavrysen, bijgestaan door griffier Frank Meersschant, onder voorzitterschap van voorzitter Pierre Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 21 februari 2025 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 25 februari 2025, is beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 10 maart 2024 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 augustus 2024) ingesteld door de vzw « Nansen », de vzw « Coordination et Initiatives pour et avec les Réfugiés et Étrangers », de vzw « Association pour le droit des Étrangers » en de vzw « Vluchtelingenwerk Vlaanderen », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Wout Van Doren en mr. Pauline Chomel, advocaten bij de balie te Brussel.

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Cathy Piront en mr. Sophie Matray, advocates bij de balie Luik-Hoei, heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 1 april 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Thierry Giet en Sabine de Bethune te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1.1. De Ministerraad merkt op dat de verzoekende partijen het geheel van de middelen afleiden uit de schending van het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de status van staatlozen, goedgekeurd bij de wet van 12 mei 1960 (hierna : het Verdrag van New York), zonder te identificeren welke bepaling van dat Verdrag zou zijn geschonden. Bijgevolg zijn de middelen onontvankelijk in zoverre zij zijn afgeleid uit de schending van dat Verdrag.

A.1.2. De Ministerraad voert bovendien aan dat de verzoekende partijen meermaals de toekenning van de status van staatloze aan een vreemdeling, enerzijds, en het verblijfsrecht dat een staatloze op het Belgische grondgebied kan verkrijgen, anderzijds, verwarren. Hij preciseert dat het Verdrag van New York enkel de status van staatlozen betreft en dat het geen verblijfsrecht erkent. In werkelijkheid heeft de bestreden wet van 10 maart 2024 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid » (hierna : de wet van 10 maart 2024) niet de bepaling van de status van staatloze tot voorwerp en komt zij dus niet tussen in de bij het Verdrag van New York gewaarborgde rechten. Zij beperkt zich ertoe te voorzien in een procedure voor de toelating tot verblijf, onder bepaalde voorwaarden. De Ministerraad preciseert voorts dat noch het voormelde Verdrag, noch enige andere regel van internationaal recht de Staten oplegt een verblijfsrecht voor staatlozen te erkennen. Bijgevolg zijn de middelen kennelijk ongegrond in zoverre zij zijn afgeleid uit de schending van het Verdrag van New York. De omstandigheid dat artikel 9 van de wet van 10 maart 2024 naar artikel 1 van dat Verdrag verwijst, betekent geenszins dat de bestreden wet de erkenning van de status van staatloze betreft.

A.1.3. De Ministerraad voert bovendien aan dat de verzoekende partijen een bindende kracht toekennen aan het « Manuel sur la protection des apatrides », opgesteld door het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (hierna : het « Handboek betreffende de bescherming van staatlozen »), terwijl dat enkel aanbevelingen bevat, die geen enkele juridische waarde hebben. Bovendien geeft dat Handboek richtlijnen voor de toepassing van het Verdrag van New York, waarvan de aanvoering te dezen zowel onontvankelijk als kennelijk ongegrond is. De omstandigheid dat het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen een verblijfsrecht vermeldt, is overigens niet pertinent, aangezien dat Handboek geen andere rechten kan waarborgen dan die waarin bij het Verdrag van New York is voorzien. Ten slotte voert de Ministerraad aan dat de verzoekende partijen het Hof meermaals verzoeken om een opportuniteitsoordeel te vellen en de wet van 10 maart 2024 te herschrijven, hetgeen niet ontvankelijk is. In ieder geval beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsvrijheid in het kader van het immigratiebeleid, dat complexe en verstrengelde uitdagingen bevat. In dat opzicht merkt de Ministerraad op dat het Hof zich in principe niet uitspreekt over de situatie van categorieën van vreemdelingen die al dan niet een verblijfsrecht op het grondgebied kunnen verkrijgen.

A.1.4. De Ministerraad stelt vast dat de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord toegeven niet specifiek de bepalingen van het Verdrag van New York te beogen waarvan zij van oordeel zijn dat ze worden geschonden. In dat opzicht kunnen de verzoekende partijen niet redelijkerwijs aanvoeren dat zij de bepalingen van het voormelde Verdrag « in hun geheel » beogen.

A.2.1. De verzoekende partijen geven toe dat het Verdrag van New York niet van de Staten eist dat zij een verblijfsrecht aan staatlozen toekennen. Volgens hen zou het waarborgen van een dergelijk recht evenwel in overeenstemming zijn met het voorwerp en het doel van dat Verdrag, zoals het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen beklemt. Als de staatloze niet over een verblijfsrecht beschikt, wordt hij immers blootgesteld aan een permanente onzekerheid en geniet hij niet de rechten welke bij het voormelde Verdrag of bij het internationaal recht betreffende de mensenrechten zijn gewaarborgd. In dat opzicht beklemtonen de verzoekende partijen dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat de onmogelijkheid voor staatlozen om hun situatie te regulariseren een inmenging kon vormen in het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven. Het Grondwettelijk Hof heeft reeds geoordeeld, vanuit het Verdrag van New York en het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1953 (hierna : het Verdrag van Genève), dat erkende staatlozen en vluchtelingen zich in vergelijkbare situaties bevinden. In dat kader heeft het bovendien een verschil in behandeling tussen die categorieën van personen afgekeurd. De verzoekende partijen voeren dus aan dat de middelen de bepalingen van het Verdrag van New York in hun geheel beogen, in het licht van het doel en het voorwerp van die regel van internationaal verdragsrecht.

A.2.2. Volgens de verzoekende partijen creëert de Ministerraad op artificiële wijze een verschil in behandeling tussen de erkenning van de hoedanigheid van staatloze en die van de status van staatloze. Zij preciseren dat de erkenning van de hoedanigheid van staatloze vereist dat is voldaan aan de voorwaarden waarin is voorzien bij artikel 1 van het Verdrag van New York, met dien verstande dat de criteria en de procedures zijn beschreven in het eerste en het tweede deel van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen. De status van staatloze bestaat in het geheel van rechten en verplichtingen van de staatlozen in het licht van de nationale wetgeving. Het verblijfsrecht dat een staatloze kan verkrijgen op Belgisch grondgebied valt onder die status, die bovendien is gepreciseerd in het derde deel van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen.

Bovendien betreft de bestreden wet niet alleen het verblijfsrecht van de staatloze op het Belgische grondgebied, maar ook de erkenning van de hoedanigheid van staatloze, aan de hand van de bij artikel 9 bepaalde voorwaarde. De procedure waarin bij de wet van 10 maart 2024 is voorzien, combineert in werkelijkheid zowel de erkenning van de hoedanigheid van staatloze als het verblijfsrecht dat eraan is verbonden. Artikel 9 van die wet verwijst immers naar de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag van New York. De verzoekende partijen preciseren dat het verblijfsrecht automatisch is gewaarborgd voor vluchtelingen, terwijl dat niet het geval is voor staatlozen, die zich nochtans in een vergelijkbare situatie bevinden.

A.2.3. De verzoekende partijen beklemtonen ook dat de voorwaarden die de bestreden wet aan een staatloze oplegt opdat hij een verblijfsrecht kan verkrijgen, te restrictief zijn. Hoewel het verblijfsrecht kan worden voorbehouden aan een welomschreven groep van staatlozen, zouden de procedure voor de toelating tot verblijf en de geldende waarborgen bovendien zonder onderscheid van toepassing moeten zijn op alle staatloze aanvragers, zodat alle staatlozen toegang hebben tot die procedure en de nodige procedurele waarborgen genieten, zoals de vluchtelingen.

De verzoekende partijen preciseren bovendien dat het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen het officiële verklarende document van het Verdrag van New York vormt en dat, aangezien artikel 9 van de wet van 10 maart 2024 uitvoering geeft aan artikel 1 van dat Verdrag, het in aanmerking nemen van dat Handboek rechtstreeks voortvloeit uit de wil van de wetgever. Dat Handboek bevat echter nauwkeurige aanwijzingen over het verblijfsrecht van personen die zijn erkend als staatlozen.

A.2.4. De verzoekende partijen voeren ten slotte aan dat zij het Hof niet vragen om een opportuiniteitsoordeel te vellen, maar eenvoudigweg om de grondwettigheid van de wet van 10 maart 2024 te toetsen.

Ten gronde

Wat betreft het eerste middel

A.3.1. Het eerste middel is afgeleid uit de schending, door artikel 9 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/37, 2°, in de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » (hierna : de wet van 15 december 1980) invoegt, van de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen preciseren dat de bestreden bepaling de betrokken persoon oplegt zijn identiteit en herkomst aan te tonen. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert dat die elementen enkel kunnen worden aangetoond aan de hand van stavingsstukken, zoals identiteitsdocumenten, geboorteakten of andere documenten waaruit de identiteit of de herkomst afdoende blijkt. Die vereiste houdt evenwel geen rekening met de aard van de staatloosheid, aangezien tal van aanvragers die stavingsstukken, die soms onbestaand zijn, niet kunnen voorleggen. In werkelijkheid zouden de overheden elk beschikbaar bewijs, zowel schriftelijk als mondeling, in aanmerking moeten nemen. De verzoekende partijen voegen eraan toe dat de bestreden vereiste in strijd is met het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, en in het bijzonder met de leden 83 tot 86, 89 tot 91, 94 en 101 ervan. Die vereiste is voor het overige niet bestaanbaar met de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met betrekking tot het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven, volgens welke de stappen die van staatlozen worden geëist opdat zij bepaalde officiële documenten zouden verkrijgen om hun status te regulariseren, in de praktijk onmogelijk zijn.

A.3.2. In hun memorie van antwoord preciseren de verzoekende partijen dat de bestreden bepaling allereerst een gelijke behandeling creëert van, enerzijds, de aanvragers die hun identiteit en hun herkomst kunnen aantonen aan de hand van stavingsstukken en, anderzijds, diegenen die die stukken niet kunnen voorleggen. Bovendien veroorzaakt de bestreden bepaling ook een verschil in behandeling tussen staatlozen en vluchtelingen, aangezien de vereiste om hun identiteit en hun herkomst aan de hand van stavingsstukken aan te tonen niet van toepassing is op de personen die tot de tweede categorie behoren. Wat de vluchtelingen betreft die om internationale bescherming verzoeken, verwijst artikel 48/6 van de wet van 15 december 1980 immers naar het geheel van elementen dat nodig is ter staving van het verzoek, met name de verklaringen van de vluchteling.

De verzoekende partijen voegen eraan toe dat, aangezien de formulering van de bestreden bepaling vaag is, zij zich gebaseerd hebben op de parlementaire voorbereiding om de draagwijdte ervan te preciseren.

A.4.1. De Ministerraad voert aan dat het middel onontvankelijk is in zoverre het niet preciseert in welk opzicht de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet en het Verdrag van New York zouden zijn geschonden. Wat in het bijzonder de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet betreft, identificeren de verzoekende partijen niet de categorieën van personen die op verschillende of op identieke wijze worden behandeld.

In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat de grief niet toe te schrijven is aan artikel 9 van de wet van 10 maart 2024 aangezien dat artikel zich ertoe beperkt de aanvrager op te leggen zijn identiteit en herkomst aan te tonen. In werkelijkheid heeft de kritiek van de verzoekende partijen betrekking op de inhoud van de parlementaire voorbereiding van die bepaling, waarvan het Hof de grondwettigheid niet kan toetsen.

A.4.2. In zijn memorie van wederantwoord voert de Ministerraad aan dat de preciseringen van de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord niet ontvankelijk zijn, aangezien zij ertoe strekken de lacunes in het initiële verzoekschrift weg te werken en dus een nieuw middel vormen.

Hij voegt eraan toe dat de formulering van de bestreden bepaling niet vaag is en dat de kritiek van de verzoekende partijen met name betrekking heeft op de toepassingsregels van die bepaling, die niet onder de bevoegdheid van het Hof vallen. Bovendien verwarren de verzoekende partijen, in het kader van hun grief, het verkrijgen van de status van staatloze en de toelating tot verblijf, met dien verstande dat dat tweede punt niet wordt beoogd in het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, dat hoe dan ook geen bindende kracht heeft. De verzoekende partijen vergissen zich in ieder geval wat betreft de draagwijdte van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die zij ter ondersteuning van het middel aanvoeren, die de vereiste van een geldig paspoort met biometrische gegevens en de kwestie van de erkenning van de status van staatloze, die vreemd is aan die van het verblijfsrecht, betref.

Wat betreft het tweede middel

A.5.1. Het tweede middel is afgeleid uit de schending, door artikel 9 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/37, 3°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen merken op dat de bestreden bepaling met name vereist dat de nationaliteit buiten de wil om werd verloren. Het betreft een criterium dat voortvloeit uit de rechtspraak van het Hof. De leden 161 en 162 van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen laten evenwel toe dat een Staat het verblijfsrecht alleen dan niet toekent of niet hernieuwt wanneer vrijwillig door keuze of uit eigenbelang afstand is gedaan van de nationaliteit, en niet in de hypothese van verlies van nationaliteit of nationaliteitsontneming of in het geval van het te goeder trouw vrijwillig afstand doen. De bestreden vereiste dient dus overeenkomstig die interpretatie te worden geherformuleerd, hetgeen een einde zou maken aan de rechtsonzekerheid van de staatlozen die vrijwillig maar te goeder trouw afstand hebben gedaan van hun nationaliteit, van wie de situatie door de afdeling wetgeving van de Raad van State werd onderstreept in haar advies over het voorontwerp dat aan de basis ligt van de bestreden bepaling. In werkelijkheid brengt de voormelde vereiste een verschil in behandeling met zich mee tussen de erkende vluchteling, enerzijds, en de staatloze die zich op het Belgische grondgebied bevindt en die niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn nationaliteit uit eigenbelang of door keuze, anderzijds.

A.5.2. In ondergeschikte orde voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepaling een uitzondering zou moeten bevatten ten aanzien van de staatloze die vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn nationaliteit omdat hij te goeder trouw geloofde dat hij een andere nationaliteit bezat of kon verkrijgen. Het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen voorziet bovendien in een specifieke behandeling voor die categorie van personen. Het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties heeft dat standpunt herhaald in zijn opmerkingen over de wet van 10 maart 2024.

De verzoekende partijen merken bovendien op dat de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet meerdere situaties beoogt die in werkelijkheid niet onder het begrip « vrijwillig door keuze of uit eigenbelang afstand doen van de nationaliteit » vallen, met name de hypothese van een verlies van nationaliteit wegens het niet doorlopen van bepaalde administratieve procedures of van een verlies wegens een strafrechtelijke veroordeling. Het Hof dient het begrip « vrijwillig verlies van de nationaliteit » zo te interpreteren dat het, enerzijds, niet het geval omvat waarin dat verlies voortvloeit uit het niet doorlopen van administratieve procedures ten aanzien waarvan niet kan worden beschouwd dat de aanvrager kennis daarvan had of die niet redelijk waren, noch, anderzijds, het geval waarin het verlies dat volgt op een strafrechtelijke veroordeling onevenredig en in strijd met de grondrechten lijkt te zijn.

A.5.3. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, is het niet evident dat de personen die te goeder trouw afstand hebben gedaan van hun nationaliteit omdat zij dachten dat zij een andere nationaliteit bezaten of konden verkrijgen, voldoen aan de in de bestreden bepaling beoogde voorwaarde. De wetgever zou uitdrukkelijk in die precisering moeten voorzien en het Hof zou een dergelijke interpretatie moeten bevestigen. De verzoekende partijen voegen eraan toe dat zij zich op de parlementaire voorbereiding hebben gebaseerd om de draagwijdte van de bestreden bepalingen vast te stellen.

In hun memorie van antwoord preciseren de verzoekende partijen dat de grieven betrekking hebben op de gelijke behandeling van de personen die vrijwillig en actief, door keuze of uit eigenbelang, afstand hebben gedaan van hun nationaliteit, enerzijds, en de aanvragers die hun nationaliteit in andere omstandigheden hebben verloren, met name omdat zij te goeder trouw geloofden dat zij een andere nationaliteit bezaten of konden verkrijgen, omdat zij bepaalde administratieve procedures niet hebben doorlopen of omdat zij strafrechtelijk zijn veroordeeld, anderzijds.

A.6.1. De Ministerraad merkt op dat de bestreden vereiste voortvloeit uit de rechtspraak van het Hof, die zeer duidelijk de staatloze beoogt die zijn nationaliteit onvrijwillig heeft verloren en die aantoonde dat hij geen wettig en duurzaam verblijfsrecht kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben. Het Hof heeft geoordeeld dat die situatie vergelijkbaar is met die van de erkende vluchteling en dat het in die hypothese onevenredig is om de staatloze het verblijfsrecht te ontfemen. Bovendien brengt de erkenning van de status van staatloze op zich geen verblijfsrecht met zich mee, zoals het Hof van Cassatie en de Raad van State beklemtonen. In werkelijkheid is de kritiek van de verzoekende partijen gericht tegen de voormelde rechtspraak van het Hof en niet tegen de bestreden wet. Bovendien verzoeken zij het Hof de wet van 10 maart 2024 te herschrijven en terug te komen op zijn vaste rechtspraak, hetgeen niet het voorwerp kan uitmaken van een beroep tot vernietiging.

Volgens de Ministerraad beoogt de bestreden bepaling het misbruik te voorkomen dat erin bestaat afstand te doen van de nationaliteit met als enig doel het verblijfsrecht te verkrijgen, misbruik dat frequent voorkomt. Bovendien kan uit het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State over het voorontwerp dat aan de basis ligt van de wet van 10 maart 2024 niet worden afgeleid dat de bestreden bepaling in strijd is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Dat advies beoogt immers het geval van een vreemdeling die onvrijwillig zijn nationaliteit is verloren. Bovendien blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 dat de personen die te goeder trouw afstand hebben gedaan van hun nationaliteit omdat zij dachten dat zij een andere nationaliteit bezaten of konden verkrijgen, voldoen aan de in de bestreden bepaling beoogde voorwaarde. Het door de verzoekende partijen aangeklaagde verschil in behandeling berust dus op een onjuiste lezing van de wet van 10 maart 2024.

A.6.2. De Ministerraad voegt eraan toe dat het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State en het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen in geen geval bindend zijn en dat het beginsel van de rechtszekerheid niet wordt beoogd in de in het middel aangehaalde referentie-bepalingen. Hij preciseert bovendien dat het feit dat de staatloze vreemdeling zijn nationaliteit vrijwillig heeft verloren, geen invloed heeft op de erkenning van de status van staatloze als dusdanig en dat impliciet uit het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen blijkt dat de personen die vrijwillig afstand hebben gedaan van hun nationaliteit zich niet bevinden in een situatie die volledig vergelijkbaar is met die van personen die hun nationaliteit onvrijwillig hebben verloren.

Wat betreft de precisering die volgens de verzoekende partijen door het Hof moet worden aangebracht met betrekking tot het verlies van de nationaliteit wegens strafrechtelijke veroordelingen of het nalaten om de administratieve demarches te doen, voert de Ministerraad aan dat het een grief betreft die de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 beoogt, die niet aan de Grondwet kan worden getoetst, en dat de verzoekende partijen in dat kader de te vergelijken categorieën van personen niet op precieze wijze identificeren. In zijn memorie van wederantwoord merkt de Ministerraad op dat de verzoekende partijen dat punt niet mogen verduidelijken of aanvullen in het kader van hun memorie van antwoord, maar dat die identificatie uit het verzoekschrift zelf moet voortvloeien.

Wat betreft het derde middel

A.7.1. Het derde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 9 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/37, 4°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen voeren aan dat het bij de bestreden bepaling ingevoerde criterium, namelijk het feit dat geen nationaliteit van een andere Staat kan worden verworven of herkreten, niet voortvloeit uit de rechtspraak van het Hof. Dat criterium doet in werkelijkheid een verschil in behandeling inzake het verblijfsrecht ontstaan tussen, enerzijds, de erkende vluchteling en, anderzijds, de staatloze die zich op het Belgische grondgebied bevindt, zelfs als hij de nationaliteit van een andere Staat kan verwerven of herkrijgen.

Volgens de verzoekende partijen vormt de gelijkheid tussen vluchtelingen en staatlozen de basis van de geldende regelgeving en zijn de door het Hof gestelde bijkomende voorwaarden om vast te stellen dat een staatloze zich in een situatie bevindt die vergelijkbaar is met die van een vluchteling exhaustief. Zij preciseren bovendien dat het Hof van Cassatie reeds heeft geoordeeld dat de erkenning van de hoedanigheid van staatloze niet kan worden geweigerd om de reden dat de aanvrager niet in staat is te bewijzen dat hij geen andere nationaliteit kan verkrijgen. Bovendien heeft het Hof reeds een verschil in behandeling tussen staatlozen en vluchtelingen inzake het verblijfsrecht afgekeurd, zelfs al waarborgt het Verdrag van New York dat recht niet uitdrukkelijk. Overigens lijkt een dergelijk recht in overeenstemming met het voorwerp en het doel van dat Verdrag, zoals het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen beklemt.

A.7.2. In ondergeschikte orde merken de verzoekende partijen op dat, met toepassing van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, een als staatloze erkend persoon die een reëel perspectief heeft om in een andere Staat snel bescherming te verkrijgen overeenkomstig het Verdrag van New York, een meer voorlopig statuut kan genieten in het gastland. In die hypothese preciseert het Handboek dat dient te worden nagegaan dat de criteria die bepalen of een persoon reële perspectieven heeft om de voormelde bescherming te verkrijgen, op restrictieve wijze worden geïnterpreteerd. De verzoekende partijen leiden daaruit af dat een precieze formulering van het geldende criterium noodzakelijk is. Het bij de bestreden bepaling vastgestelde criterium is echter te algemeen geformuleerd. Het zou moeten worden geherformuleerd, in overeenstemming met het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, zodat het betrekking heeft op de onmogelijkheid om de nationaliteit

van een andere Staat te verwerven of te herkrijgen, op het grondgebied waarvan de betrokken persoon effectief zou zijn toegelaten, aan de hand van een eenvoudige, snelle en niet-discretionaire procedure, die een eenvoudige formaliteit vormt.

A.8.1. De Ministerraad voert aan dat hoewel de bestreden voorwaarde niet uitdrukkelijk uit de rechtspraak van het Hof blijkt, niets de wetgever evenwel belet om in die beperking te voorzien, door gebruik te maken van de beoordelingsvrijheid die hij ter zake heeft. Bovendien is de bestreden voorwaarde verbonden aan de voorwaarde, die voortvloeit uit de rechtspraak van het Hof en van het Hof van Cassatie, dat de staatloze slechts een verblijf kan genieten voor zover hij aantoont dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden heeft. De staatloze die de nationaliteit van een andere Staat kan verwerven of herkrijgen, bevindt zich immers in een situatie die vergelijkbaar is met die van de staatloze vreemdelingen die een verblijfsrecht kunnen verkrijgen in een Staat waarmee zij banden hebben, die niet tot verblijf kunnen worden toegelaten als staatloze. Die categorieën moeten dus op dezelfde wijze worden behandeld.

Aangezien artikel 1, lid 1, van het Verdrag van New York als « staatloze » de persoon aanwijst die geen enkele Staat met toepassing van zijn wetgeving als zijn onderdaan beschouwt, heeft de Belgische wetgever volgens de Ministerraad perfect in het bestreden criterium kunnen voorzien. Dat criterium is hoe dan ook niet in strijd met het Verdrag van New York, aangezien dat geen verblijfsrecht voor staatlozen waarborgt. De Ministerraad voegt eraan toe dat de categorieën van personen die de verzoekende partijen beogen niet vergelijkbaar zijn, zoals de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen. In dat opzicht preciseert hij dat een persoon die de nationaliteit van een andere Staat kan verwerven of herkrijgen niet staatloos zal blijven en dat die zich dus in een situatie bevindt die aanzienlijk verschilt van die van andere staatlozen.

A.8.2. Wat betreft het verzoek dat de verzoekende partijen in ondergeschikte orde formuleren, doet de Ministerraad gelden dat dat erop zou neerkomen de wet te herschrijven en een bindende kracht aan het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen toe te kennen. Hoe dan ook blijkt uit dat Handboek dat de staatlozen die de nationaliteit van een andere Staat kunnen verwerven of herkrijgen zich niet in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van andere staatlozen. Bovendien geeft de door de verzoekende partijen voorgestelde herformulering aanleiding tot ernstige interpretatiemoelijkheden.

Wat betreft het vierde middel

A.9.1. Het vierde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 9 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/37, 5°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen voeren aan dat het bij de bestreden bepaling vastgestelde criterium, namelijk het feit voor de vreemdeling geen wettige en duurzame verblijfstitel te hebben of te verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden heeft en tot welke hij effectief zou worden toegelaten, niet in overeenstemming is met het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen aangezien het niet voldoende precies is. De bestreden vereiste zou immers geherformuleerd moeten worden zodat zij de ontstentenis beoogt van het bezit van een permanent verblijfsrecht in een land waarin de vreemdeling vroeger gewoonlijk verbleef en waarin een onmiddellijke terugkeer mogelijk is. In dat opzicht beklemtonen de verzoekende partijen dat de afdeling wetgeving van de Raad van State nadrukkelijk heeft gewezen op het belang van een meer precieze formulering van het bestreden criterium.

De verzoekende partijen klagen in het bijzonder de omstandigheid aan dat de bestreden wet de mogelijkheid beoogt een verblijfstitel te verkrijgen, terwijl het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen de personen beoogt die een permanente verblijfsstatus genieten of die die status toegekend krijgen bij hun aankomst. Bovendien verwijderd het begrip « wettige en duurzame verblijfstitel » zich van het standpunt van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, dat een permanent verblijfsrecht met alle burgerlijke, economische, sociale en culturele rechten bevoorrecht, alsook van het redelijke perspectief dat de personen de nationaliteit van die Staat verkrijgen. Bovendien neemt het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen het begrip van het land waarin de vreemdeling vroeger gewoonlijk verbleef in aanmerking.

De verzoekende partijen voegen eraan toe dat met toepassing van de rechtspraak van het Hof en van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, de toekenning van een verblijfsrecht aan erkende staatlozen, gelijkwaardig aan hetwelk voor erkende vluchtelingen is gewaarborgd, de regel vormt, met dien verstande dat de bijkomende voorwaarden restrictief moeten worden gedefinieerd.

A.9.2. In ondergeschikte orde vragen de verzoekende partijen aan het Hof om te preciseren dat het bestreden criterium op restrictieve wijze en in overeenstemming met het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen dient te worden geïnterpreteerd.

A.10.1. In hoofdorde voert de Ministerraad aan dat het middel onontvankelijk is aangezien de verzoekende partijen niet uiteenzetten in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet door de bestreden bepaling worden geschonden en evenmin de te vergelijken categorieën van personen preciseren.

A.10.2. In ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat het bestreden criterium voortvloeit uit de rechtspraak van het Hof, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024. Het is immers evident dat de staatlozen die een wettige en duurzame verblijfstitel hebben of die kunnen verkrijgen in een Staat waarmee zij banden zouden hebben, niet vergelijkbaar zijn met de staatlozen die zich niet in een dergelijke situatie bevinden. De door de verzoekende partijen aangevoerde grieven zijn hoe dan ook in werkelijkheid gericht tegen de rechtspraak van het Hof. De Ministerraad voegt eraan toe dat met de grieven het Hof wordt verzocht de bestreden wet te herschrijven en dat zij zijn gebaseerd op het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen en de richtlijnen die eruit voortvloeien, welke geen bindende kracht hebben. Hij herinnert ten slotte eraan dat het Verdrag van New York en het voormelde Handboek enkel betrekking hebben op de status van staatloze, zonder een verblijfsrecht te beogen.

Voor het overige verwijst de Ministerraad naar de uiteenzettingen met betrekking tot het tweede middel.

Wat betreft het vijfde middel

A.11.1. Het vijfde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 9 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/37, 6°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen doen gelden dat het bestreden criterium dat de vreemdeling geen gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid vormt, een autonoom begrip is dat verschilt van hetwelk van toepassing is op vluchtelingen, terwijl de rechtspraak van het Hof de verplichting bekrachtigt om staatlozen en vluchtelingen op dezelfde wijze te behandelen. Die laatsten kunnen immers enkel van internationale bescherming worden uitgesloten op basis van uitsluitingsclausules, wegens gevaar voor de samenleving ingevolge een definitieve veroordeling voor een bijzonder ernstig misdrijf of wegens gevaar voor de nationale veiligheid, met toepassing van de artikelen 55/2 en 55/4 van de wet van 15 december 1980.

A.11.2. De verzoekende partijen merken op dat de Ministerraad de te vergelijken categorieën van personen duidelijk heeft geïdentificeerd, namelijk, enerzijds, de vluchtelingen aan wie internationale bescherming wordt geweigerd om redenen van openbare orde en, anderzijds, de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid aan wie dat recht om dezelfde redenen wordt geweigerd. Die categorieën van personen bevinden zich in vergelijkbare situaties, ondanks de bestaande procedurele verschillen. De bij de wet van 10 maart 2024 vastgestelde procedure combineert immers de erkenning van de hoedanigheid van staatloze en het verblijfsrecht dat eraan is verbonden, zodat zij gelijkstaat met de procedure voor de erkenning van de vluchtelingenstatus die die twee elementen automatisch verbindt. In werkelijkheid hebben de weigering van de vluchtelingenstatus om redenen van openbare orde en de weigering van het verblijfsrecht aan staatlozen exact dezelfde gevolgen, aangezien de onderscheiden erkenning van de hoedanigheid van staatloze door de familierechtbank slechts een declaratoire werking heeft en geen enkel recht toekent. De verzoekende partijen merken bovendien op dat de Ministerraad opnieuw de rechtspraak van het Hof negeert volgens welke staatlozen en vluchtelingen zich in ruimschoots vergelijkbare situaties bevinden, los van de toepassingsgebieden van het Verdrag van New York en het Verdrag van Genève.

De verzoekende partijen preciseren ook dat het Verdrag van Genève in specifieke maatregelen voorziet voor vluchtelingen die een gevaar voor de veiligheid van het land vormen. Zij voeren overigens aan dat het beginsel van non-refoulement niet alleen vluchtelingen beoogt maar een regel *ius cogens* vormt, en dat een terugkeer van de staatloze naar zijn land van oorsprong of van herkomst niet altijd mogelijk is. In dat opzicht beklemtonen zij dat de vluchtelingenstatus kan worden geweigerd wanneer er een veilig asieland of derde land bestaat dat een reëel alternatief voor verblijf vormt. Ten slotte merken zij op dat, met toepassing van artikel 1, lid 2, iii), van het Verdrag van New York, de terugkeer of het uitwijzen van de staatloze slechts denkbaar is naar een land waarin die staatloze effectief toegang heeft tot de bij dat Verdrag vastgestelde standaarden.

A.12.1. In hoofdorde voert de Ministerraad aan dat het middel onontvankelijk is aangezien de verzoekende partijen niet uitleggen in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en het Verdrag van New York zouden zijn geschonden. Bovendien identificeren zij niet precies de te vergelijken categorieën van personen.

A.12.2. In ondergeschikte orde vergelijkt de Ministerraad eerst, enerzijds, de vluchtelingen aan wie internationale bescherming wordt geweigerd of die daarvan worden uitgesloten om redenen van openbare orde en, anderzijds, de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid aan wie het verblijfsrecht wordt geweigerd om redenen van openbare orde. Hij preciseert dat die categorieën van personen zich niet in vergelijkbare situaties bevinden, aangezien de persoon in het eerste geval wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus, terwijl in het tweede geval de toelating tot verblijf wegens staatloosheid wordt geweigerd zonder dat de status van staatloosheid in het geding wordt gebracht. Met andere woorden, de bedreiging voor de openbare orde brengt die status niet in het geding, terwijl dat wel het geval is voor die van de vluchteling.

A.12.3. De Ministerraad vergelijkt vervolgens, enerzijds, de kandidaat-vluchtelingen aan wie de toekenning van die status wordt geweigerd om redenen van openbare orde of van nationale veiligheid en, anderzijds, de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid aan wie het verblijf wordt geweigerd om redenen van openbare orde of van nationale veiligheid. Volgens hem bevinden die categorieën van personen zich evenmin in vergelijkbare situaties. Het begrip « staatloze » is gedefinieerd in artikel 1 van het Verdrag van New York, terwijl het begrip « vluchteling » is bepaald in artikel 1 van het Verdrag van Genève. De toepassingsgebieden van die verdragsbepalingen zijn echter zeer verschillend. De Ministerraad herinnert eraan dat het toepassingsgebied van de wet van 10 maart 2024 beperkt is tot de residuaire categorie van staatlozen die de vluchtelingenstatus niet kunnen genieten. Artikel 57/42, derde lid, van de wet van 15 december 1980 preciseert overigens dat indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend, de aanvraag van rechtswege zonder voorwerp wordt. Hij preciseert dat vluchtelingen het land waarvan zij de nationaliteit bezitten zijn ontvlucht uit vrees voor vervolging en dat zij om die reden bescherming nodig hebben. De staatloze heeft van zijn kant geen enkele juridische band met enige Staat, om redenen die niet noodzakelijk verband houden met de vrees voor vervolging. Het fundamentele verschil tussen de erkende vluchteling en de staatloze, die niet als vluchteling kan worden erkend, manifesteert zich via artikel 33 van het Verdrag van Genève, dat voorziet in het beginsel van non-refoulement, terwijl het Verdrag van New York niet in die bescherming voorziet.

De Ministerraad beklemtoont bovendien dat enkel de staatlozen die de vluchtelingenstatus niet kunnen genieten, op grond van de bestreden wet kunnen worden toegelaten tot verblijf wegens staatloosheid. Zij vrezen hun land van herkomst dus niet. Vluchtelingen hebben geen reëel verblijfsalternatief, wegens de risico's op vervolging die zij lopen. Om die reden is de erkenning van de vluchtelingenstatus onlosmakelijk verbonden met de toekenning van het verblijfsrecht. De Ministerraad preciseert nog dat geen enkel Europees reglementair kader van toepassing is op de staatlozen, zoals wel het geval is voor de vluchtelingen, aangezien de Europese Unie in gunstigere bepalingen heeft willen voorzien dan die van het Verdrag van Genève. Hij doet ook gelden dat het Hof reeds herhaaldelijk heeft geoordeeld dat de verzoekers om internationale bescherming en de vreemdelingen die een aanvraag om toelating tot verblijf hebben ingediend op grond van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980 zich niet in vergelijkbare situaties bevinden ten aanzien van de risico's van een behandeling in strijd met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Dezelfde redenering is *a fortiori* van toepassing wat betreft het verschil tussen de verzoekers om internationale bescherming en de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid, aangezien die laatste de voormelde risico's niet lopen in geval van terugkeer naar hun land van oorsprong of van herkomst. Om de voormelde redenen berust het voormelde verschil in behandeling op een objectief criterium en is het redelijk verantwoord. De Ministerraad doet ook gelden dat artikel 2 van het Verdrag van New York zelf aan staatlozen oplegt de openbare orde niet te verstoren. Hij merkt op dat de wil om geen verblijf toe te kennen aan de aanvragers die een bedreiging voor de openbare orde of voor de nationale veiligheid vormen, terugkomt in meerdere bepalingen van de wet van 15 december 1980, die op andere categorieën van vreemdelingen van toepassing zijn. De met de bestreden maatregel nagestreefde doelstelling is bovendien legitiem, aangezien zij de openbare orde en de nationale veiligheid beoogt te beschermen, die fundamentele waarden van onze maatschappij vormen. Die maatregel is ook gepast en redelijk.

A.12.4. In zijn memorie van wederantwoord merkt de Ministerraad op dat de in artikel 1, lid 2, iii), van het Verdrag van New York beoogde personen geen erkende staatlozen zijn en dat zij dus niet onder de wet van 10 maart 2024 vallen. Hij preciseert overigens dat uit de door de verzoekende partijen aangehaalde rechtspraak van het Hof niet kan worden afgeleid dat staatlozen systematisch op dezelfde wijze dienen te worden behandeld als vluchtelingen. Hij voegt eraan toe dat de fundamentele verschillen tussen die categorieën van personen ten aanzien van het verblijfsrecht dat al dan niet aan de erkenning van de status van staatloze of van vluchteling is verbonden, niet voortvloeien uit de wet van 10 maart 2024 maar wel uit het recht van de Europese Unie, dat een verschil in behandeling kan verantwoorden, zoals het Hof reeds heeft beklemtoond.

Wat betreft het zesde middel

A.13.1. Het zesde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 10 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/38, § 1, eerste lid, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepaling, die de procedure bepaalt voor de indiening van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, het versturen van een aangetekende brief oplegt. Die louter geschreven vorm van het neerleggen van die aanvraag veroorzaakt een verschil in behandeling in vergelijking met hetgeen waarin de artikelen 50 en 51/10 van de wet van 15 december 1980 voorzien voor vluchtelingen, zonder dat het verschil objectief en redelijk verantwoord is. Zij preciseren bovendien dat, volgens het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, de aanvragen in het kader van de vaststelling van staatloosheid aanleiding kunnen geven tot bijstand in geval van nood.

A.13.2. Volgens de verzoekende partijen heeft het Hof het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie reeds toegepast op de kandidaat-vluchtelingen en de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid wat betreft de retributie voor de indiening van een aanvraag tot verblijf, zodat de in het middel beoogde categorieën van personen vergelijkbaar zijn. Zij herinneren overigens eraan dat de wet van 10 maart 2024 de erkenning van de hoedanigheid van staatloze combineert met het verblijfsrecht, op dezelfde manier als de procedure voor de erkenning van de vluchtelingenstatus, die die twee elementen automatisch combineert. Zij preciseren bovendien dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid evenveel nood heeft aan een mondelinge procedure als een kandidaat-vluchteling, aangezien het, naargelang van het profiel van de aanvrager en wat hij heeft meegemaakt, niet altijd mogelijk is te waarborgen dat die laatste al zijn verklaringen schriftelijk kan doen gelden.

A.14.1. De Ministerraad voert aan dat de kandidaat-vluchteling en de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid zich niet in vergelijkbare situaties bevinden. Het bestreden verschil in behandeling berust bovendien op een objectief criterium en is redelijk, gepast en verantwoord. Hij verwijst in dat opzicht naar de uiteenzettingen van het vijfde middel en voegt eraan toe dat het recht van de Europese Unie de indiening in persoon van de verzoeken om internationale bescherming oplegt, die verband houdt met de vluchtelingenstatus. De Ministerraad herinnert ook eraan dat de bestreden wet niet de status van staatloze maar het verblijfsrecht wegens staatloosheid betreft.

Volgens de Ministerraad beoogt de indiening in persoon van het verzoek om internationale bescherming met name om de bevoegde overheden toe te laten de identiteit van de verzoeker na te gaan, zijn digitale vingerafdrukken te verzamelen en zich van de effectieve aanwezigheid op het Belgische grondgebied te vergewissen. Het zijn essentiële maatregelen om de misbruiken van *asylum shopping* te vermijden. Die overwegingen zijn onbestaand voor de aanvragen om toelating tot verblijf wegens staatloosheid. De fysieke aanwezigheid van de verzoeker om internationale bescherming vergemakkelijkt overigens de rechtstreekse communicatie met de autoriteit die verantwoordelijk is voor het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming en laat die autoriteit toe zich van de geloofwaardigheid van het verhaal van de verzoeker te vergewissen. Er is ook in voorzien dat de verklaringen van de verzoeker om internationale bescherming door de autoriteiten worden geregistreerd, wat niet nuttig is wanneer het verzoek schriftelijk wordt ingediend.

A.14.2. De Ministerraad voegt eraan toe dat de procedurele waarborgen waarin het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen voorziet te dezen niet pertinent zijn, aangezien zij de status van staatloze en niet de toekenning van het verblijfsrecht betreffen. In ieder geval veronderstellen die waarborgen dat de aanvragen schriftelijk worden ingediend, in voorkomend geval met bijstand van een advocaat, zoals te dezen, aangezien de aanvrager van een toelating tot verblijf in principe volledig gratis juridische bijstand geniet. Bovendien laat artikel 57/43, § 1, van de wet van 15 december 1980 toe dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid wordt gehoord en bijkomende inlichtingen mondeling kan doen gelden.

A.14.3. Volgens de Ministerraad is de rechtspraak van het Hof die de verzoekende partijen aanvoeren om het vergelijkbare karakter van de beoogde situaties aan te tonen te dezen niet pertinent, aangezien de kwestie van de vergelijkbaarheid niet erin werd aangesneden en die rechtspraak betrekking had op de vrijstelling van de retributie voor de aanvragen om toelating tot verblijf. Het feit dat het Hof heeft geoordeeld dat die verschillen in behandeling niet redelijk verantwoord waren, impliceert niet dat elk verschil tussen vluchtelingen en staatlozen niet redelijk verantwoord zou kunnen zijn.

Wat betreft het zevende middel

A.15.1. Het zevende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 11 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/39 in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat de bestreden bepaling voor de staatlozen een bewijslast en een bewijsniveau bevat die verschillen van die welke van toepassing zijn op de vluchtelingen krachtens artikel 48/6, § 1, van de wet van 15 december 1980. Hoewel het juist is dat staatlozen, in tegenstelling tot vluchtelingen, de overheden van hun land van oorsprong niet vrezen, worden zij niettemin met andere moeilijkheden geconfronteerd in het kader van hun administratieve stappen, zoals het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen beklemtoont. De moeilijkheden van de aan de staatlozen opgelegde stappen om bepaalde officiële documenten te verkrijgen, werden ook door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens beklemtoond. De verzoekende partijen preciseren nog dat artikel 48/6, § 1, van de wet van 15 december 1980 afkomstig is uit de omzetting van een Europese richtlijn. Zij zijn van mening dat het belangrijk is om inzake bewijslast in dezelfde procedure te voorzien voor vluchtelingen en staatlozen, om op die laatste de internationale bescherming toe te passen zoals die wordt geïnterpreteerd door het Hof van Justitie van de Europese Unie. Zij merken ook op dat het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen duidelijk voorziet in een verdeling van de bewijslast in de procedures om de staatloosheid te bepalen en eist dat het vereiste bewijsniveau redelijk is.

A.15.2. In hun memorie van antwoord preciseren de verzoekende partijen dat de bestreden bepaling artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens schendt doordat zij niet de positieve verplichting van de Belgische Staat naleeft om een effectieve en toegankelijke procedure in te voeren die staatlozen toelaat hun status met eerbiediging van hun privéleven te laten bepalen. Zij beklemtonen ook dat die schending voortvloeit uit het feit dat de van de staatlozen vereiste stappen om bepaalde officiële documenten te verkrijgen om hun status te regulariseren, praktisch onmogelijk zijn.

A.15.3. De verzoekende partijen voeren bovendien aan dat, ondanks de omstandigheid dat de procedure voor het verzoeken om internationale bescherming uit de omzetting van een Europese richtlijn voortvloeit, de wetgever vrij is om de procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid op identieke wijze te regelen als die voor internationale bescherming.

A.16.1. De Ministerraad voert aan dat het middel onontvankelijk is in zoverre het betrekking heeft op de bestaanbaarheid van de bestreden bepaling met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, aangezien de verzoekende partijen die schending niet onderbouwen. De daaromtrent door de verzoekende partijen in de memorie van antwoord aangebrachte preciseringen moeten worden gelijkgesteld met een nieuw middel en zijn bijgevolg onontvankelijk.

A.16.2. Volgens de Ministerraad bestaat het bestreden verschil in behandeling niet, aangezien zowel de verzoekers om internationale bescherming als de aanvragers van een toelating tot verblijf hun aanvraag moeten onderbouwen en aantonen dat zij voldoen aan de vastgestelde voorwaarden. Wat de eersten betreft, stelt noch het Verdrag van Genève, noch de Belgische wet een bijzonder bewijsmiddel vast in het kader van de erkenning van de hoedanigheid van vluchteling. Bijgevolg berust de bewijslast van de gegrondheid van dat verzoek in principe op de kandidaat-vluchteling zelf, die moet aantonen dat zijn verzoek verantwoord is. Hetzelfde geldt voor de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 verwijst in dat opzicht overigens naar het gemeenrechtelijke stelsel inzake bewijslast. Die vaststelling belet geenszins de medewerking van de administratie, zoals overigens zowel de bestreden bepaling als artikel 48/6, § 1, van de wet van 15 december 1980 aangeven.

A.16.3. In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat het bestreden verschil in behandeling niet discriminerend is, aangezien de beoogde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn, zoals de opmerkingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen.

Het verschil in behandeling is hoe dan ook verantwoord, gepast en redelijk, om dezelfde redenen als die welke naar aanleiding van het vijfde middel zijn uiteengezet. Wat meer precies de bewijslast betreft, preciseert de Ministerraad dat, in overeenstemming met het gemeen recht, elke partij de last heeft de feiten te bewijzen die zij aanvoert en moet meewerken om het bewijs aan te leveren, zoals de parlementaire voorbereiding van de bestreden

bepaling opmerkt. Bovendien is het verantwoord dat de formuleringen van de bepalingen met betrekking tot de bewijslast inzake de toelating tot verblijf wegens staatloosheid, enerzijds, en de internationale bescherming, anderzijds, niet identiek zijn. De aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid vrezen immers geen vervolging door de autoriteiten van hun land van oorsprong. Bovendien is de procedure van internationale bescherming afkomstig uit de omzetting van een Europese richtlijn. In werkelijkheid vloeit het bestreden verschil in behandeling niet voort uit de wet van 10 maart 2024, maar wel uit het recht van de Europese Unie, dat geen verblijfsrecht toekent aan staatlozen. In dat opzicht heeft het Hof reeds geoordeeld dat het recht van de Europese Unie een verschil in behandeling kan verantwoorden.

Wat betreft het achtste middel

A.17. Het achtste middel is afgeleid uit de schending, door artikel 12 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/40 in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen merken op dat de bestreden bepaling de redenen opsomt voor het niet in overweging nemen van een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, met dien verstande dat de beslissing om de aanvraag niet in overweging te nemen, uitgaat van de minister of zijn gemachtigde en dat zij niet voor advies aan het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna : het CGVS) wordt voorgelegd. De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat een dergelijk advies vereist is om tot de onontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming te besluiten, overeenkomstig artikel 57/6, § 3, van de wet van 15 december 1980. Daarenboven zijn er, inzake internationale bescherming, veel minder redenen om een verzoek onontvankelijk te verklaren. Bijgevolg berust het verschil in behandeling tussen vluchtelingen en staatlozen niet op een objectieve en redelijke verantwoording. In zijn advies over het voorontwerp van wet van 10 maart 2024 heeft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen overigens beklemtoond dat de redenen voor het niet in overweging nemen van de aanvraag verder gaan dan de criteria die in het Verdrag van New York en in de rechtspraak van het Hof van Cassatie en van het Grondwettelijk Hof zijn gedefinieerd.

A.18. De Ministerraad voert aan dat de categorieën van personen op wie het verschil in behandeling betrekking heeft, niet vergelijkbaar zijn, om dezelfde redenen als die welke in het kader van de opmerkingen met betrekking tot het vijfde middel zijn aangevoerd. De redenen voor de niet-ontvankelijkheid van het verzoek om internationale bescherming zijn overigens aanzienlijk anders dan de redenen om de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging te nemen, precies omdat de voorwaarden om de vluchtelingenstatus te genieten, verschillen van de voorwaarden om een verblijfsrecht wegens staatloosheid toegekend te krijgen. De Ministerraad verwijst in dat opzicht naar de argumenten in het kader van het vijfde middel. Bovendien is de omstandigheid dat de wet van 10 maart 2024 verder gaat dan de bij het Verdrag van New York gedefinieerde criteria niet pertinent, aangezien dat Verdrag geen verblijfsrecht voor staatlozen waarborgt.

Wat betreft het negende middel

A.19.1. Het negende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 12 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/40, 2°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen merken op dat de bestreden bepaling erin voorziet dat de aanvraag niet in overweging wordt genomen indien het dossier geen nieuwe elementen bevat in vergelijking met een vorige aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid die ten gronde zou zijn afgewezen. Zij doen gelden dat, inzake verzoeken om internationale bescherming, artikel 57/6, 2°, van de wet van 15 december 1980 bepaalt dat het verzoek onontvankelijk kan worden verklaard bij ontstentenis van nieuwe elementen of van feiten die de waarschijnlijkheid dat de verzoeker aanspraak kan maken op de erkenning als vluchteling of op subsidiaire bescherming, aanzienlijk verhogen. Die laatste bepaling wordt in die zin geïnterpreteerd dat zij impliceert dat alle feiten in verband met het land van oorsprong, met inbegrip van de wetten en reglementen van dat land en de manier waarop zij worden toegepast, in aanmerking worden genomen, met dien verstande dat precieze en actuele informatie moet worden verzameld bij verschillende bronnen om de beslissing te nemen. Bijgevolg veroorzaakt de bestreden bepaling een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling tussen staatlozen en vluchtelingen.

A.19.2. In antwoord op de door de Ministerraad uiteengezette argumenten preciseren de verzoekende partijen dat de beoordeling van de criteria voor toelating tot verblijf wegens staatloosheid afhangt van zowel persoonlijke elementen van de aanvrager als van de situatie in het land van oorsprong, zoals het geval is voor het verzoek om internationale bescherming.

A.20.1. De Ministerraad voert aan dat de in het middel beoogde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn, zoals uit de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel blijkt. Hij herinnert eraan dat de verzoeker om internationale bescherming aanvoert vervolging te vrezen in geval van terugkeer naar zijn land van oorsprong, gebaseerd op persoonlijke elementen maar ook op de situatie in dat land, die kan evolueren. Bovendien beoogt de wet van 10 maart 2024 enkel de residuaire categorie van staatlozen die niet aan de voorwaarden voldoen om als vluchteling te worden erkend.

A.20.2. De Ministerraad beklemtoont overigens dat de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid schriftelijk wordt ingediend en dat de aanvrager naar aanleiding daarvan alle elementen moet doen gelden die zijn aanvraag staven. In geval van een gewijzigde situatie in het land van oorsprong, staat het dus aan de aanvrager om die ter ondersteuning van zijn aanvraag aan te voeren, waarbij het aan de administratieve overheden is om te beoordelen of het om reeds eerder aangevoerde elementen gaat.

Wat betreft het tiende middel

A.21.1. Het tiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 12 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/40, 3°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen bekritisieren de omstandigheid dat de aanvraag niet in overweging wordt genomen indien de vreemdeling kennelijk niet voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980, met dien verstande dat de minister of zijn gemachtigde de beslissing neemt om de aanvraag niet in overweging te nemen, zonder het advies van het CGVS te vragen, terwijl dat laatste over een specifieke deskundigheid ter zake beschikt, met name via de onderzoeksafdeling voor informatie over het land van herkomst. Er is niet in een dergelijk criterium voorzien voor de vluchtelingen die om internationale bescherming verzoeken. In zijn advies over het voorontwerp dat aan de basis van de wet van 10 maart 2024 ligt, heeft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen overigens de schrapping van de bestreden maatregel aanbevolen.

In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, identificeert het verzoekschrift dus wel degelijk de te vergelijken categorieën van personen, namelijk, enerzijds, de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid aan wie wordt kennisgegeven van de beslissing van de minister of zijn gemachtigde dat de aanvraag niet in overweging wordt genomen omdat hij kennelijk niet aan de voorwaarden voldoet zoals bepaald in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 en, anderzijds, de verzoeker om internationale bescherming aan wie nooit kennis zal worden gegeven van een dergelijke beslissing om dezelfde reden.

A.21.2. De situaties waarin de reden voor het niet in overweging nemen van de aanvraag kan worden toegepast, die in de parlementaire voorbereiding zijn uiteengezet, tonen de noodzaak aan van een beoordeling ten gronde door een gespecialiseerd orgaan om onverantwoorde beslissingen tot weigering te vermijden. Zo vermeldt die parlementaire voorbereiding de hypothese waarin de vreemdeling een paspoort bezit, terwijl het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen een veel genuanceerder standpunt inneemt over de waarde van dat type document in die context. Daarin wordt ook het geval vermeld van de vreemdeling die geen enkel element aangeeft ter ondersteuning van zijn aanvraag, zonder de specifieke situatie van de staatloze in overweging te nemen, die vaak niet over stavingsstukken beschikt, zoals het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen beklemtoont. De parlementaire voorbereiding verwijst nog naar de verklaringen die, enerzijds, niet pertinent zijn en, anderzijds, klaarblijkelijk incoherent, tegenstrijdig, vals of niet plausibel zijn. Het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen merkt evenwel het belang op van het delen van de bewijslast en van de medewerking van de autoriteiten in dat opzicht. Bovendien blijkt een onderhoud met de kandidaat essentieel in de voormelde hypothesen, terwijl de bestreden bepaling daarin niet voorziet.

A.21.3. De verzoekende partijen beklemtonen dat het bepalen van de status van staatloze complex is en dat het onderzoek van de bij artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 vastgestelde voorwaarden een evaluatie vereist van feitelijke en juridische elementen die slechts kan plaatsvinden in het stadium van de toelaatbaarheid.

De voormelde voorbeelden uit de parlementaire voorbereiding tonen die complexiteit aan en bewijzen dat de beoordeling ten gronde moet gebeuren, door een orgaan dat ter zake over expertise en toegang tot pertinente informatie beschikt.

A.22.1. In hoofdorde voert de Ministerraad aan dat het middel onontvankelijk is aangezien het niet uitlegt in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet of het Verdrag van New York zouden zijn geschonden. Meer in het bijzonder identificeert het niet de categorieën van personen die op verschillende of op identieke wijze worden behandeld.

A.22.2. De Ministerraad doet in ondergeschikte orde gelden dat de doelstelling van de wetgever erin bestaat te vermijden dat het advies van het CGVS wordt gevraagd voor dossiers waarin de aanvrager klaarblijkelijk niet voldoet aan de voorwaarden om een verblijfsrecht wegens staatloosheid te verkrijgen, zodat het ook niet pertinent is een beroep te doen op de onderzoeksafdeling voor informatie over landen van herkomst. Overigens doet artikel 57/40, 3°, van de wet van 15 december 1980 geen afbreuk aan de adviesbevoegdheid die is toegekend aan het CGVS, aangezien de aanvraag om toelating tot verblijf niet onder het toepassingsgebied van de bestreden bepaling valt indien die complex is.

De Ministerraad merkt op dat de beslissing die de minister of zijn gemachtigde krachtens de bestreden bepaling neemt in elk geval vatbaar is voor een annulatieberoep voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Naar aanleiding daarvan kan de aanvrager een onwettige toepassing van artikel 57/40, 3°, van de wet van 15 december 1980 aanvoeren.

A.22.3. Wat de door de verzoekende partijen vermelde voorbeelden betreft, is de Ministerraad van mening dat zij enkel de toelating tot verblijf in de hoedanigheid van staatloze betreffen, zodat zij geen enkel verschil in behandeling aantonen tussen kandidaat-vluchtelingen en de personen die door de bestreden bepaling worden beoogd. De grieven zijn dus onontvankelijk. In zijn memorie van wederantwoord voert de Ministerraad aan dat die grieven het verkrijgen van de status van staatloze betreffen en dat zij vreemd zijn aan de wet van 10 maart 2024, zodat zij onontvankelijk zijn.

A.22.4. De Ministerraad preciseert in ieder geval dat het aan de aanvrager staat om aan te tonen dat het paspoort waarover hij beschikt bij vergissing werd afgegeven of dat het een welgevallig document betreft. Met toepassing van artikel 57/43, § 1, van de wet van 15 december 1980 kan bovendien in elke stap van de procedure een persoonlijk onderhoud worden gevoerd. Ten slotte beoogt de parlementaire voorbereiding de hypothese waarin de staatloze geen enkel element ter ondersteuning van zijn aanvraag aangeeft en waarin hij een dilatoire aanvraag indient, teneinde een geplande verwijdering te vrijdelen.

Wat betreft het elfde middel

A.23.1. Het elfde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 12 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/40, 4°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen merken op dat de bestreden bepaling erin voorziet dat de aanvraag niet in overweging wordt genomen indien de vreemdeling reeds is toegelaten of gemachtigd tot een verblijf van onbepaalde duur in België. In dat opzicht klagen zij de omstandigheid aan dat er geen equivalente reden tot weigering bestaat in het kader van het verzoek om internationale bescherming, hetgeen een onverantwoord verschil in behandeling creëert. Bovendien zijn er tal van redenen waarom een vreemdeling die over een verblijfsrecht van onbepaalde duur beschikt belang erbij kan hebben zijn staatloosheid te laten erkennen en op basis daarvan een verblijfsrecht te verkrijgen. Ten eerste om principiële redenen, wanneer een aanvrager tegelijk een aanvraag tot erkenning van de staatloosheid en van de vluchtelingenstatus indient, is het belangrijk dat elke aanvraag wordt geëvalueerd en dat beide types van status uitdrukkelijk worden erkend. Vervolgens is een verblijfsrecht van onbepaalde duur niet altijd gelijkwaardig aan een onvoorwaardelijk verblijfsrecht. Het verblijfsrecht van een vreemdeling kan immers eindigen, met name in het kader van de artikelen 40bis en 40ter van de wet van 15 december 1980. Ten slotte heeft de bij de bestreden bepaling vastgestelde uitsluiting tot gevolg dat de personen die reeds over een verblijfsrecht beschikken niet de wezenlijke rechten genieten die aan staatlozen worden geboden en door het Verdrag van New York en door het Belgische recht zijn erkend.

A.23.2. De verzoekende partijen zijn van mening dat de erkenning van de hoedanigheid van staatloze door de familierechtbank niet dezelfde juridische gevolgen heeft als het verblijfsrecht. Bovendien kan het eventueel met

de bestreden bepaling nagestreefde doel van proceseconomie niet in de weg staan aan het recht op een daadwerkelijke bescherming en kan het recht op verblijf wegens staatloosheid, dat een vorm van internationale bescherming vormt, nooit subsidiair zijn ten opzichte van andere voorwaardelijke vormen van verblijfsrecht. Daarnaast is het niet redelijk van de staatloze te verwachten dat hij zijn onbeperkt verblijfsrecht verliest om vervolgens een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid in te dienen, die pas na meerdere maanden behandeld zal worden. Het gaat immers erom de onderbreking van het verblijfsrecht te vermijden. Ten slotte staat het versoepelde recht op gezinshereniging enkel open voor de staatlozen die toegelaten zijn tot verblijf wegens staatloosheid.

A.24.1. De Ministerraad voert aan dat de in het middel beoogde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn, zoals uit de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel blijkt. Hij herinnert bovendien eraan dat, wat de verzoeken om internationale bescherming betreft, de wetgever ertoe gehouden is de geldende richtlijnen om te zetten, zodat zijn autonomie kleiner is dan wat het verblijfsrecht van staatlozen betreft, dat niet door de Europese Unie geregeld is. Bovendien dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de status van staatloze en het verblijfsrecht dat aan een staatloze wordt toegekend. In de hypothese waarin de administratie de aanvraag om toelating tot verblijf niet in overweging neemt, belet immers niets de aanvrager om bij de familierechtbank de erkenning van zijn status van staatloze te vorderen.

A.24.2. De Ministerraad voert in ieder geval aan dat het bestreden verschil in behandeling op een objectief criterium berust, namelijk het type aanvraag dat door de vreemdeling wordt ingediend. Bovendien beantwoordt de bestreden maatregel aan een doelstelling van proceseconomie, aangezien het, indien een staatloze reeds is toegelaten of gemachtigd tot een verblijf van onbeperkte duur op het Belgische grondgebied, niet nodig is dat hij zijn aanvraag om toelating tot verblijf in de hoedanigheid van staatloze laat onderzoeken. De Ministerraad herinnert in dat opzicht eraan dat het verblijfsrecht in de hoedanigheid van staatloze een residuair en ondergeschikt recht is. Bovendien is de bestreden maatregel gepast en redelijk, aangezien wanneer de staatloze zijn onbeperkt verblijfsrecht verliest, niets hem belet een aanvraag om toelating tot verblijf in de hoedanigheid van staatloze in te dienen, die in overweging zal worden genomen. Hij preciseert ook dat het aan de personen op wie de bestreden maatregel betrekking heeft, staat om bij de bevoegde rechter de nodige stappen te doen om als staatloze te worden erkend en de rechten die eruit voortvloeien te genieten, met toepassing van het Verdrag van New York en van het Belgische recht. De staatloze die reeds over een onbeperkt verblijfsrecht beschikt, geniet in ieder geval reeds bepaalde rechten, zoals de gezinshereniging of het verkrijgen van reisdocumenten.

A.24.3. De Ministerraad merkt nog op dat de door de verzoekende partijen geformuleerde grief met betrekking tot de ontstentenis van een versoepeld recht op gezinshereniging niet tegen de bestreden bepaling is gericht maar betrekking heeft op artikel 10 van de wet van 15 december 1980, zodat die grief onontvankelijk is. De vreemdeling in kwestie geniet hoe dan ook het recht op gezinshereniging en het is zeer onwaarschijnlijk dat hij zich in een situatie bevindt waarvoor de bij artikel 10 van de wet van 15 december 1980 bepaalde regelingen verantwoord zijn.

De Ministerraad voert ten slotte aan dat, in tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen lijken te doen gelden, de toelating tot verblijf wegens staatloosheid geenszins een vorm van internationale bescherming vormt.

Wat betreft het twaalfde middel

A.25.1. Het twaalfde middel is afgeleid uit de schending, door artikel 12 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/40, 5°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het Verdrag van New York.

De bestreden bepaling voorziet erin dat de aanvraag niet in overweging wordt genomen indien de vreemdeling niet kan aantonen dat hij eerder beschikte over ofwel een wettig verblijf van meer dan drie maanden, ofwel een verblijf gedekt als verzoeker om internationale bescherming. De verzoekende partijen beklemtonen dat er geen equivalente reden tot weigering bestaat wat het verzoek om internationale bescherming betreft, dat kan worden ingediend zonder verplicht voorafgaand wettig verblijf, zodat de bestreden bepaling een onverantwoord verschil in behandeling creëert ten nadele van de staatlozen. Overigens is de vereiste van een voorafgaand wettig verblijf niet in overeenstemming met het Verdrag van New York, zoals uit het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen blijkt. De verzoekende partijen voeren ook aan dat die voorwaarde door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is beschouwd als zijnde in strijd met het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven, aangezien die formaliteit onmogelijk te vervullen is. In werkelijkheid maakt de bestreden maatregel

de erkenning van de status van staatloze in de praktijk onmogelijk, behalve wanneer de betrokken persoon om een andere reden een verblijfsrecht verwerft, zoals de vluchtelingenstatus.

A.25.2. Wat in het bijzonder de vereiste betreft van een verblijf dat is gedekt onder de status van verzoeker om internationale bescherming, voeren de verzoekende partijen aan dat die klaarblijkelijk ertoe strekt de aanvragers om een toelating tot verblijf wegens staatloosheid op te nemen in het toepassingsgebied van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 « tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking) » (hierna : de verordening (EU) nr. 604/2013), hetgeen meerdere vragen doet rijzen, aangezien er verschillen bestaan tussen staatlozen en verzoekers om internationale bescherming wat de toepasbaarheid van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel betreft, dat overigens meerdere rechtshandelingen van afgeleid recht van de Europese Unie omvat. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie wordt dus geschonden aangezien de wetgever personen die zich in verschillende situaties bevinden op dezelfde wijze behandelt. Met toepassing van de voormelde vereiste is de staatloze ertoe gedwongen een verzoek om internationale bescherming in te dienen opdat zijn aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid in overweging zou worden genomen, met mogelijk een overbrenging naar een lidstaat die geen specifieke bescherming aan staatlozen biedt tot gevolg, terwijl hij niet het beschermingsniveau geniet dat in het gemeenschappelijk Europees asielstelsel aan vluchtelingen wordt gewaarborgd. De verzoekende partijen voegen eraan toe dat de staatlozen niet in alle lidstaten van de Europese Unie passende bescherming genieten. Bepaalde lidstaten hebben het Verdrag van New York immers niet goedgekeurd en zelfs indien ze het hebben gedaan, betekent dat niet dat effectief passende bescherming aan staatlozen wordt geboden. In dat opzicht heeft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen voorafgaand aan de aanneming van de wet van 10 maart 2024 aanbevolen dat de bestreden maatregel zou worden ingetrokken.

A.25.3. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad beweert, voeren de verzoekende partijen aan dat de argumenten niet tegenstrijdig zijn, aangezien zij twee verschillende delen van de bestreden bepaling betreffen. Zij beklemtonen bovendien dat staatlozen aansporen om eerst om internationale bescherming te verzoeken alvorens het verblijfsrecht als staatloze aan te vragen bijzonder inefficiënt lijkt gelet op de mogelijke overbelasting daardoor voor de administratie. Zij preciseren nog dat de nieuwe procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid geen aanzuigeffect heeft, aangezien er geen correlatie bestaat tussen het aantal personen die het land binnenkomen en de invoering van de procedure om de status van staatloze te bepalen. Het aantal personen die vragen om een procedure te genieten om de status van staatloze te bepalen, blijft hoe dan ook klein in Europa.

Bovendien is de betwiste gelijke behandeling effectief het gevolg van de bestreden bepaling, aangezien het wel degelijk die bepaling is die de staatloze die niet is toegelaten tot een wettig verblijf van meer dan drie maanden op het Belgische grondgebied ertoe dwingt een verzoek om internationale bescherming in te dienen alvorens een toelating tot verblijf wegens staatloosheid aan te vragen, hetgeen hem ertoe verplicht onder het toepassingsgebied van de verordening (EU) nr. 604/2013 te vallen, terwijl de rest van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel niet op hem van toepassing is.

A.26.1. De Ministerraad merkt inleidend op dat de argumentatie van de verzoekende partijen tegenstrijdig is, aangezien zij tegelijk een discriminatie aanvoeren tussen de verzoekers om internationale bescherming en de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid in zoverre die personen niet op dezelfde wijze worden behandeld, en een discriminatie tussen diezelfde categorieën van personen in zoverre zij op dezelfde wijze worden behandeld terwijl zij zich in fundamenteel verschillende situaties bevinden.

A.26.2. Wat het bestreden verschil in behandeling betreft, herinnert de Ministerraad eraan dat de betrokken categorieën van personen zich niet in vergelijkbare situaties bevinden, zoals de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen. Hij beklemtoont dat de bestreden vereiste oplegt ofwel een wettig verblijf van meer dan drie maanden, ofwel een verblijf gedekt als verzoeker om internationale bescherming aan te tonen. Bovendien verwarren de verzoekende partijen volgens hem klaarblijkelijk de erkenning van staatloosheid en de toelating tot verblijf als staatloze, twee begrippen die nochtans sterk verschillen. In werkelijkheid verwijst het uittreksel uit het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen dat zij aanhalen naar de kwestie van de vaststelling van staatloosheid en niet naar het verblijfsrecht. Hetzelfde geldt voor de rechtspraak voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die in het middel wordt vermeld.

De Ministerraad merkt op dat de bestreden voorwaarde in ieder geval redelijk verantwoord is. De toelating tot verblijf in de hoedanigheid van staatloze vormt immers een residuair en ondergeschikt recht, zoals uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 blijkt. De wetgever heeft dus tot doel staatlozen aan te

moedigen prioritair een verzoek om internationale bescherming in te dienen, hetgeen een legitieme doelstelling is. De wetgever wil ook de migratiestromen beheersen en vermijden dat staatlozen enkel naar België komen vanuit een andere Staat om een procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid in te dienen. De Ministerraad herinnert daaromtrent eraan dat de controle van het binnenkomen en het verblijf van niet-onderdanen op het Belgische grondgebied tot de openbare orde behoort. Overigens is de bestreden maatregel gepast, aangezien een staatloze die niet reeds was toegelaten tot een wettig verblijf van meer dan drie maanden op het Belgische grondgebied een verzoek om internationale bescherming zal moeten indienen alvorens een toelating tot verblijf wegens staatloosheid aan te vragen, met dien verstande dat een groot aantal staatlozen in werkelijkheid die bescherming kan genieten.

A.26.3. Wat de bestreden identieke behandeling betreft, voert de Ministerraad aan dat die niet duidelijk is geïdentificeerd door de verzoekende partijen, die de wetgever lijken te verwijten het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ook op staatlozen toe te passen. De Ministerraad is van mening dat de aangevoerde discriminatie niet uit de bestreden bepaling voortvloeit. Bovendien bestaat de bekritiseerde gelijke behandeling niet, aangezien enkel de verzoekers om internationale bescherming, ongeacht of zij nu staatloos zijn of niet, onder het gemeenschappelijk Europees asielstelsel vallen, met toepassing van het recht van de Europese Unie. De Ministerraad herinnert bovendien aan de doelstelling van de wetgever die erin bestaat de aankomst in België te vermijden van personen die enkel de procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid willen genieten. Dat risico is reëel, aangezien er weinig Staten zijn die een procedure hebben ingevoerd die toelaat dat staatlozen tot verblijf worden toegelaten, zelfs binnen de Europese Unie.

Wat betreft het dertiende middel

A.27.1. Het dertiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 13 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/41, § 1, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

Volgens de verzoekende partijen is de bestreden bepaling niet redelijk verantwoord, aangezien zij erin voorziet dat het advies van het CGVS de in artikel 57/37, 1° tot 5°, van de wet van 15 december 1980 beoogde voorwaarden betreft, terwijl geen enkel advies dient te worden gevraagd om de in artikel 57/37, 6°, van die wet beoogde voorwaarde te vervullen, hetgeen een discriminatie onder de aanvragers creëert op basis van de reden van weigering.

A.27.2. Om hun argumentatie te verduidelijken, herformuleren de verzoekende partijen hun grieven in hun memorie van antwoord, waarbij zij preciseren dat die de voorwaarden betreffen waarop het aan het CGVS gevraagde advies betrekking heeft.

A.28.1. De Ministerraad voert aan dat het bestreden verschil in behandeling uitgaat van een verkeerd begrip van de bestreden bepaling. Indien de minister of zijn gemachtigde van oordeel is dat artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 niet dient te worden toegepast, wordt het advies van het CGVS gevraagd. Dat advies wordt gevraagd voor alle aanvragen om toelating tot verblijf wegens staatloosheid die niet het voorwerp uitmaken van een beslissing tot het niet in overweging nemen van de aanvraag, overeenkomstig artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980. Dat advies heeft betrekking op de in artikel 57/37, 1° tot 5°, van de wet van 15 december 1980 beoogde voorwaarden. Het is dus onjuist dat de staatlozen voor wie de in artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980 bepaalde voorwaarde als reden tot weigering zou kunnen dienen, niet het voorwerp uitmaken van een advies van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. In werkelijkheid wordt de aanvraag aan dat advies onderworpen, maar heeft dat laatste geen betrekking op de voorwaarde met betrekking tot de openbare orde en de nationale veiligheid.

A.28.2. De Ministerraad is van mening dat de door de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord geformuleerde preciseringen onontvankelijk zijn, aangezien die in werkelijkheid een nieuw middel vormen.

In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat de in het middel beoogde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn, aangezien de betrokken persoon, in de ene situatie, een bedreiging voor de openbare orde vormt, terwijl dat, in de andere situatie, niet het geval is. Om dezelfde reden berust het verschil in behandeling op een objectief criterium en is het evenredig, aangezien tegen de beslissing genomen op grond van artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980 een rechtsmiddel opstaat voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Wat betreft het veertiende middel

A.29.1. Het veertiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 14 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/42, derde lid, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

Luidens de bestreden bepaling wordt de aanvraag wegens staatloosheid zonder voorwerp indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend. Volgens de verzoekende partijen is dat systeem in strijd met het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, dat vereist dat een aanvraag wegens staatloosheid altijd wordt beoordeeld en uitdrukkelijk wordt erkend parallel aan de vluchtelingenstatus, aangezien het gebeurt dat die tweede status eindigt zonder dat de betrokken persoon een nationaliteit heeft verworven. Hetzelfde geldt *a fortiori* voor de subsidiaire beschermingsstatus. Bovendien is de verblijfsstatus die wordt toegekend aan de begunstigen van de subsidiaire beschermingsstatus, bedoeld in artikel 49/2, van de wet van 15 december 1980, minder voordelig dan die waarin is voorzien voor de vreemdelingen die toegelaten zijn tot verblijf wegens staatloosheid op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980. In het eerste geval is het verblijf geldig voor een jaar, en voor twee jaar in geval van verlenging, terwijl het verblijf in het tweede geval voor een periode van vijf jaar wordt toegekend. Overigens zijn bepaalde substantiële rechten waarin is voorzien bij de wet en die voortvloeien uit het Verdrag van New York van toepassing op de personen die toegelaten zijn tot verblijf wegens staatloosheid zonder de houders van de subsidiaire beschermingsstatus te beogen. Dat is het geval wanneer de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen documenten of certificaten afgeeft die normaal gezien van de nationale overheden uitgaan, wanneer hij reisdocumenten toekent en wanneer hij de naturalisatie versoepelt. Bijgevolg creëert de bestreden bepaling een onverantwoord verschil in behandeling tussen, enerzijds, de staatlozen aan wie de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend en, anderzijds, de staatlozen die geen van die statussen genieten en aan wie een bijkomende bescherming wordt ontzegd.

A.29.2. In antwoord op de argumenten van de Ministerraad beklemtonen de verzoekende partijen dat de erkenning van de status van staatloze niet dezelfde gevolgen heeft als de toelating tot verblijf. Zij preciseren ook dat de grieven het geval beogen van de vreemdeling van wie de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus concreet opgeheven of ingetrokken dreigt te worden, en van wie de aanvraag om toelating tot verblijf in de hoedanigheid van staatloze zonder voorwerp zal worden verklaard, zodat zijn verblijfsrecht dreigt te eindigen.

A.30.1. De Ministerraad merkt ten eerste op dat de verzoekende partijen de erkenning van staatloosheid en de toelating tot verblijf wegens staatloosheid verwarren. Bovendien betreffen de passages van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen die worden aangevoerd de aanvraag wegens staatloosheid en niet de toelating tot verblijf. Hij precificeert dat de bestreden bepaling niet belet dat de status van staatloze aan de betrokken vreemdeling wordt toegekend, maar enkel dat de aanvraag om toelating tot verblijf zonder voorwerp wordt indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus aan de staatloze wordt toegekend. De vreemdeling behoudt overigens de mogelijkheid om zijn status van staatloze voor de bevoegde rechter te laten erkennen, zelfs indien hem internationale bescherming wordt toegekend.

A.30.2. De Ministerraad doet gelden dat het verschil in behandeling onder de staatlozen, naargelang zij al dan niet internationale bescherming genieten, niet uit de bestreden bepaling voortvloeit. Indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus van de staatloze wordt ingetrokken, kan de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid immers niet zonder voorwerp worden verklaard. Het verschil in behandeling op het vlak van de duur van het verblijf is gelegen in de artikelen 49/2 en 57/45 van de wet van 15 december 1980 en is niet toe te schrijven aan de bestreden bepaling. De Ministerraad merkt nog op dat de staatloze die als vluchteling of als begunstigde van de subsidiaire bescherming is erkend, en die bijgevolg de toelating heeft om op het grondgebied te verblijven, zich niet bevindt in een situatie die vergelijkbaar is met die van de staatloze die geen internationale bescherming geniet en die dus niet de toelating heeft om op het grondgebied te verblijven. Ten slotte blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 dat de wetgever met name een doelstelling van proceseconomie nastreefde, zodat hij redelijkerwijs vermocht te vermijden dat de administratie onnodig tijd verliest.

Wat betreft het vijftiende middel

A.31.1. Het vijftiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 15 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/43, § 1, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

Volgens de bestreden bepaling kan de vreemdeling door de minister of zijn gemachtigde of door het CGVS worden gehoord. Het betreft een facultatief onderhoud. De verzoekende partijen doen gelden dat inzake de procedure voor internationale bescherming, artikel 57/5ter, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 bepaalt dat minstens eenmaal een persoonlijk onderhoud moet plaatsvinden, behoudens welgedefinieerde uitzonderingen. In haar advies over het voorontwerp van wet dat aan de basis ligt van de wet van 10 maart 2024, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State dat verschil in behandeling reeds beklemtoond en aangedrongen op het onontbeerlijke karakter van het persoonlijk onderhoud in het kader van de procedure voor het verkrijgen van een verblijfsrecht wegens staatloosheid. Het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen wijst ook in die richting.

A.31.2. Volgens de verzoekende partijen kan de manier waarop een aanvraag wordt ingediend niet als een objectief criterium worden beschouwd, want het betreft een element van ongelijke behandeling tussen de te vergelijken categorieën van personen. Bovendien heeft de aanvrager van het verblijfsrecht wegens staatloosheid evenveel nood aan een mondelinge procedure als een kandidaat-vluchteling, zoals het zesde middel aantoont. De inzet inzake het verblijfsrecht wegens staatloosheid kan overigens niet worden beschouwd als zijnde minder belangrijk dan de inzet van een verzoek om internationale bescherming, aangezien de staatloze zonder verblijfsrecht wordt blootgesteld aan een permanente onzekerheid en de bij het Verdrag van New York en bij het internationaal recht inzake de mensenrechten gewaarborgde rechten niet kan genieten.

A.32.1. De Ministerraad voert aan dat de door de verzoekende partijen geïdentificeerde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn, om dezelfde redenen als die welke hij in het kader van het vijfde middel aanvoert. Hij voegt eraan toe dat de manier waarop de aanvraag wordt ingediend, verschilt naargelang van de categorie van personen : de staatloze dient een aanvraag schriftelijk in, terwijl de vluchteling zijn verzoek om bescherming in persoon en mondeling doet.

A.32.2. In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat het verschil in behandeling op een objectief criterium berust, namelijk de manier waarop de aanvraag wordt ingediend. Hij preciseert dat het recht om te worden gehoord niet van toepassing is wanneer een bestuurde een aanvraag tot toekenning van een voordeel, een toelating of een gunst indient. In dat geval staat het aan de bestuurde om de administratieve overheid die zich moet uitspreken, op exhaustieve wijze te informeren.

Het verschil in behandeling blijkt bovendien redelijk verantwoord. De Ministerraad beklemtoont dat de indiening van een verzoek om internationale bescherming in persoon hoofdzakelijk ertoe strekt de bevoegde overheden toe te laten de identiteit van de verzoeker na te gaan, zijn digitale vingerafdrukken te verzamelen, zich van diens effectieve aanwezigheid op het Belgische grondgebied te vergewissen en na te gaan dat België wel degelijk de lidstaat is die verantwoordelijk is voor het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming. De fysieke aanwezigheid van de verzoeker om bescherming vergemakkelijkt ook de rechtstreekse communicatie met de overheid die verantwoordelijk is voor het beschermingsonderzoek en die de geloofwaardigheid van het verhaal van de verzoeker moet nagaan. Die verificaties zijn echter niet nodig voor het onderzoek van een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid. Bovendien kan de staatloze worden uitgenodigd om te worden gehoord indien de overheid van mening is dat dat nuttig is om de aanvraag te beoordelen of indien zij bijkomende informatie wil verkrijgen. De Ministerraad preciseert voorts dat het redelijk verantwoord is dat de kandidaat-vluchteling waarborgen geniet en dat hij meer aandacht krijgt in het kader van de behandeling van het verzoek om bescherming, gelet op de fundamentele inzet van dat verzoek, aangezien de verzoeker dan aanvoert de terugkeer naar het land van herkomst te vrezen. Omgekeerd is de inzet van een verblijfstitel wegens staatloosheid fundamenteel minder groot en verantwoordt die niet het voordeel van identieke waarborgen of zelfs gelijkaardige waarborgen in het kader van het onderzoek en de behandeling van de aanvraag.

A.32.3. In antwoord op de argumenten van de verzoekende partijen in hun memorie van antwoord merkt de Ministerraad op dat de persoon rechten geniet die bij het Verdrag van New York zijn gewaarborgd vanaf het moment waarop hij de status van staatloze toegekend krijgt, los van de kwestie van het verblijfsrecht. Die persoon valt ook onder de bescherming van de bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens gewaarborgde rechten.

Wat betreft het zestiende middel

A.33. Het zestiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 16, tweede lid, van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/44, tweede lid, in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen merken op dat de bestreden bepaling niet erin voorziet dat het advies van het CGVS wordt gevraagd wanneer het verblijf wordt geweigerd wegens niet-naleving van de in artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980 bepaalde voorwaarde betreffende de openbare orde en de nationale veiligheid. Een dergelijk advies moet evenwel worden gevraagd voor de andere grondvoorwaarden waarin is voorzien bij artikel 57/37, 1° tot 5°, van de wet van 15 december 1980.

A.34. De uiteenzettingen van de Ministerraad zijn identiek aan die welke hij aan het dertiende middel wijdt.

Wat betreft het zeventiende middel

A.35.1. Het zeventiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 17 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/45 in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De bestreden bepaling voorziet erin dat in geval van een positieve beslissing, een toelating tot verblijf van beperkte duur voor een periode van vijf jaar wordt toegekend. De vijfjarige termijn begint te lopen vanaf de beslissing van de minister of zijn gemachtigde, met dien verstande dat bij het verstrijken van die periode, de vreemdeling tot een verblijf van onbeperkte duur wordt toegelaten. De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat die termijn niet begint op het moment van de indiening van de verblijfsaanvraag, zoals dat het geval is voor de erkende vluchtelingen met toepassing van artikel 49, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980. Dat verschil in behandeling is niet redelijk verantwoord en houdt geen rekening met het gemeenschappelijke declaratoire karakter van de statussen van vluchteling en staatloze, zoals blijkt uit het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen. Er had dus in moeten worden voorzien dat de vijfjarige termijn begint te lopen op het moment van de rechterlijke beslissing tot erkenning van het statuut van staatloze, gewezen op grond van artikel 572bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek of, bij ontstentenis van een dergelijke beslissing, op het moment van de indiening van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid.

A.35.2. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, bevinden staatlozen en vluchtelingen zich in vergelijkbare situaties, zoals de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen. In dat opzicht herinneren de verzoekende partijen eraan dat de toekenning van een verblijfsrecht in overeenstemming is met het doel en het voorwerp van het Verdrag van New York. Zij beklemtonen ook dat er een verplichting bestaat om vluchtelingen en staatlozen op dezelfde wijze te behandelen wat betreft de toekenning van een verblijfsrecht. Bovendien heeft het Hof het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie toegepast op staatlozen in het kader van zijn toetsing van een retributie ten laste van de vreemdelingen voor de indiening van een aanvraag om toelating tot verblijf.

A.36.1. De Ministerraad voert aan dat de situatie van een vluchteling en die van een staatloze niet vergelijkbaar zijn, zoals de opmerkingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen. Hij voegt eraan toe dat de verzoekende partijen opnieuw de erkenning van de status van staatloze en de toelating tot verblijf wegens staatloosheid verwarren. Het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen betreft enkel het eerste begrip.

Volgens de Ministerraad bestaat er een wezenlijk verschil tussen de erkende vluchteling en de erkende staatloze aangezien, in overeenstemming met het recht van de Europese Unie, de erkenning van de vluchtelingenstatus een verblijfsrecht met zich meebrengt, hetgeen niet het geval is voor de erkenning van de status van staatloze. Een dergelijk recht vloeit evenmin voort uit het Verdrag van New York, noch uit een andere bepaling van internationaal verdragsrecht. Staatlozen kunnen zich overigens niet beroepen op de rechten die bij de Europese richtlijnen betreffende vluchtelingen zijn erkend indien zij niet als vluchteling zijn erkend. Het verblijfsrecht wegens staatloosheid kan slechts worden verkregen door indiening van een aanvraag om toelating tot verblijf en de naleving van de bij de wet bepaalde voorwaarden. In werkelijkheid vloeit het bestreden verschil in behandeling voort uit de internationale en Europese regelgevingen. De Ministerraad verwijst voor het overige naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024.

A.36.2. De Ministerraad voegt eraan toe dat zeer weinig Staten in hun wetgeving voorzien in de mogelijkheid om een verblijfsrecht wegens staatloosheid te verkrijgen. Hij herinnert eraan dat het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen geen bindende kracht heeft en hij beklemtoont dat de rechtspraak van het Hof met betrekking tot de retributie voor de indiening van een aanvraag om toelating tot verblijf te dezen niet pertinent is.

Wat betreft het achttiende middel

A.37. Het achttiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 18 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het een artikel 57/46 in de wet van 15 december 1980 invoegt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

Met toepassing van de bestreden bepaling kan het verblijf worden beëindigd wanneer de vreemdeling niet langer voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980. Die beslissing wordt genomen door de minister of zijn gemachtigde, die het verblijf op eigen initiatief kunnen heronderzoeken. Er kan ook een advies van het CGVS worden gevraagd, maar dat is geen verplichting. Bovendien is artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980 van toepassing onverminderd de andere mogelijkheden die een einde kunnen maken aan het verblijf, met name beoogd in de artikelen 21, 22, 23 en 74/20 van de wet van 15 december 1980.

De verzoekende partijen merken op dat de internationale bescherming van vluchtelingen enkel kan worden ingetrokken om de redenen waarin is voorzien bij artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980, die beperkter zijn dan die welke op de staatlozen van toepassing zijn. Bovendien kan enkel het CGVS de vluchtelingenstatus opheffen of intrekken, met toepassing van artikel 49 van de wet van 15 december 1980, hetgeen, in voorkomend geval, de minister of zijn gemachtigde daarna toelaat een einde te maken aan de status. De bestreden bepaling is dus discriminerend in zoverre zij in verschillende systemen voorziet voor de staatlozen en de vluchtelingen. De verzoekende partijen beklemtonen dat het de wetgever zelf is die een verschil heeft gecreëerd tussen, enerzijds, de vluchtelingen, aan wie automatisch een verblijfsrecht wordt toegekend, en, anderzijds, de staatlozen, die onderworpen zijn aan een bijkomende procedure om een verblijfsrecht te kunnen genieten.

A.38.1. De Ministerraad voert aan dat de grieven steunen op de verwarring tussen, enerzijds, de vluchtelingenstatus en de status van staatloze en, anderzijds, het verblijf in de hoedanigheid van vluchteling en het verblijf in de hoedanigheid van staatloze. Artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980 laat het CGVS immers toe de vluchtelingenstatus in te trekken terwijl de bestreden bepaling het einde van het verblijfsrecht beoogt dat op basis van de staatloosheid werd verworven. De beoogde categorieën van personen zijn dus kennelijk niet vergelijkbaar.

A.38.2. In ondergeschikte orde merkt de Ministerraad op dat de redenen voor de intrekking van de vluchtelingenstatus verband houden met hetzij de openbare orde en de nationale veiligheid, met toepassing van de artikelen 21 tot 23 van de wet van 15 december 1980, hetzij verzwijgingen, valse verklaringen of valse documenten, met toepassing van artikel 74/20 van de wet van 15 december 1980. In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen aanvoeren, worden de in het middel beoogde categorieën van personen in werkelijkheid op dezelfde wijze behandeld. Bovendien wordt het einde van het verblijf beslist door de minister of zijn gemachtigde zowel wat de vluchtelingen als de staatlozen betreft. Overigens heeft artikel 49 van de wet van 15 december 1980 geen betrekking op het verblijf, maar enkel op de vluchtelingenstatus.

Wat betreft het negentiende middel

A.39.1. Het negentiende middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 12 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 12 van de wet van 15 december 1980 niet erin voorziet dat een vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid indient op grond van artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 wordt ingeschreven in het wachtregister, noch een attest van immatriculatie geniet, terwijl wel in dergelijke modaliteiten is voorzien in het kader van de procedure van internationale bescherming. Zij merken op dat de memorie van toelichting van de wet van 10 maart 2024 dat verschil in behandeling verantwoordt door de ontstentenis van een juridisch kader op het niveau van de Europese Unie wat de staatlozen betreft, waardoor de voormelde modaliteiten zouden worden opgelegd aan de vluchtelingen

door het recht van de Europese Unie. Het Belgische recht voorzag evenwel reeds in dergelijke modaliteiten voor de vluchtelingen vóór de omzetting van de pertinente richtlijnen.

A.39.2. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, is de bestreden lacune in de wetgeving effectief in het verzoekschrift geïdentificeerd en is die toe te schrijven aan de wet van 10 maart 2024, die de wet van 15 december 1980 wijzigt.

A.40.1. De Ministerraad voert aan dat het bestreden verschil in behandeling niet voortvloeit uit de wet van 10 maart 2024 maar uit het koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 12 van de wet van 15 december 1980, dat niet voorziet in de inschrijving in het wachtregister noch in de afgifte van een attest van immatriculatie voor de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid. Het Hof is dus niet bevoegd om dat verschil in behandeling te toetsen. Bovendien hebben de grieven ook betrekking op de wet van 19 juli 1991 « betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten » (hierna : de wet van 19 juli 1991), die niet het voorwerp uitmaakt van het beroep tot vernietiging. Het middel is dus onontvankelijk.

De bestreden lacune moet in ieder geval worden gekwalificeerd als een extrinsieke lacune en kan enkel door de wetgever worden weggewerkt.

A.40.2. De Ministerraad voert in ondergeschikte orde aan dat de in het middel beoogde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn, of op zijn minst dat het redelijk verantwoord is dat zij niet op dezelfde wijze worden behandeld. Niets verplicht immers dat de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid een attest van immatriculatie verkrijgen en ingeschreven worden in het wachtregister van de vreemdelingen. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 verwijst terecht naar de Europese regelgeving die van toepassing is op de verzoekers om internationale bescherming, die aan die laatsten een recht toekent om tijdelijk op het grondgebied te blijven gedurende het onderzoek van het verzoek om bescherming. Een dergelijk recht bestaat niet voor staatlozen. Uit de rechtspraak van het Hof blijkt wel dat het recht van de Europese Unie een verschil in behandeling kan verantwoorden.

De Ministerraad voegt eraan toe dat de grote meerderheid van de staatlozen een verzoek om internationale bescherming indient, zodat zij daardoor een attest van immatriculatie krijgen tijdens het onderzoek van dat verzoek en ingeschreven worden in het wachtregister.

Wat betreft het twintigste middel

A.41.1. Het twintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 3 van de wet van 12 januari 2007 « betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen » (hierna : de wet van 12 januari 2007) niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat de wet van 10 maart 2024 niet erin voorziet dat een vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid indient op grond van artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 recht heeft op opvang die hem in staat moet stellen om een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid, terwijl wel in een dergelijke waarborg is voorzien voor de verzoekers om internationale bescherming, met name bij artikel 3 van de wet van 12 januari 2007. Die modaliteit waarin is voorzien ten gunste van de verzoekers om internationale bescherming vloeit evenwel niet alleen voort uit de omzetting van het recht van de Europese Unie.

A.41.2. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, is het bestreden verschil in behandeling wel degelijk toe te schrijven aan de wet van 10 maart 2024, aangezien die nalaat een bestaande discriminatie weg te werken. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is van toepassing op de werking van de wetgeving in een ruimere normatieve context.

A.42. De Ministerraad voert aan dat het verschil in behandeling niet toe te schrijven is aan de bestreden wet maar wel aan de wet van 12 januari 2007 en aan de richtlijn zij die beoogt om te zetten. In ieder geval zijn de in het middel beoogde categorieën van personen niet vergelijkbaar en is het verschil in behandeling redelijk verantwoord, zoals blijkt uit de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel.

Wat betreft het eenentwintigste middel

A.43.1. Het eenentwintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 49/3, 1°, van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 49/3, 1°, van de wet van 15 december 1980 niet erin voorziet dat een vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid indient op grond van artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 bescherming geniet tegen een eventuele uitzetting of teruggedrijving tijdens de procedure, terwijl het wel in een dergelijke bescherming voorziet in het kader van de procedure van internationale bescherming. Het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen dringt bovendien aan op de noodzaak van bescherming tegen uitzetting tijdens de procedure voor het vaststellen van staatloosheid, bescherming die volgens dat Handboek een van de essentiële procedurele waarborgen is.

A.43.2. Volgens de verzoekende partijen dient te worden onderzocht of de betrokken staatloze eventueel een verblijfsalternatief kan genieten, een mogelijkheid die door de Ministerraad wordt aangevoerd. In afwachting van dat onderzoek moet de aanvrager van een toelating tot verblijf beschermd worden tegen teruggedrijving.

A.44.1. De Ministerraad merkt op dat het beginsel van non-refoulement van vluchtelingen en verzoekers om internationale bescherming voortvloeit uit het Verdrag van Genève en meerdere Europese richtlijnen. Wat de staatlozen betreft, voorziet het Verdrag van New York noch enige andere regel van internationaal verdragsrecht in een gelijkaardig beginsel. In werkelijkheid vloeit het betreden verschil in behandeling niet voort uit de wet van 10 maart 2024 maar wel uit het Verdrag van Genève, het Verdrag van New York en de relevante Europese richtlijnen. In dat opzicht voorziet het Verdrag van New York wel in een verbod op uitzetting, maar dat verbod is niet van toepassing op de staatlozen die regelmatig op het grondgebied verblijven. Het beoogt dus niet de kandidaat-staatlozen die niet wettig in België verblijven.

A.44.2. Zoals de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen, zijn de in het kader van het bestreden verschil in behandeling geïdentificeerde categorieën van personen in ieder geval niet vergelijkbaar, aangezien de staatloze niet noodzakelijkerwijs vreest om te worden vervolgd in zijn land van oorsprong. De Ministerraad herinnert eraan dat de wet van 10 maart 2024 enkel de residuaire categorie van staatlozen betreft die geen internationale bescherming genieten. Wanneer de procedure voor internationale bescherming een aanvang heeft genomen, kan de staatloze niet teruggedreven worden. Bovendien kan de staatloze eventueel een verblijfsalternatief in een ander land genieten. Hij preciseert ook dat het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, dat door de verzoekende partij wordt aangehaald, niet de toelating tot verblijf wegens staatloosheid betreft, maar wel de erkenning van de status van staatloze.

Wat betreft het tweeëntwintigste middel

A.45.1. Het tweeëntwintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 48/9 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 48/9 van de wet van 15 december 1980 niet erin voorziet dat een vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid indient op grond van artikel 57/37 van diezelfde wet de elementen kan aanbrengen waaruit zijn bijzondere procedurele noden blijken, noch dat de ambtenaren van de dienst Vreemdelingenzaken en het CGVS die in acht nemen door tijdens de procedure passende steun te verlenen. Zij beklemtonen dat dergelijke mogelijkheden worden geboden aan de verzoekers om internationale bescherming, met toepassing van artikel 48/9 van de wet van 15 december 1980.

Volgens de verzoekende partijen beklemtoont het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen het belang van de identificatie van de specifieke noden in het kader van het nemen van de beslissing, in het bijzonder voor bepaalde kwetsbare groepen, met name voor niet-begeleide kinderen, personen met een handicap, slachtoffers van foltering, getraumatiseerde personen en diegenen die problemen hebben met de geestelijke gezondheid.

A.45.2. De verzoekende partijen voegen daaraan toe dat de ontstentenis van waarborgen voor de bijzondere procedurele noden een uitbreiding is van het schriftelijke karakter van de indiening van de aanvraag, dat door de wetgever zelf werd ingevoerd. In dat kader kan de wijze waarop de aanvraag wordt ingediend niet als een objectief criterium worden beschouwd.

A.46.1. De Ministerraad voert aan dat de personen die het voorwerp uitmaken van het bestreden verschil in behandeling niet voldoende vergelijkbaar zijn, zoals de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen. Overigens dient de staatloze een schriftelijke aanvraag in, terwijl de vluchteling het verzoek om bescherming mondeling formuleert, vanwaar de noodzaak ten gunste van die laatste in sterkere waarborgen te voorzien indien die bijzondere procedurele noden of kwetsbaarheden heeft. In werkelijkheid zijn de ondersteuningsmaatregelen waarin is voorzien in het kader van het verzoek om internationale bescherming nauw verbonden aan het mondelinge karakter ervan.

Bovendien vloeien de waarborgen in verband met de kwetsbaarheid van de verzoeker om internationale bescherming voort uit het recht van de Europese Unie, met dien verstande dat geen enkel instrument van internationaal verdragsrecht in gelijkaardige modaliteiten voor de staatlozen voorziet.

A.46.2. Wat betreft het niet-objectieve karakter van het criterium van de manier waarop de aanvraag wordt toegelaten, verwijst de Ministerraad naar de uiteenzettingen met betrekking tot het zesde middel.

Wat betreft het drieëntwintigste middel

A.47.1. Het drieëntwintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 57/1 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 57/1 van de wet van 15 december 1980 niet bepaalt dat het hoger belang van het kind een doorslaggevende overweging is die de autoriteiten moet leiden tijdens het onderzoek van een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, terwijl diezelfde bepaling wel daarin voorziet voor de procedure voor internationale bescherming. Het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen beklemtoont overigens de noodzaak van bijkomende waarborgen inzake de procedure en de bewijslast voor kinderen, in het bijzonder voor diegenen die niet begeleid zijn, naar aanleiding van de staatloosheidsprocedures.

A.47.2. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, identificeert het verzoekschrift effectief de te vergelijken categorieën van personen, namelijk de staatlozen die een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid hebben ingediend en de vluchtelingen die een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend.

A.48.1. De Ministerraad voert aan dat de verzoekende partijen de categorieën van personen die het voorwerp zouden uitmaken van een verschil in behandeling of van een identieke behandeling niet precies identificeren, zodat het middel onontvankelijk is. De preciseringen die aangebracht zijn in de memorie van antwoord zijn niet van dien aard die vaststelling te wijzigen, aangezien zij geen precieze band met de bestreden bepaling hebben.

Bovendien is het niet nodig uitdrukkelijk te preciseren dat het belang van het kind een doorslaggevende overweging is, aangezien het in aanmerking nemen daarvan met name voortvloeit uit artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Bovendien betreft het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen enkel het verkrijgen van de status van staatloze en heeft het geen bindende kracht. In ieder geval voorzien de artikelen 61/14 en volgende van de wet van 15 december 1980 in een specifieke verblijfsprocedure voor niet-begeleide minderjarigen.

A.48.2. De Ministerraad voegt eraan toe dat de in het middel beoogde categorieën van personen op gelijkaardige wijze worden behandeld, aangezien artikel 479 van de programmawet (I) van 24 december 2002 voorziet in een voogdij voor niet-begeleide minderjarigen.

Wat betreft het vierentwintigste middel

A.49.1. Het vierentwintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 3, 8 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980, in de hypothese van een beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen tegen een weigering van een verzoek om toelating tot verblijf wegens staatloosheid bedoeld in artikel 57/44 van de wet van 15 december 1980, niet voorziet in een beslissing om de aanvraag niet in overweging te nemen in de zin van artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 of in een beslissing om het verblijf te beëindigen in de zin van artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980, noch erin voorziet dat dat rechtscollege over volle rechtsmacht beschikt of dat het beroep een schorsende werking heeft.

Om dezelfde redenen als die welke in het kader van het vijfde middel zijn aangevoerd, zijn de beoogde categorieën van personen vergelijkbaar.

A.49.2. Artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980 voorziet, wat de procedure van internationale bescherming betreft, in een bevoegdheid met volle rechtsmacht van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die toelaat een bestreden beslissing te bevestigen of te hervormen, alsook in een schorsende werking in de hypothese dat een beroep bij die rechter wordt ingesteld, met toepassing van de artikelen 39/2, § 1, en 39/70 van de wet van 15 december 1980. Omgekeerd, wat betreft de beslissingen met betrekking tot het verblijfsrecht wegens staatloosheid, is alleen een annulatieberoep zonder schorsende werking bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen mogelijk, met toepassing van de artikelen 39/2, § 2, en 39/79 van de wet van 15 december 1980. Dat verschil in behandeling werd door de afdeling wetgeving van de Raad van State opgemerkt. Bovendien heeft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen aangedrongen op de noodzaak te voorzien in duidelijke en daadwerkelijke rechtsmiddelen voor de beslissingen tot intrekking van het verblijf.

De verzoekende partijen voegen daaraan toe dat het annulatieberoep zonder schorsende werking waarin is voorzien inzake het verblijfsrecht wegens staatloosheid in strijd is met artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in samenhang gelezen met de artikelen 3 en 8 van dat Verdrag. Het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, waarin is voorzien bij artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, veronderstelt immers dat de persoon die een grief aanvoert met betrekking tot de schending van een recht of een vrijheid die bij dat Verdrag is erkend, aan een bevoegde nationale instantie moet kunnen vragen om de inhoud van die grief te onderzoeken en een gepast herstel te bieden. In dat opzicht heeft het Hof, bij zijn arresten nrs. 186/2019 (ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.186) en 206/2019 (ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.206), reeds geoordeeld dat het annulatieberoep dat kan worden ingesteld tegen een beslissing tot verwerping van een aanvraag om toelating tot verblijf om medische redenen, op grond van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980, niet bestaanbaar is met artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Aangezien het beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen waarin is voorzien inzake beslissingen met betrekking tot het verblijf wegens staatloosheid dezelfde karakteristieken heeft als het beroep bedoeld in artikel 9ter van de wet van 15 december 1980, moet te dezen een gelijkaardige redenering worden gevolgd.

A.50.1. De Ministerraad doet gelden dat de verzoekende partijen niet precies uitleggen in welk opzicht de wet van 10 maart 2024 artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens schendt, zodat het middel in die mate onontvankelijk is. Bovendien, zoals de uiteenzettingen met betrekking tot het vijfde middel aantonen, bevinden de categorieën van personen die het voorwerp zijn van het bestreden verschil in behandeling zich niet in vergelijkbare situaties.

A.50.2. Het is in ieder geval redelijk verantwoord dat de voormelde categorieën van personen niet op dezelfde manier worden behandeld. Wat meer in het bijzonder het bij artikel 39/2, § 2, van de wet van 15 december 1980 bepaalde beroep betreft, heeft het Hof bij zijn arrest nr. 95/2008 van 26 juni 2008 (ECLI:BE:GHCC:2008:ARR.095) reeds geoordeeld dat het verschil in behandeling tussen de personen die om medische redenen een aanvraag om toelating tot verblijf indienen op grond van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980, die een niet-schorsend annulatieberoep voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen genieten, en de verzoekers om internationale bescherming, die, behalve in enkele uitzonderingen, een van rechtswege schorsend beroep met volle rechtsmacht voor datzelfde rechtscollege genieten, redelijk verantwoord is. Te dezen dient een identieke redenering te worden gevolgd.

De Ministerraad preciseert dat het bestreden verschil in behandeling op een objectief criterium berust, namelijk de gegrondheid van de ingediende aanvraag. Dat verschil in behandeling is overigens redelijk verantwoord aangezien de in het middel beoogde categorieën van personen niet aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen opdat hun aanvraag wordt goedgekeurd. Bovendien is het risico in geval van weigering van de aanvraag en een daaropvolgende terugkeer naar het land van oorsprong niet vergelijkbaar, aangezien de afgewezen asielaanvrager vervolging of ernstige aantastingen vreest, dat wil zeggen potentieel onherstelbare en onomkeerbare

risico's, in tegenstelling tot de aanvrager van het verblijfsrecht wegens staatloosheid. De verzoeker om internationale bescherming moet dus op het grondgebied kunnen blijven gedurende het onderzoek van het beroep dat hij heeft ingesteld.

Bovendien vloeit de vereiste van een schorsend beroep met volle rechtsmacht voor de verzoekers om internationale bescherming voort uit het afgeleide recht van de Europese Unie. De Belgische wetgever is niet door die vereiste gebonden wat de aanvragers van een toelating om verblijf wegens staatloosheid betreft. In dat opzicht kan de redenering van het Hof in zijn arrest nr. 13/2016 van 27 januari 2016 (ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.013) te dezen worden toegepast.

A.50.3. De Ministerraad doet gelden dat uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat de Staten een ruime beoordelingsvrijheid hebben voor de manier waarop zij zich in overeenstemming brengen met de vereisten die voortvloeien uit artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en dat die vereisten niet zo ver gaan een specifieke vorm van rechtsmiddel te eisen. In dat kader kan het geheel van de rechtsmiddelen dat door het interne recht wordt geboden, voldoen aan de vereisten van artikel 13 van het Verdrag, zelfs al beantwoordt geen enkel van die rechtsmiddelen op zichzelf eraan. De rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens preciseert nog dat artikel 13 niet oplegt dat een van rechtswege schorsend beroep wordt ingevoerd, in het algemeen en op elk moment, noch een beroep met volle rechtsmacht. Het Hof heeft een gelijkaardig standpunt ingenomen in zijn arrest nr. 81/2008 van 27 mei 2008 (ECLI:BE:GHCC:2008:ARR.081).

Meer in het bijzonder heeft het Hof meermaals geoordeeld dat het annulatieberoep waarin is voorzien bij artikel 39/2, § 2, van de wet van 15 december 1980 voldoende waarborgen bood aan de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid die afgewezen zouden zijn. De Ministerraad herinnert bovendien eraan dat de vreemdeling die geen verzoeker om internationale bescherming is maar die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel waarvan de uitvoering imminent is, overeenkomstig artikel 39/82 van de wet van 15 december 1980 over een van rechtswege schorsend beroep bij uiterst dringende noodzakelijkheid beschikt voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Bij het voormelde arrest nr. 13/2016 heeft het Hof geoordeeld dat dat beroep daadwerkelijk was in de zin van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.50.4. De Ministerraad voegt eraan toe dat de verzoekende partijen zich vergissen over de draagwijdte van het voormelde arrest nr. 186/2019, waaruit in werkelijkheid blijkt dat de personen die een aanvraag om toelating tot verblijf om medische redenen hebben ingediend en die klagen over een risico op schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, wat niet noodzakelijk het geval van de staatloze is, over een daadwerkelijk rechtsmiddel in de zin van artikel 13 van het Verdrag beschikken. Eenzelfde redenering is te dezen *a fortiori* vereist.

Ten slotte merkt de Ministerraad op dat de uittreksels uit het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen dat door de verzoekende partijen wordt aangehaald de procedure voor de vaststelling van staatloosheid betreffen, hetgeen te dezen niet pertinent is.

Wat betreft het vijftiengste middel

A.51.1. Het vijftiengste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 25 van het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980 niet erin voorziet dat het CGVS aan de vreemdelingen die toegelaten zijn tot verblijf wegens staatloosheid op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 de documenten en certificaten verstrekt die normaal gezien door de nationale overheden worden afgegeven, zonder gebruik te maken van de bij artikel 57/2bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde gerechtelijke procedure. Volgens de verzoekende partijen zou artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980 omwille van de rechtszekerheid duidelijk moeten voorzien in de bevoegdheid van het CGVS wanneer de staatloze is toegelaten tot verblijf zonder gebruik te maken van de gerechtelijke procedure. Wat de staatloze betreft, is geen enkele instantie immers bevoegd om de voormelde documenten te verstrekken, die zijn bedoeld in artikel 25 van het Verdrag van New York en die van kapitaal belang kunnen zijn voor het recht op eerbieding van het privé- en gezinsleven, zoals dat wordt beschermd bij artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.51.2. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad aanvoert, betreft de bestreden wet niet alleen het verblijfsrecht van staatlozen maar ook, zij het slechts impliciet, de erkenning van de hoedanigheid van staatloze, met toepassing van artikel 9 van de wet van 10 maart 2024.

Overigens, aangezien de bestreden wet personen aanmoedigt om toegelaten te worden tot verblijf op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 zonder de gerechtelijke procedure te hebben doorlopen, staat het aan de wetgever erin te voorzien dat het CGVS de voormelde documenten zou verstrekken, zonder de staatlozen ertoe te verplichten een zaak bij de bevoegde rechter aanhangig te maken om dat recht te genieten.

A.52.1. De Ministerraad herinnert eraan dat de wet van 10 maart 2024 ertoe strekt in de wet van 15 december 1980 een procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid in te voeren. Zij betreft daarentegen niet de status van staatlozen, zodat de toekenning van de rechten in verband met die status niet het voorwerp van de bestreden wet uitmaakt. Bovendien zijn de categorieën van personen op wie het verschil in behandeling betrekking heeft, niet vergelijkbaar.

In ieder geval is het voormelde verschil in behandeling redelijk verantwoord, aangezien niets de begunstigen van het verblijfsrecht wegens staatloosheid belet een zaak bij de bevoegde rechter aanhangig te maken om hun status van staatloze erkend te krijgen en dus de rechten verbonden aan die status te genieten. Bovendien leggen de verzoekende partijen niet uit in welk opzicht de rechtszekerheid te dezen in het gedrang zou zijn.

A.52.2. In zijn memorie van wederantwoord voert de Ministerraad aan dat het middel in werkelijkheid de wet van 19 juli 1991 bekritiseert, die niet het voorwerp uitmaakt van het beroep tot vernietiging. Bovendien zijn de grieven gericht tegen artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980, waarop het beroep evenmin betrekking heeft. Bijgevolg is het middel onontvankelijk. Bovendien dient de bestreden lacune als extrinsiek te worden gekwalificeerd, zodat het enkel aan de wetgever staat die te verhelpen.

Wat betreft het zesentwintigste middel

A.53.1. Het zesentwintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 57 van het Consulair Wetboek niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 28 van het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 57 van het Consulair Wetboek niet voorziet in de afgifte van reisdocumenten voor de vreemdelingen die zijn toegelaten tot verblijf wegens staatloosheid op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 zonder dat zij gebruik moeten maken van de procedure bedoeld in artikel 57/2bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, terwijl dat recht wordt toegekend aan de staatlozen die op basis van die procedure worden erkend. Om de rechtszekerheid te waarborgen, zou artikel 57 van het Consulair Wetboek duidelijk moeten voorzien in die modaliteit voor staatlozen die geen gebruik hebben gemaakt van de gerechtelijke procedure, aangezien geen enkele instantie daartoe bevoegd is, terwijl de reisdocumenten van kapitaal belang kunnen zijn om de effectieve toegang van de betrokken personen tot hun grondrechten te waarborgen.

In dat opzicht preciseert het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen dat de erkenning van een persoon als staatloze met toepassing van het Verdrag van New York aanleiding geeft tot de toepassing van de rechten die worden toegekend aan staatlozen die regelmatig in het land verblijven. Met toepassing van artikel 28 van dat Verdrag moet de toekenning van een verblijfsvergunning gepaard gaan met de afgifte van een reisdocument.

A.53.2. Aangezien de bestreden wet personen aanmoedigt om te worden toegelaten tot verblijf op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 zonder dat zij de gerechtelijke procedure hebben doorlopen, stond het overigens aan de wetgever te voorzien in de afgifte van de reisdocumenten, zonder de staatlozen ertoe te verplichten een zaak bij de bevoegde rechter aanhangig te maken om dat recht te genieten.

A.54.1. De Ministerraad herinnert eraan dat de bestreden wet enkel de procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid beoogt en dat zij niet de toekenning van de status van staatloze regelt. Bijgevolg is het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen niet pertinent.

A.54.2. In zijn memorie van wederantwoord voert de Ministerraad aan dat het middel in werkelijkheid is gericht tegen artikel 57 van het Consulair Wetboek, dat niet het voorwerp uitmaakt van het beroep tot vernietiging. Bovendien moet de bestreden lacune als extrinsiek worden gekwalificeerd, zodat het enkel aan de wetgever staat die te verhelpen.

Wat betreft het zevenentwintigste middel

A.55.1. Het zevenentwintigste middel is afgeleid uit de schending, door de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit niet wijzigt, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 32 van het Verdrag van New York.

De verzoekende partijen klagen de omstandigheid aan dat artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit niet voorziet in de verwerving van de Belgische nationaliteit door versoepelde naturalisatie na een wettig verblijf van twee jaar voor de vreemdelingen die toegelaten zijn tot verblijf wegens staatloosheid op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 zonder dat zij daarvoor gebruik moeten maken van de procedure bedoeld in artikel 572bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, terwijl wel in dat recht is voorzien voor de staatlozen die ingevolge die procedure worden erkend. Zij voegen daaraan toe dat het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen en artikel 32 van het Verdrag van New York bevestigen dat de verblijfstitels die aan staatlozen worden toegekend, moeten toelaten de naturalisatie te versoepelen.

A.55.2. Bovendien, aangezien de bestreden wet personen aanmoedigt om toegelaten te worden tot verblijf op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 zonder dat zij van de gerechtelijke procedure gebruik moeten maken, stond het aan de wetgever om te voorzien in de verwerving van de Belgische nationaliteit door versoepelde naturalisatie, zonder de staatlozen ertoe te verplichten een zaak bij de bevoegde rechter aanhangig te maken om dat recht te genieten.

A.56.1. De Ministerraad herinnert eraan dat de bestreden wet enkel de procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid beoogt en dat zij niet de toekenning van de status van staatloze regelt.

A.56.2. In zijn memorie van wederantwoord voert de Ministerraad aan dat het middel in werkelijkheid is gericht tegen artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, dat niet het voorwerp uitmaakt van het beroep tot vernietiging. Bovendien moet de bestreden lacune als extrinsiek worden gekwalificeerd, zodat het enkel aan de wetgever staat om die te verhelpen.

- B -

Ten aanzien van de bestreden wet en de context ervan

B.1.1. Het beroep tot vernietiging heeft betrekking op meerdere bepalingen van de wet van 10 maart 2024 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid » (hierna : de wet van 10 maart 2024).

B.1.2. De wet van 10 maart 2024 beoogt de invoering in de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » (hierna : de wet van 15 december 1980) van een procedure voor de toelating

tot verblijf wegens staatloosheid, overeenkomstig de wil uitgedrukt in het regeerakkoord van 30 september 2020 (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 4).

B.2.1. De status van de staatlozen in het internationaal recht wordt geregeld door het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de status van staatlozen, goedgekeurd bij de wet van 12 mei 1960 (hierna : het Verdrag van New York). Artikel 1, lid 1, van het Verdrag van New York definieert de staatloze als « een persoon die door geen enkele Staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd ».

De status van staatloze wordt krachtens de artikelen 572*bis*, 1°, en 632*bis* van het Gerechtelijk Wetboek toegekend door de familierechtbank die zitting houdt ter zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de verzoeker zijn woonplaats of zijn verblijfplaats heeft of, bij gebreke daarvan, waar de verzoeker zich bevindt, behalve wanneer de procedure in het Duits wordt gevoerd, in welk geval alleen de familierechtbank van Eupen bevoegd is.

B.2.2. Het Verdrag van New York waarborgt de staatlozen verschillende rechten. Geen van die verdragsbepalingen verplicht de verdragsluitende Staten evenwel ertoe een verblijfsrecht toe te kennen aan de erkende staatlozen (Cass., 19 mei 2008, ECLI:BE:CASS:2008:ARR.20080519.4).

B.2.3.1. Met de wet van 10 maart 2024 wilde de wetgever tegemoetkomen aan de ongrondwettigheden die het Hof heeft vastgesteld bij zijn arresten nrs. 198/2009 (ECLI:BE:GHCC:2009:ARR.198), 1/2012 (ECLI:BE:GHCC:2012:ARR.001) en 18/2018 (ECLI:BE:GHCC:2018:ARR.018) (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 5-7).

B.2.3.2. Vóór de inwerkingtreding van de wet van 10 maart 2024 voorzag de wet van 15 december 1980 niet in een specifieke verblijfsstatus voor de persoon die zich beroept op de status van staatloze of die als staatloze is erkend, in tegenstelling tot de regeling voor de (kandidaat-)vluchtelingen en de personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, die is vervat in de artikelen 48 en volgende van dezelfde wet.

Ondervraagd over de bestaanbaarheid van artikel 49 van de wet van 15 december 1980 met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet « in zoverre het een verschil in behandeling invoert tussen de vreemdeling wiens hoedanigheid van vluchteling is erkend en die hierdoor wordt

toegelaten tot het verblijf of tot de vestiging in het Rijk, en de staatloze die, doordat hij niet door die bepaling wordt beoogd, uit zijn erkenning in die hoedanigheid niet het recht kan afleiden om tot het verblijf of de vestiging in het Rijk te worden toegelaten », oordeelde het Hof bij zijn voormelde arrest nr. 198/2009 :

« B.7. Wanneer is vastgesteld dat de staatloze deze hoedanigheid heeft verkregen omdat hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en dat hij aantoont dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, kan de situatie waarin hij zich bevindt op discriminerende wijze afbreuk doen aan zijn grondrechten.

Hieruit vloeit voort dat, wat het verblijfsrecht betreft, het verschil in behandeling tussen de staatloze die zich in een dergelijke situatie op het Belgisch grondgebied bevindt en de erkende vluchteling, niet redelijk verantwoord is.

B.8. Die discriminatie vloeit evenwel niet voort uit artikel 49 van de wet van 15 december 1980, dat alleen betrekking heeft op de in België erkende vluchtelingen, maar uit de ontstentenis van een wettelijke bepaling die aan de in België erkende staatlozen een verblijfsrecht toekent dat vergelijkbaar is met datgene dat die vluchtelingen genieten.

B.9. Het komt aan de verwijzende rechter, en niet aan het Hof toe om, met toepassing van artikel 159 van de Grondwet, in voorkomend geval de grondwettigheid van artikel 98 van het voormelde koninklijk besluit van 8 oktober 1981 na te gaan ».

B.2.3.3. Bij zijn voormelde arrest nr. 1/2012 heeft het Hof de bestaanbaarheid nagegaan, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2, lid 2, en 26, lid 1, van het Verdrag inzake de rechten van het kind, van artikel 1, achtste lid, van de wet van 20 juli 1971 « tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag », in die zin geïnterpreteerd dat het van toepassing is op de staatlozen van wie wordt vastgesteld dat zij buiten hun wil hun nationaliteit hebben verloren en die aantonen dat zij geen wettige en duurzame verblijfstitel kunnen verkrijgen in een andere Staat waarmee zij banden zouden hebben. Bij die gelegenheid heeft het Hof geoordeeld :

« B.10. Wanneer is vastgesteld dat de staatloze deze hoedanigheid heeft verkregen omdat hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en dat hij aantoont dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, kan de situatie waarin hij zich bevindt op discriminerende wijze afbreuk doen aan zijn grondrechten.

Hieruit vloeit voort dat het verschil in behandeling tussen de staatloze die zich in een dergelijke situatie op het Belgisch grondgebied bevindt en de erkende vluchteling, niet redelijk verantwoord is.

B.11. Zoals het Hof in zijn arrest nr. 198/2009 van 17 december 2009 heeft vastgesteld, vloeit die discriminatie niet voort uit artikel 49 van de wet van 15 december 1980, dat alleen

betrekking heeft op de in België erkende vluchtelingen, maar uit de ontstentenis van een wettelijke bepaling die aan de in B.1 bedoelde in België erkende staatlozen een verblijfsrecht toekent dat vergelijkbaar is met datgene dat die vluchtelingen genieten. Het Hof merkt op dat de wetgever die leemte niet heeft verholpen door voor die erkende staatlozen een bepaling aan te nemen die gelijkwaardig is aan artikel 49 van de wet van 15 december 1980.

De discriminatie tussen de vluchtelingen en die staatlozen vindt evenmin haar oorsprong in artikel 1, achtste lid, van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag. Het is de wet van 15 december 1980 die niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij niet voorziet in een bepaling die soortgelijk is aan artikel 49 ervan, waardoor de in België erkende staatlozen bedoeld in B.1 een verblijfsrecht zouden hebben dat vergelijkbaar is met datgene dat de vluchtelingen genieten.

B.12.1. Het komt de wetgever toe de voorwaarden te bepalen onder welke bepaalde categorieën van staatlozen in België een verblijfstitel kunnen verkrijgen.

B.12.2. In afwachting van dat wetgevend optreden dat betrekking heeft op de wet van 15 december 1980, staat het aan de verwijzende rechter een einde te maken aan de gevolgen, wat de in het geding zijnde bepaling betreft, van de ongrondwettigheid die in B.11 is vastgesteld, aangezien die vaststelling in voldoende precieze en volledige bewoordingen is uitgedrukt. Bijgevolg komt het de arbeidsgerechten waarbij een weigering om gewaarborgde gezinsbijslag toe te kennen ten behoeve van een kind dat ten laste van een erkende staatloze is van wie zij vaststellen dat hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en dat hij aantoont dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, aanhangig is gemaakt, toe dat kind het in het geding zijnde recht op gewaarborgde gezinsbijslag toe te kennen, niettegenstaande het feit dat de staatloze persoon ten laste van wie het is, nog niet is toegelaten of gemachtigd op het Belgische grondgebied te verblijven ».

B.2.3.4. Bij zijn voormelde arrest nr. 18/2018 heeft het Hof ten slotte geoordeeld :

« B.19.4. De wetgever is in gebreke gebleven om tegemoet te komen aan de vaststelling, door het Hof bij zijn voormelde arresten nrs. 198/2009 en 1/2012, dat de wet van 15 december 1980 niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij niet voorziet in een bepaling die soortgelijk is aan artikel 49 ervan, opdat een in België erkende staatloze, die deze status heeft verkregen omdat hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en aantoont dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, een verblijfsrecht zou kunnen verkrijgen dat vergelijkbaar is met datgene dat een vluchteling geniet.

[...]

B.19.5. In de huidige stand van de wetgeving kunnen de erkende staatlozen geen aanvraag voor een verblijfsvergunning indienen op grond van de artikelen 48 en volgende van de wet van 15 december 1980 – bepalingen die enkel betrekking hebben op de aanvraag voor internationale bescherming van asielzoekers en personen die subsidiaire bescherming wensen – en dienen zij een beroep te doen op artikel 9*bis* van die wet om hun verblijf te regulariseren ».

B.3.1. Met de wet van 10 maart 2024 wenste de wetgever voor de staatlozen geen verblijfsrecht in te stellen waarvan de nadere regels identiek zijn aan die welke zijn bepaald voor de vluchtelingen. De parlementaire voorbereiding van die wet preciseert in dat verband :

« Dat het Hof een verschil in behandeling vaststelde tussen erkende vluchtelingen en erkende staatlozen in de mate dat er voor staatlozen geen specifieke verblijfstitel in de wet wordt voorzien, heeft niet tot gevolg dat de wetgever verplicht is om in eenzelfde verblijfstitel te voorzien voor erkende vluchtelingen, noch dat de voorwaarden om deze verblijfstitel te verkrijgen identiek hoeven te zijn. Het Hof eist met andere woorden niet dat staatlozen recht hebben op hetzelfde verblijfsstatuut, maar wel op een vergelijkbaar statuut.

Dit is logisch aangezien erkende vluchtelingen en erkende staatlozen zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden. Hoewel het Staatlozenverdrag en het Vluchtelingenverdrag beiden in een vorm van bescherming voorzien voor een bepaalde categorie van vreemdelingen, is hun situatie fundamenteel verschillend. Personen die vallen onder het vluchtelingenverdrag hebben namelijk een vrees voor vervolging omwille van hun ras, religie, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep, of politieke overtuiging, en hebben om deze reden nood aan bescherming. Omwille van deze vrees zijn ze gevlucht uit het land waarvan ze de nationaliteit bezitten, of waar ze hun gewone verblijfplaats hadden. Personen die als staatloos erkend willen worden, moeten overeenkomstig het Staatlozenverdrag echter niet aantonen dat ze geconfronteerd worden met een dergelijke vrees. Dit fundamenteel verschil manifesteert zich in artikel 33 van het Vluchtelingenverdrag, dat het non-refoulementbeginsel inhoudt. Krachtens dit beginsel is het staten verboden de betrokken vluchtelingen uit te zetten of terug te leiden naar de grenzen van een grondgebied waar hun leven of vrijheid bedreigd zou worden. Eenzelfde verbod op refoulement is niet voorzien in het Staatlozenverdrag.

Aan het voorgaande, is nog een ander verschil gekoppeld. In tegenstelling tot staatlozen, hebben vluchtelingen namelijk normaal gezien geen reëel verblijfsalternatief, tenzij bij de staat waar ze internationale bescherming aanvragen. Ze kunnen immers niet terugkeren naar hun land van herkomst, tenzij ze hun leven of fysieke integriteit zouden riskeren. Enkel het toekennen van een verblijf in het land waar bescherming wordt aangevraagd en verkregen, kan een antwoord bieden op de vrees voor vervolging waarvoor ze vluchten. Het erkennen van de vluchtelingenstatus is om deze reden ook onlosmakelijk gekoppeld met het toekennen van een verblijf. Eenzelfde band tussen verblijf en status bestaat echter niet bij staatlozen. Voor staatlozen is een terugkeer naar het land van herkomst of hun normale verblijfplaats namelijk niet uitgesloten. Het gebrek aan nationaliteit heeft immers niet tot gevolg dat een staatloze persoon niet kan terugkeren naar het land waar hij vandaan komt, of contact kan opnemen met de bevoegde autoriteiten van dat land. Het is zelfs mogelijk dat hij als inwoner van dat land van meer rechten kan genieten. Hierbij kan worden verwezen naar het Summary Report van UNHCR ‘ Mapping statelessness in Belgium ’. Hierin wordt gesteld : ‘ *All recognized stateless persons do not, however, necessarily require residence permits in the country that recognizes them. This may not be necessary if stateless persons have a realistic prospect, in the near future, of obtaining protection consistent with the standards of the 1954 Convention in another state.* ’.

Het voorgaande vloeit ook voort uit de bovengenoemde arresten van het Grondwettelijk Hof. In beide arresten stelt het Hof namelijk dat de ongrondwettigheid enkel geldt voor de staatloze die ‘ geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere staat waarmee hij banden zou hebben. ’. Indien een persoon bijgevolg wel een verblijfsalternatief

heeft in een andere staat, dient er geen verblijfsrecht te worden toegekend aan een staatloze. Het gegeven dat staatlozen wel kunnen terugkeren naar het land waarvan ze afkomstig zijn, uit zich ook in het ontbreken van een beëindigingsclausule, zoals deze bestaat in artikel 1.C.1 en 1.C.4 van het Vluchtelingenverdrag. Het betreft dan personen die vrijwillig terug de bescherming inroepen van het land waarvan ze de nationaliteit bezitten en waaruit ze gevlucht zijn, en de personen die zich vrijwillig opnieuw hebben gevestigd in het land dat ze verlaten hadden, of waarbuiten ze uit vrees voor vervolging verblijf hielden. Voor deze personen kan de status worden opgeheven door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (artikel 57/6, § 1, eerste lid, 4°, van de wet van 15 december 1980). Deze mogelijkheid is niet voorzien in het Staatlozenverdrag.

Een volgend belangrijk verschil tussen staatlozen en vluchtelingen is de afwezigheid van een Europees regelgevend kader voor de categorie van staatlozen. Dit in tegenstelling tot vluchtelingen waarbij het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie in artikel 78 in een gemeenschappelijk asielstelsel voorziet, waarbij bepaald wordt dat de status, de gebruikte criteria, de procedure en dergelijke in de lidstaten gestroomlijnd worden door de ontwikkeling van een Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel ('GEAS'). Het bestaan van het GEAS uit zich onder meer in een uitgebreid wetgevend kader op Europees niveau. Hierbij kan onder meer worden verwezen naar de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn van 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking)), de Procedurerichtlijn (Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking)), de Dublinverordening (Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking)) en de Opvangrichtlijn (Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)). Eenzelfde uniform stelsel op Europees niveau wordt niet voorzien voor de erkenning van staatlozen. Het aspect staatloosheid maakt namelijk geen deel uit van [het] GEAS, het is immers geen bevoegdheid van de Europese Unie. Er wordt dus niet voorzien in een uniforme procedure en verblijfsstatus, in gemeenschappelijke richtlijnen inzake opvang, of in een systeem van verdeling of overname tussen de lidstaten voor staatloze personen.

Het verschil in het bestaand regelgevend kader voor verzoekers om internationale bescherming, vluchtelingen en het voorliggend ontwerp voor staatlozen moet ook in dit licht worden gezien. Bepaalde aspecten die als gunstiger kunnen worden beschouwd voor vluchtelingen vloeien namelijk niet voort uit het Vluchtelingenverdrag maar worden opgelegd door de hierboven vermelde Europese regelgeving. Zo bepaalt artikel 9 van de Procedurerichtlijn dat verzoekers om internationale bescherming het recht hebben om gedurende de behandeling van het verzoek in de lidstaat te blijven. Hieruit vloeit de verplichting voort om de verzoeker om internationale bescherming een voorlopig verblijfsrecht toe te kennen in de vorm van een attest van immatriculatie (artikel 74 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981). Hetzelfde geldt voor het recht op een persoonlijk onderhoud, wat wordt voorzien door artikel 14 van de Procedurerichtlijn, en werd omgezet in artikel 57/5ter van de

wet van 15 december 1980. Tenslotte wordt ook het recht op materiële hulp opgelegd door de Opvangrichtlijn, wat werd omgezet in de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen.

Hoewel het Staatlozenverdrag en het Vluchtelingenverdrag historisch uit dezelfde demarche voortkomen, is de uitwerking ten aanzien van vluchtelingen bijgevolg eigen aan het Europese regelgevend kader, en kan dit wetgevend kader niet zomaar worden getransponeerd ten aanzien van staatlozen.

Een ander fundamenteel aspect is dat er op het niveau van de Europese Unie geen systeem bestaat om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een aanvraag wegens staatloosheid. Dit systeem bestaat echter wel ten aanzien van verzoekers om internationale bescherming. Zij zijn namelijk onderworpen aan de Dublinverordening. De Dublinverordening stelt lidstaten in staat om secundaire bewegingen van verzoekers om internationale bescherming tegen te gaan, en zodoende een billijke lastenverdeling na te streven. Dit kader ontbreekt echter ten aanzien van staatlozen. Indien België aldus wordt geconfronteerd wordt met bepaalde secundaire bewegingen, kan België zich hierbij niet wenden tot de andere lidstaten.

Bovendien kan worden vastgesteld dat er in andere EU-lidstaten, die gebonden zijn aan dezelfde internationale en Europese regels als België, een grote verscheidenheid aan regelingen bestaat, maar hierbij nergens geopteerd werd voor een volledige gelijkschakeling met het vluchtelingenstatuut. Dit geldt ook voor de buurlanden van België. In Frankrijk wordt er gedurende het onderzoek naar de erkenning van staatloze geen verblijfsrecht noch materiële hulp toegekend aan de betrokkene. Evenmin wordt voorzien in een verplicht persoonlijk onderhoud. In Nederland wordt evenmin tijdens de erkenningsprocedure voorzien in een verblijfsrecht of materiële hulp. De erkenning geeft bovendien geen recht op een verblijfsstatuut. In Duitsland is er zelfs geen officiële erkenningsprocedure voorzien voor staatlozen. Er wordt geen voorlopig verblijfsrecht of materiële hulp voorzien. Dit is logisch, aangezien uit het Staatlozenverdrag geen voorlopig verblijfsrecht of recht op materiële hulp worden afgeleid. Het Staatlozenverdrag voorziet immers slechts toegang tot sociaaleconomische rechten voor rechtmatig op het [grondgebied] verblijvende staatlozen (zie met name hoofdstuk III en IV van het Staatlozenverdrag).

Binnen deze context, waarbij staatlozen en vluchtelingen zich in een wezenlijk verschillende situatie bevinden, en waarbij een Europees kader inzake staatlozen ontbreekt, kan het bijgevolg niet onredelijk worden geacht dat de wetgever beslist om de verblijfsprocedure voor staatlozen niet volledig gelijk te schakelen aan de procedure voorzien voor vluchtelingen » (*Parl. St., Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/002, pp. 7-11*).

B.3.2. In het kader van het bij de wet van 10 maart 2024 gewaarborgde verblijfsrecht, heeft de wetgever bovendien een « residuaire categorie » van staatlozen willen beogen, namelijk de staatlozen die de regeling van internationale bescherming of van subsidiaire bescherming niet kunnen genieten en die evenmin over een reëel verblijfsalternatief beschikken. De parlementaire voorbereiding van die wet preciseert in dat verband :

« Ondanks deze fundamentele verschillen, bestaan er ook belangrijke raakvlakken tussen vluchtelingen en staatlozen. Het niet toekennen of het verlies van een nationaliteit is namelijk vaak verbonden met etnische of politieke motieven die kunnen worden beschouwd als ‘ vervolging ’ in de zin van het Vluchtelingenverdrag. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de situatie van de Rohingya in Myanmar, of de Lhotshampa in Bhutan. Een aanzienlijk deel van de staatloze personen zullen dus in beginsel een verblijfstitel kunnen verkrijgen via de procedure internationale bescherming. Dit geldt des te meer indien men de voorwaarden van het Grondwettelijk Hof toepast. Het Hof viseert namelijk de situatie van de staatloze personen die buiten hun wil hun nationaliteit hebben verloren en aantonen dat ze geen wettige en duurzame verblijfstitel kunnen verkrijgen in een andere staat waarmee ze banden zouden hebben. Staatlozen die een vrees voor vervolging hebben, kunnen normaal gezien geen aanspraak maken op een wettige en duurzame verblijfstitel in een andere Staat. Staatlozen die wel een dergelijk reëel verblijfsalternatief hebben, vallen in principe ook buiten het toepassingsgebied van het Vluchtelingenverdrag. De nieuwe wettelijke regeling viseert dus de situatie van de residuaire categorie, die eerder als uitzonderlijk te beschouwen is.

Zoals toegelicht in de artikelsgewijze bespreking, kan het derhalve niet de bedoeling zijn dat de procedure staatloosheid zou worden aangewend door staatloze personen die ook onder het toepassingsgebied van het Vluchtelingenverdrag vallen. Het Staatlozenverdrag beoogde namelijk immers om de situatie te regelen van de vreemdelingen die niet onder het Vluchtelingenverdrag vielen. Dit valt af te leiden uit de preambule van het Staatlozenverdrag zelf, waarin wordt gesteld : ‘ *Considering that only those stateless persons who are also refugees are covered by the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951, and that there are many stateless persons who are not covered by that Convention.* ’. Indien staatloze personen een gegronde vrees hebben voor vervolging, dienen ze bijgevolg bij voorkeur een verzoek [om] internationale bescherming in te dienen, in plaats van een aanvraag wegens staatloosheid. De procedure staatloosheid is op dit vlak dus subsidiair aan de procedure internationale bescherming » (*ibid.*, pp. 11-12).

B.3.3. De nieuwe in het leven geroepen regeling voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid doet overigens geen afbreuk aan de bevoegdheid van de familierechtbank inzake de erkenning van de status van staatloze. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« De vreemdeling zal een aanvraag moeten indienen bij de minister of zijn gemachtigde voor een toelating tot verblijf wegens staatloosheid (hierna : ‘ aanvraag wegens staatloosheid ’). Tenzij de aanvraag niet in overweging wordt genomen, wordt deze overgemaakt aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, teneinde een advies te verkrijgen over de verblijfsvoorwaarden. De minister of zijn gemachtigde kent het verblijf al dan niet toe, rekening houdende met dit advies. Indien positief gevolg wordt verleend aan de aanvraag, zal de vreemdeling een beperkt verblijfsrecht worden toegekend voor een periode van vijf jaar. Na afloop van deze periode zal de vreemdeling worden toegelaten tot een verblijf van onbeperkte duur. Indien de aanvraag wordt geweigerd, kan beroep worden ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Het betreft een annulatieberoep zonder schorsende werking (artikel 39/2, § 2, van de wet van 15 december 1980).

De procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid (hierna : ‘ procedure staatloosheid ’), zoals voorzien door dit wetsontwerp, doet geen afbreuk aan de bestaande bevoegdheid van de familierechtbank om zich uit te spreken over vorderingen tot erkenning van de status van staatloze (artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek). Het is evenwel niet vereist dat de vreemdeling beschikt over een uitspraak van de familierechtbank om de procedure staatloosheid op te starten. De minister of zijn gemachtigde en de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kunnen, in het kader van de verblijfsprocedure, zelf oordelen of de vreemdeling al dan niet staatloos is in de zin van het Staatlozenverdrag. Hiermee wordt dus vermeden dat de vreemdeling eerst een procedure moet doorlopen voor de familierechtbank, alvorens de verblijfsprocedure te kunnen opstarten, waardoor de nodige kosten en tijd kunnen worden vermeden.

Indien de vreemdeling beschikt over een uitspraak van de familierechtbank op grond waarvan hij erkend wordt als staatloze, zal hij dit moeten voegen bij de aanvraag wegens staatloosheid. Bij de beoordeling of de vreemdeling valt onder het Staatlozenverdrag, zal het gezag van gewijsde van de uitspraak van de familierechtbank worden gerespecteerd. Het gezag van gewijsde geldt echter ook in de omgekeerde zin : indien blijkt dat er sprake is van een uitspraak waarin de erkenning als staatloze werd geweigerd, zal de minister of zijn gemachtigde niet van oordeel kunnen zijn dat de vreemdeling wel valt onder het Staatlozenverdrag.

Bovendien zullen de gemachtigde van de minister en de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen ook systematisch de overige voorwaarden van de procedure staatloosheid moeten onderzoeken. Zelfs indien de persoon valt onder het toepassingsgebied van het Staatlozenverdrag, al dan niet na het voorleggen van een vonnis, zal zijn verblijf nog kunnen worden geweigerd indien hij niet voldoet aan deze andere voorwaarden » (*ibid.*, pp. 12-13).

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.4.1. De middelen zijn systematisch afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het Verdrag van New York, ook al worden eveneens andere toetsingsnormen aangehaald.

B.4.2. De Ministerraad voert aan dat de middelen onontvankelijk zijn in zoverre zij betrekking hebben op het Verdrag van New York, aangezien de verzoekende partijen niet systematisch aangeven welke bepalingen van dat Verdrag zouden zijn geschonden, en in zoverre zij de schending aanklagen van het « Manuel sur la protection des apatrides », opgesteld door het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (hierna : het « Handboek betreffende de bescherming van staatlozen »), dat datzelfde Verdrag interpreteert.

B.4.3.1. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van de gelijkheid en van de niet-discriminatie zijn toepasselijk ten aanzien van alle rechten en alle vrijheden, met inbegrip van die welke voortvloeien uit internationale verdragen die België binden.

B.4.3.2. Het Hof is niet bevoegd om wetskrachtige normen te toetsen aan regels die niet zijn opgenomen in een normatieve tekst met bindende kracht en die bijgevolg niet kunnen worden beschouwd als internationale bepalingen die België binden.

Het Hof kan echter rekening houden met dat soort regels wanneer die regels de draagwijdte van een internationale bepaling die België bindt mee bepalen, voor zover de grief die is afgeleid uit de schending van die laatste bepaling ontvankelijk is.

B.4.4.1. Artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof preciseert dat het verzoekschrift « het onderwerp van het beroep [vermeldt] en [...] een uiteenzetting van de feiten en middelen [bevat] ».

B.4.4.2. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, moeten de middelen van het verzoekschrift te kennen geven welke van de regels waarvan het Hof de naleving waarborgt, zouden zijn geschonden, alsook welke de bepalingen zijn die deze regels zouden schenden, en uiteenzetten in welk opzicht die regels door de bedoelde bepalingen zouden zijn geschonden.

Die vereiste is niet louter formeel. Zij strekt ertoe aan het Hof alsook aan de instellingen en personen die aan het Hof een memorie kunnen richten een duidelijke en ondubbelzinnige uiteenzetting van de middelen te geven.

B.4.5. Aangezien de eerste vierentwintig middelen zich ertoe beperken de schending aan te voeren van het Verdrag van New York in het algemeen, zonder dat de uiteenzettingen ervan verdere duiding geven, dienen die middelen onontvankelijk te worden verklaard in zoverre zij op dat Verdrag betrekking hebben en in zoverre zij de schending aanklagen van het Handboek betreffende de bescherming van staatlozen, dat geen internationale bepaling is die België bindt.

Ten gronde

B.5.1. De meeste grieven hebben betrekking op de bestaanbaarheid van het in de wet van 10 maart 2024 bedoelde stelsel met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de voorwaarden die zijn neergelegd in de wet van 15 december 1980, zoals gewijzigd bij de bestreden wet, om het recht op verblijf wegens staatloosheid te genieten, verschillen van de voorwaarden die zijn vastgelegd in de wet van 15 december 1980 om de internationale bescherming of de subsidiaire bescherming te genieten, hetgeen niet redelijk verantwoord zou zijn.

B.5.2. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.5.3. Om de bestaanbaarheid van een wetskrachtige norm met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te beoordelen, onderzoekt het Hof eerst of de categorieën van personen ten aanzien van wie een ongelijkheid wordt aangevoerd, in voldoende mate vergelijkbaar zijn.

B.5.4. De Ministerraad voert aan dat de staatlozen, enerzijds, en de vluchtelingen of de personen die de subsidiaire beschermingsregeling genieten, anderzijds, zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden, aangezien die categorieën van personen onder afzonderlijke regelingen vallen vanuit het oogpunt van het internationaal recht, met inbegrip van het recht van de Europese Unie, dat niet op staatlozen van toepassing is, en aangezien de wet van 10 maart 2024 betrekking heeft op de residuaire categorie van staatlozen die de internationale

of de subsidiaire bescherming niet kunnen genieten, zodat die staatlozen niet vrezen voor vervolging in hun land van herkomst, in tegenstelling tot de vluchtelingen of de personen die de subsidiaire beschermingsregeling genieten van wie de status onlosmakelijk verbonden is aan de toekenning van een verblijfsrecht.

B.5.5. Bij zijn voormelde arresten nrs. 198/2009 en 1/2012 heeft het Hof als volgt geoordeeld over de gelijkenissen tussen staatlozen en vluchtelingen of personen die de subsidiaire beschermingsregeling genieten :

« [...] De situatie van de staatlozen in het internationaal recht wordt geregeld door het Verdrag van New York betreffende de status van staatlozen van 28 september 1954, goedgekeurd bij de wet van 12 mei 1960 (hierna : het Verdrag van New York); die van de vluchtelingen is geregeld bij het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1953 (hierna : het Verdrag van Genève).

De twee verdragen, die historisch gezien uit dezelfde demarche voortvloeien, bevatten bepalingen waarvan de draagwijdte in verschillende opzichten vergelijkbaar is. Krachtens artikel 7.1 van het Verdrag van Genève en artikel 7.1 van het Verdrag van New York kent België aan de vluchtelingen en aan de staatlozen de regeling toe die het aan de vreemdelingen in het algemeen toekent. Krachtens de artikelen 23 en 24 van het Verdrag van New York en de artikelen 23 en 24 van het Verdrag van Genève moet België aan de vluchtelingen die rechtmatig op zijn grondgebied verblijven en aan de staatlozen die rechtmatig erop verblijven, dezelfde behandeling als die van de onderdanen toekennen op het vlak van de arbeidswetgeving, de wetgeving inzake sociale zekerheid en de bijstand van overheidswege; noch de enen, noch de anderen kunnen, indien zij rechtmatig op het grondgebied verblijven, het land worden uitgezet, tenzij om redenen van nationale veiligheid of openbare orde (artikel 31 van het Verdrag van New York en artikel 32 van het Verdrag van Genève). Geen van beide verdragen kent aan de daarin beoogde personen het recht toe om te verblijven op het grondgebied van de Staat die hen als vluchteling of als staatloze erkent.

[...] De erkende staatlozen en de erkende vluchtelingen bevinden zich aldus in grotendeels vergelijkbare situaties, niet alleen rekening houdend met de voorschriften van die bepalingen, maar ook met het feit dat aan de overheid, door hun de hoedanigheid van, al naar gelang van het geval, staatloze of vluchteling toe te kennen, plichten worden opgelegd ten aanzien van de betrokkenen » (nr. 198/2009, B.5–B.6; nr. 1/2012, B.8–B.9).

Het Hof heeft bij die arresten, alsook bij het voormelde arrest nr. 18/2018, vervolgens geoordeeld dat de wet van 15 december 1980 niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij niet voorziet in een bepaling die soortgelijk is aan artikel 49 ervan, opdat een in België erkende staatloze, die deze status heeft verkregen omdat hij buiten zijn wil

zijn nationaliteit heeft verloren en aantoon dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, een verblijfsrecht zou kunnen verkrijgen dat vergelijkbaar is met hetwelk een vluchteling geniet.

B.5.6. Uit het voorgaande volgt dat staatlozen en vluchtelingen of personen die de subsidiaire beschermingsregeling genieten vergelijkbaar zijn. De omstandigheid dat de staatlozen en de vluchtelingen onderscheiden kenmerken hebben, zoals overigens wordt beklemtoond in de in B.3.1 aangehaalde parlementaire voorbereiding, kan weliswaar een element zijn in de beoordeling van een verschil in behandeling, maar kan niet volstaan om tot niet-vergelijkbaarheid te besluiten, anders zou de toetsing aan het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie van elke inhoud worden ontdaan.

B.5.7. De excepties van onontvankelijkheid worden verworpen.

B.6.1. In het algemeen kan echter niet uit de voormelde arresten van het Hof nrs. 198/2009, 1/2012 en 18/2018 worden afgeleid dat de wetgever, bij het bepalen van de voorwaarden voor en de gevolgen van de erkenning van de status en de toekenning van het verblijfsrecht en van de procedure die daartoe moet worden gevolgd, ertoe gehouden is, enerzijds, de staatlozen en, anderzijds, de erkende vluchtelingen of de begunstigden van de subsidiaire bescherming in elk opzicht op dezelfde wijze te behandelen.

Het komt immers de wetgever toe een beleid betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen te voeren en daaromtrent, met inachtneming van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in de nodige maatregelen te voorzien die met name betrekking kunnen hebben op het vaststellen van de voorwaarden volgens welke het verblijf van een vreemdeling in België al dan niet wettig is.

B.6.2. De bestreden verschillen in behandeling moeten overigens worden onderzocht in het licht van het feit dat de staatlozen die geen internationale bescherming kunnen genieten, in tegenstelling tot de vluchtelingen en de begunstigden van de subsidiaire bescherming, niet onder een regelgevend kader op het niveau van de Europese Unie vallen, zoals blijkt uit de in B.3.1 weergegeven parlementaire voorbereiding. In dat verband heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie overigens geoordeeld dat de werkingssfeer van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 « inzake normen voor de erkenning

van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) » niet kan worden uitgebreid tot personen die zich *a priori* bevinden in situaties die geen enkel verband houden met de logica van de internationale bescherming (HvJ, 4 oktober 2018, C-652/16, *Ahmedbekova e.a.*, ECLI:EU:C:2018:801, punt 71, en aldaar aangehaalde rechtspraak) en heeft het meer specifiek geoordeeld dat een derdelander of een staatloze die geen formeel erkende vluchteling is, geen recht heeft op een verblijfstitel op grond van artikel 24, lid 1, van de voormelde richtlijn (HvJ, grote kamer, 14 mei 2019, C-391/16, C-77/17 en C-78/17, *M. e.a.*, ECLI:EU:C:2019:403).

B.7. Het Hof onderzoekt de grieven in onderstaande volgorde :

1. De voorwaarden voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid (eerste tot vijfde middel);
2. De nadere regels voor de indiening van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (zesde en zevende middel);
3. De niet-inoverwegingneming van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (achtste tot twaalfde middel);
4. Het ontbreken van een advies van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna : de CGVS) (dertiende en zestiende middel);
5. De samenhang met de toekenning van de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus (veertiende middel);
6. Het niet-verplichte karakter van het horen van de aanvrager (vijftiende middel);
7. Het vertrekpunt van de toelating tot verblijf wegens staatloosheid (zeventiende middel);
8. De mogelijkheid tot beëindiging van het verblijf wegens staatloosheid (achttiende middel);

9. De lacunes in de wet van 10 maart 2024 (negentiende tot zevenentwintigste middel).

1. *Wat betreft de voorwaarden voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid (artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980)*

B.8.1. Het eerste tot het vijfde middel hebben betrekking op de voorwaarden voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid die zijn neergelegd in artikel 57/37, 2° tot 6°, van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 10 maart 2024.

B.8.2.1. In het eerste middel voeren de verzoekende partijen aan dat de voorwaarde van artikel 57/37, 2°, van de wet van 15 december 1980, die de aanvrager verplicht om zijn identiteit en herkomst aan te tonen, de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, schendt, in zoverre die elementen enkel kunnen worden bewezen door middel van stavingsstukken, zodat geen rekening wordt gehouden met de aard van de staatloosheid, aangezien de aanvragers feitelijk in de onmogelijkheid verkeren dergelijke stukken aan te brengen.

In hun memorie van antwoord preciseren de verzoekende partijen dat de bestreden bepaling een gelijke behandeling doet ontstaan van, enerzijds, de staatlozen die hun identiteit en herkomst door middel van stavingsstukken kunnen aantonen en, anderzijds, de staatlozen die in de onmogelijkheid verkeren dergelijk bewijs aan te brengen. De bestreden bepaling zou eveneens een verschil in behandeling teweegbrengen tussen de staatlozen en de vluchtelingen, in zoverre de vereiste om de identiteit en de herkomst door middel van stavingsstukken aan te tonen niet van toepassing is op de tweede categorie van personen.

B.8.2.2. In het tweede middel doen de verzoekende partijen gelden dat de voorwaarde van artikel 57/37, 3°, van de wet van 15 december 1980, die vereist dat de betrokkene buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre zij de staatlozen die vrijwillig maar te goeder trouw afstand hebben gedaan van hun nationaliteit belet tot verblijf te worden toegelaten, waardoor een verschil in behandeling ontstaat tussen die staatlozen en de erkende vluchtelingen.

In hun memorie van antwoord klagen de verzoekende partijen de gelijke behandeling aan van, enerzijds, de personen die vrijwillig door keuze of uit eigenbelang afstand hebben gedaan van hun nationaliteit en, anderzijds, de personen die hun nationaliteit in andere omstandigheden hebben verloren, met name door te goeder trouw te denken over een andere nationaliteit te beschikken of die te kunnen verkrijgen, door na te laten bepaalde administratieve handelingen uit te voeren of door strafrechtelijk veroordeeld te zijn.

B.8.2.3. In het derde middel betogen de verzoekende partijen dat de voorwaarde van artikel 57/37, 4°, van de wet van 15 december 1980, die vereist dat de betrokkene niet de nationaliteit van een andere Staat kan verwerven of herkrijgen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre zij tot een onverantwoord verschil in behandeling leidt op het vlak van het verblijfsrecht tussen, enerzijds, de staatlozen en, anderzijds, de vluchtelingen, daar de laatstgenoemden niet aan een dergelijke vereiste zijn onderworpen. De verzoekende partijen beklemtonen dienaangaande dat het Hof van Cassatie niet toelaat dat de erkenning van de status van staatloze afhankelijk wordt gesteld van de in de bestreden bepaling bedoelde vereiste.

B.8.2.4. In het vierde middel voeren de verzoekende partijen aan dat de voorwaarde van artikel 57/37, 5°, van de wet van 15 december 1980, die vereist dat de betrokkene geen wettige en duurzame verblijfstitel heeft of kan verkrijgen in een andere Staat, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre een dergelijk criterium niet voldoende nauwkeurig is en een onverantwoord verschil in behandeling teweegbrengt tussen de staatlozen en de vluchtelingen, daar de laatstgenoemden niet aan een dergelijke vereiste zijn onderworpen.

B.8.2.5. In het vijfde middel voeren de verzoekende partijen aan dat de voorwaarde van artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980, die vereist dat de betrokkene geen gevaar mag vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre zij een onverantwoord verschil in behandeling doet ontstaan tussen de staatlozen en de vluchtelingen, aangezien de laatstgenoemden enkel van de internationale bescherming kunnen worden uitgesloten op basis van uitsluitingsgronden, indien zij een gevaar vormen voor de samenleving omdat zij definitief veroordeeld zijn voor een bijzonder ernstig misdrijf of indien zij een gevaar vormen voor de nationale veiligheid, met toepassing van de artikelen 55/2 en 55/4 van de wet van 15 december 1980.

B.9.1. Artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« De vreemdeling verkrijgt een toelating tot verblijf wegens staatloosheid indien hij voldoet aan de volgende voorwaarden :

1° hij voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de Status van Staatlozen;

2° hij toont zijn identiteit en herkomst aan;

3° hij heeft buiten zijn wil zijn nationaliteit verloren of nooit over een nationaliteit beschikt;

4° hij kan geen nationaliteit van een andere Staat verwerven of herkrijgen;

5° hij heeft of kan geen wettige en duurzame verblijfstitel verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben en tot dewelke hij effectief toegelaten zou worden;

6° hij vormt geen gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid ».

B.9.2. Met betrekking tot de voorwaarden voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid die zijn vastgelegd in artikel 57/37, 2° tot 6°, van de wet van 15 december 1980, preciseert de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 :

« In dit artikel worden de voorwaarden opgesomd waaraan de vreemdeling moet voldoen teneinde een toelating tot verblijf wegens staatloosheid te kunnen verkrijgen.

[...]

2° : De vreemdeling dient zijn identiteit en herkomst aan te tonen. Hij kan dit doen aan de hand van paspoorten, identiteitsdocumenten, geboorteakten of andere documenten waaruit dit afdoende blijkt.

3°. De vreemdeling moet aantonen dat hij zijn nationaliteit buiten zijn wil heeft verloren. Deze voorwaarde werd rechtstreeks overgenomen uit de vermelde arresten van het Grondwettelijk Hof. Deze voorwaarde impliceert dat de vreemdeling niet zelf de verantwoordelijkheid mag dragen voor zijn staatloosheid. Indien hij eerder een nationaliteit had, mag hij aldus niet aan de oorzaak liggen van het feit dat hij deze nationaliteit heeft verloren. Zo mag de vreemdeling geen afstand hebben gedaan van zijn nationaliteit of enige andere handeling hebben gesteld waardoor hij zijn nationaliteit heeft verloren. Het is dus noodzakelijk dat de vreemdeling alle nodige administratieve procedures heeft doorlopen om de nationaliteit of nationaliteiten die hij bezat te behouden.

Tevens kan een vreemdeling die zijn nationaliteit heeft verloren ten gevolge van een strafrechtelijke veroordeling geen beroep doen op de procedure staatloosheid.

De vreemdeling die nooit over een nationaliteit heeft beschikt, dient niet aan te tonen dat hij deze buiten zijn wil heeft verloren. Hij valt dus ook onder het toepassingsgebied van de aanvraag wegens staatloosheid.

Ter repliek op de opmerkingen van de Raad van State in zijn advies nr. 73.287/4 van 8 juni 2023 (blz. 10), wordt aangevuld dat de minister of zijn gemachtigde en de Commissaris-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen rekening zal houden met de situatie waarin een vreemdeling buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren doordat hij hiervan afstand heeft gedaan terwijl hij te goeder trouw dacht over een andere nationaliteit te beschikken of deze te kunnen verkrijgen. Om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de arresten van het Grondwettelijk Hof, blijven de bewoordingen van het ontwerp echter behouden.

4°. De vreemdeling die alsnog een nationaliteit zou kunnen verwerven of zijn vroegere nationaliteit zou kunnen herkrijgen via een administratieve procedure, komt niet in aanmerking voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid. Staatloosheid is namelijk een onwenselijke situatie : indien een vreemdeling de mogelijkheid heeft om een nationaliteit te verwerven of zijn vroegere nationaliteit zou kunnen herkrijgen, verdient dit de voorkeur boven het verkrijgen van een verblijfsrecht in België en komt hij bijgevolg niet in aanmerking voor een toelating tot verblijf wegens staatloosheid. De staten die hier in principe worden geïllustreerd zijn onder meer de staat waar de vreemdeling geboren is, waarvan hij eerder de nationaliteit bezat, waar hij eerder zijn normale verblijfplaats had, of het land waarvan zijn echtgenote, nakomelingen of ascendenten de nationaliteit (eerder) bezitten of hun gewone verblijfplaats (eerder) hadden.

Deze voorwaarde sluit aan bij de voorwaarde van de arresten van het Grondwettelijk Hof, namelijk dat de staatloze geen wettige of duurzame verblijfstitel heeft of kan verkrijgen in een andere staat waarmee hij banden zou hebben. Welnu, indien vreemdelingen om deze reden geen recht hebben op verblijf, geldt dit *a fortiori* voor personen die een nationaliteit kunnen verwerven of herkrijgen in een andere Staat. Ten slotte kan men ook beargumenteren dat deze voorwaarde impliciet in de definitie van artikel 1 van het Staatlozenverdrag zit vervat. Personen die formeel geen nationaliteit bezitten, maar toch door een staat als een onderdaan worden beschouwd, vallen namelijk buiten het toepassingsgebied van het Staatlozenverdrag.

Staatlozen die in beginsel een nationaliteit zouden kunnen verwerven of herkrijgen, maar zich wegens een vrees in de zin van het Vluchtelingenverdrag niet tot de bevoegde autoriteiten van een staat kunnen wenden, dienen een verzoek om internationale bescherming in te dienen.

5°. Een staatloze die een wettige en duurzame verblijfstitel heeft of kan verkrijgen in een andere staat waarmee hij banden zou hebben komt niet in aanmerking voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid. Enerzijds wordt dus de situatie geïllustreerd van een staatloze met een verblijfstitel in een andere staat. Aangezien hij al een verblijfstitel heeft, bestaat er geen nood om een bijkomende verblijfstitel toe te kennen. Anderzijds wordt ook de situatie geïllustreerd van een vreemdeling die niet over een verblijfstitel beschikt, maar deze wel zou kunnen verwerven of herkrijgen in een andere staat.

Het ‘ duurzame ’ karakter van de verblijfstitel moet worden uitgelegd in de bewoordingen van de UNCHR, die in het rapport ‘ *Mapping Statelessness in Belgium* ’ het volgende stelt : ‘ *Recognition of statelessness should in general result in the issuance of a residence permit. (...) In some cases, it may nevertheless not be necessary to issue a residence permit, for instance, where a stateless person enjoys the right of residence in another country and is able to return and live there with full respect for his or her human rights.* ’. De hier bedoelde

mensenrechten moeten worden opgevat als de rechten die de staatloze in staat moeten stellen een menswaardig bestaan te leiden, mits deze rechten ook aan de onderdanen van de betrokken staat worden toegekend en gewaarborgd. De verzoeker moet aantonen dat zijn grondrechten in die staat niet worden geëerbiedigd.

Het louter formeel beschikken over een verblijfstitel is bijgevolg niet voldoende. De vreemdeling moet over een duurzame band met het land beschikken. Bovendien moet de verblijfstitel een reële mogelijkheid tot verblijf bieden en moet hij de vreemdeling de mogelijkheid geven om zijn fundamentele rechten te kunnen uitoefenen in het land waar hij deze verblijfstitel heeft of zou kunnen verwerven. Daarnaast moet de verblijfstitel de vreemdeling ook effectief in staat stellen om te worden toegelaten tot het land waarmee hij banden zou hebben.

Een duurzame verblijfstitel kan een verblijfsrecht van zowel beperkte als onbeperkte duur omvatten. Een staatloze kan namelijk gedurende vele jaren in een staat verblijven met een verblijfstitel van beperkte duur, die evenwel telkens verlengbaar is, en die uiteindelijk feitelijk kan resulteren in een onbeperkt verblijfsrecht.

De duurzaamheid van de verblijfstitel is dus niet enkel verbonden met de termijn van geldigheid, maar ook met de redelijke verwachtingen die de vreemdeling kan hebben op een duurzaam verblijfsperspectief. De notie van ‘ duurzame verblijfstitel ’ zal bijgevolg in hoge mate afhankelijk zijn van de verblijfswetgeving van elk land, en van geval tot geval kunnen verschillen.

Daarnaast moet het gaan om een verblijfstitel in een staat waarmee de vreemdeling banden zou hebben. Deze banden zijn een notie die feitelijk zal moeten worden beoordeeld. De staat waarmee de vreemdeling banden zou hebben is bijvoorbeeld zijn geboorteland, het land waarvan hij eerder de nationaliteit bezat, waar hij eerder zijn normale verblijfplaats had, of het land waarvan zijn echtgenote, nakomelingen of ascendenten de nationaliteit (eerder) van bezitten of hun gewone verblijfplaats (eerder) hadden.

Een vreemdeling die in een andere EU-lidstaat bijvoorbeeld als vluchteling werd erkend, wordt vermoed een perspectief op een duurzaam verblijf in een ander land te hebben, gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Staatlozenverdrag in de hele Europese Unie gerespecteerd [dienen] te worden. Alle Staten die het Staatlozenverdrag ondertekend hebben, worden geacht de rechten die hierin opgenomen zijn, te respecteren. Dit vermoeden is evenwel weerlegbaar.

Ter replek op de opmerkingen van de Raad van State in zijn advies nr. 73.287/4 van 8 juni 2023 (blz. 10), wordt opgemerkt dat de huidige bewoordingen in het wetsontwerp en de memorie van toelichting worden behouden. Om de redenen hierboven vermeld, is het immers moeilijk om de notie ‘ duurzaam verblijf ’ op exhaustieve wijze uit te leggen. De verblijfsreglementering kan namelijk sterk verschillen van land tot land. Voor sommige landen kan een verblijf van beperkte duur bijvoorbeeld gelijk gesteld worden met een verblijf van onbeperkte duur. Ook de notie ‘ staat waarmee hij banden zou hebben ’ is een notie die zeer feitelijk is. De minister en zijn gemachtigde en de Commissaris-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kunnen hierbij rekening houden met de elementen die hierboven worden vermeld. Door de huidige bewoordingen in het ontwerp te behouden, sluiten de bewoordingen ook zo nauw mogelijk aan bij de arresten van het Grondwettelijk Hof.

Wel wordt verduidelijkt dat de verblijfstitel hem in staat moet stellen om effectief toegelaten te worden tot het land waarmee hij banden zou hebben.

6°. Vreemdelingen die een gevaar zouden vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid, komen niet in aanmerking voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid. De noties van openbare orde of nationale veiligheid kennen een autonome invulling door de minister of zijn gemachtigde. Deze kan evolueren in functie van het tijdsgewricht en de omstandigheden.

Zoals het Grondwettelijk Hof heeft bepaald, komt het aan de wetgever toe te bepalen onder welke voorwaarden bepaalde categorieën van staatlozen in België een verblijfstitel kunnen verkrijgen. Welnu, het kan niet onredelijk worden geacht dat de wetgever de vreemdelingen wenst uit te sluiten die een gevaar vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid. Dit is ook het geval voor andere categorieën die recht hebben op een verblijf. Krachtens artikel 11, § 1, eerste lid, 3°, van de wet van 15 december 1980 kan het verblijf bijvoorbeeld worden geweigerd indien ze zich [bevinden] in een van de gevallen bepaald in artikel 3, eerste lid, 5° tot 8°. Artikel 3, eerste lid, 7°, viseert specifiek de vreemdelingen die de openbare rust, de openbare orde of de nationale veiligheid kunnen schaden.

Het gegeven dat de drempel inzake openbare orde en nationale veiligheid voor erkende vluchtelingen, zoals voorzien in artikel 52/4 van de wet van 15 december 1980, hoger ligt, heeft niet tot gevolg dat voor staatlozen ook in dezelfde weigeringsgrond voorzien moet worden. Zoals in het algemene deel toegelicht, bevinden staatlozen en vluchtelingen zich namelijk in een wezenlijk verschillende situatie. Erkende vluchtelingen hebben namelijk, wegens hun vrees voor vervolging, geen reëel verblijfsalternatief. Bij staatlozen is dit niet het geval. Voor zover ze niet tegelijkertijd vallen onder de toepassing van het Vluchtelingenverdrag is het voor hen niet uitgesloten, dat ze kunnen terugkeren naar hun land van herkomst. Voor staatlozen heeft het voorzien van een minder hoge weigeringsgrond op het vlak van openbare orde en nationale veiligheid dan ook minder ernstige gevolgen dan voor vluchtelingen » (*Parl. St., Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 16-21*).

B.10.1. De Ministerraad werpt een exceptie van onontvankelijkheid op wat het eerste en het tweede middel betreft, in zoverre de verzoekende partijen nieuwe grieven zouden formuleren in hun memorie van antwoord.

De Ministerraad voert overigens aan dat het vierde en het vijfde middel onontvankelijk zijn bij gebrek aan een duidelijke uiteenzetting, met name wat de te vergelijken categorieën van personen betreft.

B.10.2. Wat de eerste exceptie van onontvankelijkheid betreft, dient te worden opgemerkt dat het niet aan de verzoekende partijen staat in hun memorie van antwoord de middelen, zoals door henzelf omschreven in het verzoekschrift, te wijzigen. Een grief die, zoals te dezen, in een memorie van antwoord wordt aangebracht maar die verschilt van die welke in het verzoekschrift is geformuleerd, is dan ook een nieuw middel en is niet ontvankelijk.

Wat de tweede exceptie van onontvankelijkheid betreft, dient te worden vastgesteld dat de verzoekende partijen duidelijk uiteenzetten in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden zijn geschonden en dat zij nauwkeurig de te vergelijken categorieën van personen identificeren, namelijk, enerzijds, de staatlozen en, anderzijds, de erkende vluchtelingen. Uit de memories van de Ministerraad blijkt overigens dat hij op adequate wijze heeft kunnen antwoorden op de diverse grieven van de verzoekende partijen.

B.11.1.1. Artikel 57/37, 2°, van de wet van 15 december 1980 vereist dat de aanvrager om toelating tot verblijf wegens staatloosheid zijn identiteit en herkomst aantoont. De in B.9.2 weergegeven parlementaire voorbereiding preciseert dienaangaande dat de aanvrager « dit [kan] doen aan de hand van paspoorten, identiteitsdocumenten, geboorteakten of andere documenten waaruit dit afdoende blijkt ».

B.11.1.2. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, kan uit dat uittreksel van de parlementaire voorbereiding niet worden afgeleid dat het bewijs van de identiteit en van de herkomst enkel aan de hand van schriftelijke documenten kan worden aangebracht.

Behalve dat het gebruik van het werkwoord « kan » veronderstelt dat de in die parlementaire voorbereiding bedoelde documenten niet exhaustief zijn, komt het, met toepassing van artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 11 van de wet van 10 maart 2024, aan de betrokkene toe om aan te tonen dat hij voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 door « alle nodige elementen » aan te brengen (artikel 57/39, eerste lid), hetgeen met name « de verklaringen van de vreemdeling en alle documentatie in zijn bezit over zijn identiteit, herkomst, eerdere [nationaliteit(en)], leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf of waarmee hij een band heeft, reisroutes, identiteits- en reisdocumenten, en de redenen die tot zijn staatloosheid hebben geleid » omvat (artikel 57/39, tweede lid), met dien verstande dat die opsomming niet exhaustief is (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 24).

B.11.2.1. Artikel 57/37, 3°, van de wet van 15 december 1980 vereist dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid zijn nationaliteit buiten zijn wil heeft verloren of nooit over een nationaliteit heeft beschikt.

Met betrekking tot die voorwaarde heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State zich, in haar advies over het voorontwerp dat aan de wet van 10 maart 2024 ten grondslag ligt, afgevraagd welk lot moet worden voorbehouden aan de aanvrager « die buiten zijn wil zijn nationaliteit verloren heeft, doordat hij er te goeder trouw van uitging dat hij een andere nationaliteit had of een andere nationaliteit zou krijgen doordat hij afstand gedaan had van zijn oorspronkelijke nationaliteit » (*ibid.*, p. 58). In antwoord op die opmerking preciseert de in B.9.2 weergegeven parlementaire voorbereiding dat de autoriteiten rekening moeten houden met een dergelijke situatie bij het onderzoeken van de aanvraag.

B.11.2.2. Zoals de Ministerraad beklemtoont, voldoen de personen die te goeder trouw afstand hebben gedaan van hun nationaliteit omdat zij ervan uitgingen dat zij een andere nationaliteit hadden of konden verkrijgen, aan de voorwaarde van artikel 57/37, 3°, van de wet van 15 december 1980.

B.11.3. Rekening houdend met hetgeen in B.11.2.2 is vermeld, zijn het eerste en het tweede middel niet gegrond, aangezien zij op een verkeerd uitgangspunt berusten.

B.12.1. Het derde tot het vijfde middel hebben betrekking op het verschil in behandeling tussen de staatlozen en de vluchtelingen, in zoverre de vluchtelingen niet moeten voldoen aan de voorwaarden van artikel 57/37, 4° tot 6°, van de wet van 15 december 1980 om tot het verblijf wegens staatloosheid te worden toegelaten teneinde de internationale bescherming te kunnen genieten. Gelet op de onderlinge samenhang ervan, onderzoekt het Hof die grieven samen.

B.12.2.1. Zoals in B.3.1 tot B.3.2.2 is vermeld, strekt de wet van 10 maart 2024 ertoe te voorzien in een procedure voor de toelating tot verblijf voor de staatlozen die de regeling van de internationale bescherming als vluchteling niet kunnen genieten en die niet over een reëel verblijfsalternatief beschikken, teneinde tegemoet te komen aan de vaststellingen van ongrondwettigheid die het Hof in zijn voormelde arresten nrs. 198/2009, 1/2012 en 18/2018 heeft geformuleerd. Het gaat om een legitieme doelstelling.

B.12.2.2. De bestreden verschillen in behandeling berusten op een objectief criterium van onderscheid, namelijk het feit dat de staatloze al dan niet de in de artikelen 48 en volgende van de wet van 15 december 1980 bedoelde vluchtelingenstatus geniet.

B.12.3. Het Hof moet nog onderzoeken of het voormelde criterium van onderscheid pertinent is en of de bestreden verschillen in behandeling geen onevenredige gevolgen hebben voor de betrokken staatlozen.

B.12.4.1.1. Wat allereerst de in artikel 57/37, 5°, van de wet van 15 december 1980 vermelde vereiste betreft, volgens welke de aanvrager « geen wettige en duurzame verblijfstitel [heeft of kan] verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben en tot dewelke hij effectief toegelaten zou worden », dient te worden opgemerkt dat, zoals in B.2.3.1 is vermeld, de wet van 10 maart 2024 ertoe strekt de ongrondwettigheid te verhelpen die het Hof heeft vastgesteld bij zijn voormelde arrest nr. 198/2009, waarbij het Hof had geoordeeld dat « wanneer is vastgesteld dat de staatloze deze hoedanigheid heeft verkregen omdat hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en dat hij aantoont dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, [...] de situatie waarin hij zich bevindt op discriminerende wijze afbreuk [kan] doen aan zijn grondrechten » (B.7).

B.12.4.1.2. De wetgever zou niet kunnen worden verweten dat hij, rekening houdend met het grote aantal individuele situaties waarin de vreemdelingen zich kunnen bevinden, gebruikmaakt van categorieën die de verscheidenheid van situaties met een zekere graad van benadering opvangen.

B.12.4.1.3. Met name in het licht van de preciseringen in de in B.9.2 weergegeven parlementaire voorbereiding, ziet het Hof niet in in welk opzicht de bewoordingen van de voorwaarde van artikel 57/37, 5°, van de wet van 15 december 1980 onnauwkeurig zouden zijn en in dat verband onevenredige gevolgen zouden hebben voor de betrokken personen.

Uit die parlementaire voorbereiding vloeit inzonderheid voort dat het begrip « duurzaam verblijf » niet op exhaustieve wijze kan worden gedefinieerd, aangezien de verblijfsreglementering sterk verschilt van Staat tot Staat. Uit diezelfde parlementaire voorbereiding blijkt bovendien dat de vereiste om banden te hebben met een andere Staat in

essentie feitelijk is en concreet door de autoriteiten moet worden gecontroleerd bij het onderzoeken van de aanvraag, naargelang van de omstandigheden van de zaak.

B.12.4.2.1. Zowel uit de rechtspraak van het Hof van Justitie als uit die van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vloeit voort dat het de taak is van de Staten om de openbare orde te waarborgen, en zodoende de toegang en het verblijf van niet-onderdanen te controleren (HvJ, grote kamer, 2 mei 2018, C-331/16 en C-366/16, *K. en H.F.*, ECLI:EU:C:2018:296, punt 40; EHRM, 12 oktober 2006, *Mubilanzila Mayeka en Kaniki Mitunga t. België*, ECLI:CE:ECHR:2006:1012JUD001317803, § 81).

B.12.4.2.2. Artikel 57/37, 6°, dat vereist dat de aanvrager « geen gevaar [vormt] voor de openbare orde of de nationale veiligheid », moet worden geacht een toepassing uit te maken van de beoordelingsvrijheid van de Belgische Staat. In dat kader moet het al dan niet voorhanden zijn van een dreiging voor de openbare orde of de nationale veiligheid geval per geval worden beoordeeld en moet de beslissing rekening houden met alle omstandigheden van de zaak (in die zin, zie arrest nr. 111/2019 van 18 juli 2019, ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.111, B.14.2).

B.12.4.2.3. De omstandigheid, waarop de verzoekende partijen wijzen, dat de in de artikelen 55/2 en 55/4 van de wet van 15 december 1980 vastgelegde gronden voor de uitsluiting van de internationale en subsidiaire beschermingsstatus een hogere ernstdrempel vereisen dan die waarin artikel 57/37, 6°, van die wet voorziet, is overigens redelijk verantwoord door de omstandigheid dat de staatlozen waarop de bestreden bepaling betrekking heeft, diegenen zijn die de vluchtelingenstatus niet genieten en bijgevolg geen risico lopen op vervolging in hun land van herkomst.

B.12.5. Het vierde en het vijfde middel zijn niet gegrond.

B.12.6.1. Wat ten slotte de voorwaarde van artikel 57/37, 4°, van de wet van 15 december 1980 betreft, heeft het Hof van Cassatie met betrekking tot de voorwaarden voor de erkenning als staatloze geoordeeld :

« Krachtens artikel 1.1 van het Verdrag betreffende de status van staatlozen, ondertekend op 28 september 1954 te New York, en goedgekeurd bij wet van 12 mei 1960, geldt voor de

toepassing van dit Verdrag als staatloze, een persoon die door geen enkele Staat krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd.

Behoudens de uitsluitingen bepaald in artikel 1.2, is het Verdrag betreffende de status van staatlozen van toepassing op al degenen die geen nationaliteit bezitten.

De erkenning als staatloze kan niet worden geweigerd om reden dat de betrokkene niet het bewijs kan leveren dat hij niet in aanmerking komt voor een andere nationaliteit » (Cass., 27 september 2007, ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20070927.1; zie ook Cass., 6 juni 2008, ECLI:BE:CASS:2008:ARR.20080606.4).

B.12.6.2. Zoals in B.3.3 is vermeld, is artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 op zichzelf niet bedoeld om de status van staatloze te erkennen, hetgeen onder de bevoegdheid van de familierechtbank blijft vallen, waaraan de wet van 10 maart 2024 geen afbreuk doet. De bestreden bepaling legt als dusdanig bijgevolg geen bijkomende voorwaarde op ten opzichte van de voorwaarden waarin is voorzien bij artikel 1, lid 1, van het Verdrag van New York.

B.12.6.3. Toch voorziet artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 in een eenvormige procedure waarbij de bevoegde administratieve autoriteiten, in het kader van de procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid, de status van staatloze in de zin van het Verdrag van New York kunnen erkennen. In dat verband zijn de erkenning van de status van staatloze en de toelating tot verblijf onlosmakelijk verbonden ten aanzien van de grondvoorwaarden van de staatloosheid.

In een dergelijke context blijkt niet waarom het in artikel 57/37, 4°, van de wet van 15 december 1980 bedoelde criterium pertinent is ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstelling, namelijk een verblijfsrecht waarborgen voor de personen die als staatloze zijn erkend. Hoewel in dat kader kan worden aangenomen dat bepaalde procedurele regels of regels betreffende de openbare orde worden vastgelegd, dient in herinnering te worden gebracht dat een persoon staatloos is wanneer hij geen nationaliteit bezit, ongeacht de omstandigheid dat hij al dan niet de nationaliteit van een andere Staat kan verwerven of herkrijgen.

B.12.6.4. De staatlozen die juridisch gezien de nationaliteit van een andere Staat kunnen verwerven of herkrijgen, kunnen overigens in de praktische onmogelijkheid verkeren om dergelijke stappen te doen of om die nationaliteit te verkrijgen. In zijn commentaar over het

ontwerp dat aan de wet van 10 maart 2024 ten grondslag ligt, heeft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen, wat de bestreden voorwaarde betreft, net opgemerkt :

« Bij de beoordeling van de vraag of een persoon de nationaliteit van een andere Staat kan verwerven of herkrijgen, is het van belang om ermee rekening te houden dat hij zich moet kunnen beroepen op een procedure die zowel fysiek als financieel gemakkelijk toegankelijk is, en waarvan de stappen en bewijsvereisten eenvoudig zijn. De procedure voor het verkrijgen of het opnieuw verkrijgen moet bovendien snel zijn en het resultaat ervan moet worden gewaarborgd, in die zin dat de verkrijging niet discretionair moet zijn wanneer aan de vereiste voorwaarden is voldaan » (Commentaar van het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen over het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (3600/001) ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers op 29 september 2023, p. 7, eigen vertaling).

B.12.6.5. Aangezien het de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid een voorwaarde oplegt die praktisch onmogelijk kan zijn, die in voorkomend geval van de discretionaire beoordelingsvrijheid van een derde Staat kan afhangen en waarvan de inachtneming niet wordt opgelegd bij het Verdrag van New York, om als staatloze te worden erkend, is artikel 57/37, 4°, van de wet van 15 december 1980 niet redelijk verantwoord.

B.13. Het derde middel is gegrond. Artikel 9 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het artikel 57/37, 4°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, dient te worden vernietigd.

2. Wat betreft de nadere regels voor de indiening van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (artikelen 57/38 en 57/39 van de wet van 15 december 1980)

B.14.1. Het zesde en het zevende middel hebben betrekking op de nadere regels voor de indiening van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, bedoeld in de artikelen 57/38, § 1, eerste lid, en 57/39 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij de artikelen 10 en 11 van de wet van 10 maart 2024.

B.14.2.1. In het zesde middel voeren de verzoekende partijen aan dat de in artikel 57/38, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 bedoelde vereiste om de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid per aangetekende brief in te dienen, de artikelen 10 en 11 van

de Grondwet schendt, in zoverre zij een onverantwoord verschil in behandeling doet ontstaan tussen de staatlozen en de vluchtelingen, aangezien de personen van de tweede categorie het verzoek om internationale bescherming in persoon moeten indienen, met toepassing van de artikelen 50 en 51/10 van de wet van 15 december 1980.

B.14.2.2. In het zevende middel doen de verzoekende partijen gelden dat artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, schendt, in zoverre de bewijslast en het bewijsniveau die zijn opgelegd in het kader van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid verschillen van de bewijslast en het bewijsniveau die gelden voor de vluchtelingen krachtens artikel 48/6, § 1, van de wet van 15 december 1980, zonder dat dat verschil in behandeling redelijk verantwoord is. Zij preciseren bovendien dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens de verplichting voor de staatlozen om bepaalde stappen te doen teneinde officiële documenten te verkrijgen die ertoe strekken hun status te regulariseren, terwijl die voorwaarde in de praktijk onmogelijk te vervullen is wegens hun staatloosheid, strijdig acht met artikel 8 van het voormelde Verdrag.

B.15.1. Artikel 57/38 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« § 1. De aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid wordt per aangetekende brief ingediend bij de minister of zijn gemachtigde en bevat het adres van de effectieve verblijfplaats van de vreemdeling in België.

Indien de door de vreemdeling voorgelegde stukken in een andere taal dan een van de drie landstalen of het Engels zijn opgesteld, worden zij vergezeld van een vertaling in een van de drie landstalen of het Engels.

Bij gebrek aan een vertaling zoals bedoeld in het tweede lid, kan de vreemdeling de door hem voorgelegde stukken, indien zij in een andere taal dan één van de drie landstalen of het Engels zijn opgesteld, toelichten tijdens een persoonlijk onderhoud, in voorkomend geval via een aanwezige tolk. Deze toelichting betreft minstens de relevante gegevens van de voorgelegde stukken.

Bij gebrek aan enige vertaling voorzien door de vreemdeling, zijn de met het onderzoek belaste instanties niet verplicht om elk door de vreemdeling voorgelegd stuk in zijn volledigheid te vertalen naar een van de drie landstalen of het Engels. Het volstaat om de relevante gegevens van de voorgelegde stukken vast te stellen en deze te vertalen.

§ 2. De vreemdeling die een nieuwe aanvraag indient, wordt geacht afstand te doen van de eerder ingediende hangende aanvragen ».

B.15.2. Met betrekking tot de voorwaarden van artikel 57/38 van de wet van 15 december 1980 preciseert de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 :

«Dit artikel legt de procedure vast voor de indiening van de aanvraag wegens staatloosheid.

De eerste paragraaf bepaalt dat de aanvraag moet worden ingediend per aangetekende brief bij de minister of zijn gemachtigde. Bij zijn aanvraag voegt de vreemdeling alle nuttige elementen die zijn aanvraag staven en het adres van zijn effectieve verblijfplaats. Om te voldoen aan de voorwaarde van de effectieve verblijfplaats dient een positieve woonstcontrole te worden uitgevoerd. Deze woonstcontrole zal worden uitgevoerd door de gemeente waar de vreemdeling verblijft, op vraag van de minister of zijn gemachtigde.

Er wordt verder bepaald dat de stukken dienen te worden overgemaakt in een van de landstalen of het Engels, of minstens vergezeld moeten worden van een vertaling in één van deze talen. De vreemdeling staat desgevallend in voor de vertaling van de stukken.

Het derde lid biedt de vreemdeling de mogelijkheid – naast een door hem neergelegde vertaling – andere voorgelegde stukken die niet in één van de drie landstalen of het Engels zijn opgesteld mondeling te vertalen tijdens een persoonlijk onderhoud. Dit kan met hulp van een aanwezige tolk indien om een tolk werd gevraagd. Deze toelichting betreft minstens de relevante gegevens van de voorgelegde stukken.

Voor de toepassing van het derde lid kunnen als ‘ relevante gegevens ’ beschouwd worden, onder meer :

- de datum en plaats van opmaak of uitgifte van het stuk;
- de auteur van het stuk;
- de geadresseerde van het stuk;
- de al dan niet vermelding van de naam van de vreemdeling in het stuk;
- de aard van het stuk;
- een korte samenvatting van de inhoud van het stuk.

Deze opsomming is niet cumulatief.

Indien er geen enkele vertaling wordt voorzien door de vreemdeling, zijn de instanties niet verplicht om elk door de vreemdeling voorgelegd stuk in zijn volledigheid te vertalen naar één van de drie landstalen of het Engels. Het volstaat om de relevante gegevens te vertalen van de voorgelegde stukken. De instanties gaan dan zelf na wat de voor de beoordeling van de aanvraag relevante gegevens zijn van het bewuste stuk met behulp van een tolk. Indien de verzoeker nalaat een vertaling te verstrekken van de door hem voorgelegde stukken en eveneens nalaat de relevante gegevens van de door hem voorgelegde stukken nauwkeurig aan te duiden, kan er van

instanties evenmin verwacht worden dat ze in een volledige vertaling voorzien van het stuk. Een onvolledige vertaling van de voorgelegde stukken kan evenmin leiden tot de onwettigheid van de beslissing.

In de tweede paragraaf wordt bepaald dat in geval van een nieuwe aanvraag, men wordt geacht afstand te hebben gedaan van eerdere hangende aanvragen. Bijgevolg zal enkel de laatst ingediende aanvraag worden behandeld. De vreemdeling dient zich er dus van te vergewissen dat de laatst ingediende aanvraag alle gegevens bevat die in acht dienen te worden genomen bij de beoordeling van de aanvraag » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 21-22).

B.16.1. Artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« Bij de indiening van de aanvraag komt het aan de vreemdeling toe om aan te tonen dat hij voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 57/37. De vreemdeling brengt hiervoor alle nodige elementen aan. De met het onderzoek van de aanvraag belaste instanties werken samen met de vreemdeling voor de vaststelling van de relevante elementen van de aanvraag. De met het onderzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van de aanvraag te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de vreemdeling en alle documentatie in zijn bezit over zijn identiteit, herkomst, eerdere [nationaliteit(en)], leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf of waarmee hij een band heeft, reisroutes, identiteits- en reisdocumenten, en de redenen die tot zijn staatloosheid hebben geleid ».

B.16.2. Met betrekking tot de vereisten van artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980 vermeldt de parlementaire voorbereiding van de wet van 15 december 1980 :

« In artikel 57/39 wordt de bewijslast uiteengezet. Overeenkomstig het gemeen recht, zal deze in beginsel ten laste vallen van de vreemdeling die de aanvraag wegens staatloosheid indient. Als algemene regel geldt namelijk dat wie iets beweert, dat moet bewijzen (*actori incumbit probatio*). Hij zal bijgevolg moeten aantonen dat hij voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 57/37. Het komt derhalve aan de vreemdeling toe om alle nodige elementen aan te brengen bij de minister of zijn gemachtigde, zodat deze een zo gedetailleerd en volledig mogelijk beeld krijgt van de individuele situatie van de vreemdeling. Bij het ontbreken van deze elementen zonder aannemelijke verklaring, stelt hij de minister of zijn gemachtigde in de onmogelijkheid dit beeld te krijgen, waardoor een negatief gevolg zal worden verleend aan de aanvraag. Met name zal de aanvraag niet in overweging worden genomen in toepassing van artikel 57/40, 3°, van de wet van 15 december 1980, aangezien de vreemdeling kennelijk niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 57/37. Hij draagt immers geen of kennelijk onvoldoende elementen aan om de aanvraag ten gronde te kunnen beoordelen.

Bijzondere aandacht zal hierbij gaan naar de voorwaarde volgens dewelke de vreemdeling moet aantonen dat het voor hem onmogelijk is om een wettige en duurzame verblijfstitel van een staat waarmee hij banden heeft of de nationaliteit van een andere staat te verwerven. De

vreemdeling zal dus moeten aantonen dat hij geen reëel verblijfsalternatief heeft in zijn land van zijn normale verblijfplaats of andere staten waarmee hij banden zou hebben. Het kan dus geenszins volstaan dat een staatloze persoon verklaart dat hij geen reëel verblijfsalternatief heeft, zonder dat hij hiervoor enig concreet element aandraagt.

Er kan dus geenszins worden uitgegaan van eenzelfde bewijslast als de verzoeker om internationale bescherming. Een fundamenteel verschil hier is namelijk dat de verzoeker om internationale bescherming de autoriteiten van zijn land van herkomst niet kan contacteren wegens de vrees voor vervolging die hij ten aanzien van deze autoriteiten heeft. Dit obstakel geldt echter niet voor de staatloze vreemdeling : hij kan zich wel richten tot de autoriteiten van zijn land van herkomst, of andere landen waarmee hij banden zou hebben.

Ondanks deze bewijslastverdeling, zal de minister of zijn gemachtigde rekening moeten houden met het gegeven dat de vreemdeling in hoofdorde een negatieve bewijslast draagt, met name dat hij niet beschikt over een nationaliteit, hij deze buiten zijn wil heeft verloren, zijn nationaliteit niet kan verwerven of herkrijgen in een andere staat, en geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere staat waarmee hij banden zou hebben. De bewijslast die rust op de vreemdeling dient dus redelijk te worden ingevuld in het licht van deze context. Om deze reden werd in de wet toegevoegd dat de met het onderzoek van de aanvraag belaste instanties dienen samen te werken met de vreemdeling bij de vaststelling van de relevante elementen van de aanvraag. Zij hebben tot taak om de relevante elementen van de aanvraag te beoordelen.

Hierbij kan ook verwezen worden naar punten 89-91 van het Handboek van UNHCR. ‘ (3) *Burden of proof.* 89. *The burden of proof in legal proceedings refers to the question of which party bears the responsibility of proving a claim or allegation. Typically in administrative or judicial proceedings, a claimant bears an initial responsibility in substantiating his or her claim. In the case of statelessness determination, the burden of proof is in principle shared, in that both the applicant and examiner must cooperate to obtain evidence and to establish the facts. The procedure is a collaborative one aimed at clarifying whether an individual comes within the scope of the 1954 Convention. Thus, the applicant has a duty to be truthful, provide as full an account of his or her position as possible and to submit all evidence reasonably available. Similarly, the determination authority is required to obtain and present all relevant evidence reasonably available to it, enabling an objective determination of the applicant’s status. This non adversarial approach can be found in the practice of a number of States that already operate statelessness determination procedures.* 90. *Given the nature of statelessness, applicants for statelessness status are often unable to substantiate the claim with much, if any, documentary evidence. Statelessness determination authorities need to take this into account, where appropriate giving sympathetic consideration to testimonial explanations regarding the absence of certain kinds of evidence.* (4) *Standard of proof.* *As with the burden of proof, the standard of proof or threshold of evidence necessary to determine statelessness must take into consideration the difficulties inherent in proving statelessness, particularly in light of the consequences of incorrectly rejecting an application. Requiring a high standard of proof of statelessness would undermine the object and purpose of the 1954 Convention. States are therefore advised to adopt the same standard of proof as that required in refugee status determination, namely, a finding of statelessness would be warranted where it is established to a “ reasonable degree ” that an individual is not considered as a national by any State under the operation of its law ’.*

In het tweede lid wordt een niet limitatieve opsomming gegeven van de nodige elementen die de vreemdeling ter staving van zijn aanvraag dient over te maken » (*ibid.*, pp. 22-24).

B.17. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, is het zevende middel ontvankelijk in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, aangezien de verzoekende partijen in de tekst zelf van hun verzoekschrift de schending van die verdragsbepaling, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, uiteenzetten.

B.18.1. Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« § 1. Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling.

§ 2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, de openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen ».

B.18.2. Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens erkent niet het recht van een vreemdeling om in een bepaald land te verblijven. Volgens een vaststaand beginsel van internationaal recht hebben de Staten het recht om, onverminderd de verbintenissen die voor hen voortvloeien uit verdragen, de toegang op hun grondgebied van niet-onderdanen te regelen (EHRM, 28 mei 1985, *Abdulaziz, Cabales en Balkandali t. Verenigd Koninkrijk*, ECLI:CE:ECHR:1985:0528JUD000921480, § 67; grote kamer, 18 oktober 2006, *Üner t. Nederland*, ECLI:CE:ECHR:2006:1018JUD004641099, § 54; grote kamer, 3 oktober 2014, *Jeunesse t. Nederland*, ECLI:CE:ECHR:2014:1003JUD001273810, § 100; grote kamer, 9 juli 2021, *M.A. t. Denemarken*, ECLI:CE:ECHR:2021:0709JUD000669718, § 131).

Daarmee samenhangend dienen vreemdelingen de wettelijke procedures te volgen om een verblijfsrecht te verkrijgen en dienen zij de overheid correcte informatie te verschaffen (EHRM, 28 juni 2011, *Nunez t. Noorwegen*, ECLI:CE:ECHR:2011:0628JUD005559709, § 71; grote kamer, 3 oktober 2014, *Jeunesse t. Nederland*, voormeld, § 100). Indien ernstige of herhaalde

schendingen van het immigratierecht ongestraft blijven, zou dit het respect van het publiek voor dat recht ondermijnen (EHRM, 28 juni 2011, *Nunez t. Noorwegen*, voormeld, § 71).

B.18.3. Wanneer een Staat in een mogelijkheid voorziet om tot verblijf wegens staatloosheid te worden toegelaten, volgt uit artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens echter een positieve verplichting om een doeltreffende en toegankelijke procedure in te voeren die de aanvrager toelaat een antwoord te krijgen op zijn vragen betreffende de voortzetting van zijn verblijf. In dat kader mogen de staatlozen niet worden onderworpen aan voorwaarden die zij onmogelijk wegens hun status kunnen vervullen (EHRM, 26 april 2018, *Hoti t. Kroatië*, ECLI:CE:ECHR:2018:0426JUD006331114, §§ 136-141; 12 mei 2020, *Sudita Keita t. Hongarije*, ECLI:CE:ECHR:2020:0512JUD004232115, §§ 39-41).

B.19.1. Wat betreft de regeling die van toepassing is op vluchtelingen, bepaalt artikel 50, § 1, zevende lid, van de wet van 15 december 1980 dat « het doen van een verzoek om internationale bescherming [...] in persoon [moet] gebeuren ».

B.19.2. De elementen die moeten worden voorgelegd bij de indiening van het verzoek om internationale bescherming worden opgesomd in artikel 48/6, § 1, van de wet van 15 december 1980, dat bepaalt :

« De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient.

Het ontbreken van de in het eerste lid bedoelde elementen, en meer in het bijzonder het ontbreken van het bewijs omtrent de identiteit of nationaliteit, die kernelementen uitmaken in een procedure tot beoordeling van een verzoek om internationale bescherming, vormt een negatieve indicatie met betrekking tot de algehele geloofwaardigheid van verzoekers relaas, tenzij de verzoeker een bevredigende verklaring heeft gegeven voor het ontbreken ervan.

Indien de met het onderzoek van het verzoek belaste instanties goede redenen hebben om aan te nemen dat de verzoeker informatie, stukken, documenten of andere elementen achterhoudt die essentieel zijn voor een correcte beoordeling van het verzoek, kunnen zij de

verzoeker uitnodigen om deze elementen onverwijld voor te leggen, wat ook hun drager is. De weigering van de verzoeker om deze elementen voor te leggen zonder bevredigende verklaring kan een aanwijzing zijn van zijn weigering om te voldoen aan zijn medewerkingsplicht zoals bedoeld in het eerste lid ».

B.19.3. De bevoegde autoriteit neemt vervolgens schriftelijk « een verklaring af van de vreemdeling met betrekking tot diens identiteit, herkomst en reisweg, en diens antwoorden op een vragenlijst met betrekking tot de redenen die hem ertoe aanzetten om een verzoek om internationale bescherming in te dienen en waarin de mogelijkheden tot terugkeer naar het land waaruit hij gevlucht is worden verduidelijkt » (artikel 51/10, eerste lid, van de wet van 15 december 1980).

B.20.1. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, kan niet uit de respectieve bewoordingen van de artikelen 57/39 en 48/6, § 1, van de wet van 15 december 1980 worden afgeleid dat de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en de verzoekers om internationale bescherming verschillend zouden worden behandeld ten aanzien van de bewijslast en het bewijsniveau. In beide gevallen moet de aanvrager immers zijn aanvraag staven om aan te tonen dat hij voldoet aan de vereiste voorwaarden om het verblijfsrecht of de internationale bescherming te genieten, in samenwerking met de bevoegde autoriteiten.

Hoewel het juist is dat de voorwaarden waaraan moet worden voldaan in het kader van de procedure voor de toelating tot verblijf verschillen van de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om de internationale bescherming te genieten, zoals blijkt uit de in B.16.2 vermelde parlementaire voorbereiding, neemt zulks niet weg dat, in dat kader, dat verschil in behandeling niet toe te schrijven is aan artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980, maar aan artikel 57/37 van diezelfde wet.

Het zevende middel berust dus op een verkeerd uitgangspunt in zoverre het is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.20.2. Zoals in B.11.1.2 is vermeld, moeten de in artikel 57/39 bedoelde elementen overigens niet noodzakelijkerwijs worden aangetoond aan de hand van officiële documenten,

zodat de grief die is afgeleid uit de schending van de in B.18.3 vermelde waarborgen van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens eveneens op een verkeerd uitgangspunt berust.

B.20.3. Het zevende middel is niet gegrond.

B.21.1. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 legitieme doelstellingen na. Het in het kader van het zesde middel bestreden verschil in behandeling berust overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de aard van de door de betrokken staatloze ingediende aanvraag.

B.21.2. Het voormelde criterium van onderscheid is pertinent in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling om een verblijfsrecht toe te kennen aan de residuaire categorie van staatlozen die geen internationale bescherming kunnen genieten en die niet over een reëel verblijfsalternatief beschikken.

Zoals de Ministerraad onderstreept, strekt de vereiste volgens welke het verzoek om internationale bescherming in persoon moet worden ingediend immers hoofdzakelijk ertoe de vingerafdrukken van de verzoeker te nemen en zich ervan te vergewissen dat hij zich daadwerkelijk op het Belgische grondgebied bevindt, overeenkomstig de verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 « betreffende de instelling van ‘Eurodac’ voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (herschikking) » en de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 « tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan

van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking) » (hierna : de verordening (EU) nr. 604/2013).

Daarentegen zijn de in de bestreden bepaling beoogde staatlozen die geen internationale bescherming kunnen genieten en die dus niet onder de voormelde verordeningen vallen.

B.21.3. Artikel 57/38, § 1, van de wet van 15 december 1980 voorziet overigens in een reeks waarborgen ten voordele van de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid, zodat het voor hem geen onevenredige gevolgen heeft. De aanvraag kan immers worden ingediend in een van de drie landstalen of in het Engels, of zelfs in een andere taal indien de aanvraag vergezeld wordt van een vertaling in een van de voormelde talen (tweede lid). Indien de in een andere taal opgestelde aanvraag niet wordt vergezeld van een vertaling, kan de aanvrager de bij zijn aanvraag gevoegde stukken mondeling vertalen tijdens een persoonlijk onderhoud, in voorkomend geval in aanwezigheid van een tolk (derde lid), met dien verstande dat de autoriteiten zelf de in de voormelde stukken vermelde pertinente informatie kunnen vertalen (vierde lid).

B.21.4. Het zesde middel is niet gegrond.

3. Wat betreft de niet-inoverwegingneming van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980)

B.22.1. Het achtste tot het twaalfde middel hebben betrekking op de mogelijkheid, voor de bevoegde autoriteit, om de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging te nemen, met toepassing van artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 12 van de wet van 10 maart 2024.

B.22.2.1. In het achtste middel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het verzoek om internationale bescherming, met toepassing van artikel 57/6, § 3, van de wet van 15 december 1980, enkel onontvankelijk kan worden verklaard om bepaalde redenen die beperkter zijn dan die welke zijn vastgelegd in de bestreden bepaling.

B.22.2.2. In het negende middel doen de verzoekende partijen gelden dat artikel 57/40, 2°, van de wet van 15 december 1980, dat bepaalt dat de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging wordt genomen wanneer de door de aanvrager aangehaalde elementen reeds werden onderzocht bij een eerdere aanvraag die werd afgewezen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het een verschil in behandeling doet ontstaan tussen de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en de verzoeker om internationale bescherming of om subsidiaire bescherming. Volgens de verzoekende partijen kan het verzoek om internationale bescherming of om internationale bescherming krachtens artikel 57/6, 2°, van de wet van 15 december 1980 immers enkel onontvankelijk worden verklaard wanneer er geen nieuwe elementen of feiten zijn die de kans dat de verzoeker voor een dergelijke bescherming in aanmerking kan komen aanzienlijk groter maken, hetgeen toelaat rekening te houden met de evolutie van de situatie in het land van oorsprong.

B.22.2.3. In het tiende middel betogen de verzoekende partijen dat artikel 57/40, 3°, van de wet van 15 december 1980 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het advies van de CGVS niet vereist is wanneer de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid kennelijk niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 57/37 van dezelfde wet, in tegenstelling tot wat het geval is inzake internationale bescherming.

B.22.2.4. In het elfde middel stellen de verzoekende partijen dat artikel 57/40, 4°, van de wet van 15 december 1980 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het bepaalt dat de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging wordt genomen indien de aanvrager reeds is toegelaten of gemachtigd tot een verblijf van onbeperkte duur in België, terwijl er geen dergelijke reden van onontvankelijkheid bestaat voor het verzoek om internationale bescherming. Dat verschil in behandeling zou onevenredige gevolgen hebben, aangezien een verblijfsrecht van onbeperkte duur kan worden beëindigd in het kader van de artikelen 40*bis* en 40*ter* van de wet van 15 december 1980 en aan de staatlozen die een dergelijk verblijfsrecht van onbeperkte duur genieten de door het Verdrag van New York gewaarborgde rechten worden ontnomen.

B.22.2.5. In het twaalfde middel doen de verzoekende partijen gelden dat artikel 57/40, 5°, van de wet van 15 december 1980 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, schendt.

Eenzijds klagen de verzoekende partijen de omstandigheid aan dat de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging wordt genomen wanneer de staatloze niet kan aantonen dat hij eerder beschikte over een wettig verblijf van meer dan drie maanden, terwijl er geen soortgelijke reden van onontvankelijkheid bestaat voor het verzoek om internationale bescherming. Die reden zou eveneens in strijd zijn met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, omdat die de staatloze aan een voorwaarde zou onderwerpen die hij praktisch gezien onmogelijk kan vervullen wegens zijn status.

Anderzijds, wat de andere in de bestreden bepaling bedoelde reden voor niet-inoverwegingneming betreft, namelijk het feit dat de vreemdeling niet beschikte over een verblijf gedekt als verzoeker om internationale bescherming, voeren de verzoekende partijen aan dat een dergelijke maatregel die in het middel vermelde referentiebepalingen schendt, in zoverre hij de staatlozen en de vluchtelingen op dezelfde manier behandelt door hen aan de verordening (EU) nr. 604/2013 te onderwerpen, terwijl de staatlozen de waarborgen van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel niet genieten en zodoende dreigen te worden overgedragen aan een Staat die staatlozen geen specifieke bescherming biedt.

B.23.1. Artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« De minister of zijn gemachtigde neemt de aanvraag niet in overweging in de volgende gevallen :

1° de aanvraag werd niet ingediend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 57/38, § 1, eerste lid[;]

2° de aangehaalde elementen werden reeds onderzocht bij een eerdere aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid op grond van dit hoofdstuk, die ten gronde werd afgewezen;

3° de vreemdeling voldoet kennelijk niet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 57/37;

4° de vreemdeling is reeds toegelaten of gemachtigd tot een verblijf van onbeperkte duur in het Rijk;

5° de vreemdeling kan niet aantonen dat hij eerder beschikte over ofwel een wettig verblijf van meer dan drie maanden ofwel een verblijf gedekt als verzoeker om internationale bescherming ».

B.23.2. Met betrekking tot de niet-inoverwegingneming van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, wordt in de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 gepreciseerd :

« In dit artikel worden de gronden voor de niet-inoverwegingname opgesomd. Het is de minister of zijn gemachtigde die deze gronden onderzoekt.

1°. De aanvraag wordt niet in overweging genomen indien de aanvraag niet is ingediend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 57/38, § 1, eerste lid. Dit is het geval indien het adres van de effectieve verblijfplaats niet wordt vermeld in de aanvraag, of de aanvraag niet per aangetekende brief verzonden werd.

2°. Ook indien het dossier geen nieuwe elementen bevat ten opzichte van een eerdere aanvraag wegens staatloosheid wordt de aanvraag niet in overweging genomen. De aanvraag moet ten gronde zijn afgewezen.

3°. Verder kan de minister of zijn gemachtigde de aanvraag niet in overweging nemen als de vreemdeling kennelijk niet voldoet aan de voorwaarden zoals opgesomd in artikel 57/37. Het is immers mogelijk dat een aanvraag wordt ingediend door een vreemdeling, waarvan uit eerdere verblijfsdossiers ondubbelzinnig blijkt dat de vreemdeling een nationaliteit heeft of dat hij een wettige en duurzame verblijfstitel heeft in een andere staat. Dit is bijvoorbeeld het geval indien uit vorige procedures blijkt dat de vreemdeling beschikt over een paspoort.

De aanvraag wordt op grond van deze bepaling eveneens niet in overweging genomen indien de vreemdeling een aanvraag indient, maar geen elementen aanbrengt om zijn aanvraag te staven. Dit wordt immers verwacht van de vreemdeling, aangezien hij de bewijslast draagt.

De aanvraag wordt op grond van deze bepaling eveneens niet in overweging genomen indien dit manifest en ondubbelzinnig blijkt uit de aard van de elementen die door de vreemdeling worden aangebracht in zijn aanvraag (bijvoorbeeld elementen die niet ter zake doen voor de aanvraag wegens staatloosheid, verklaringen die kennelijk incoherent en tegenstrijdig zijn, of verklaringen die kennelijk vals of weinig geloofwaardig zijn).

Deze voorwaarde is in het bijzonder van belang om te voorkomen dat deze procedure wordt aangewend door vreemdelingen die niet staatloos zijn, en een geplande verwijdering willen verijdelen.

4°. De aanvraag wordt eveneens niet in overweging genomen indien de vreemdeling reeds beschikt over een recht op verblijf van onbeperkte duur in het Rijk. Aangezien hij al over een gunstiger verblijf beschikt, bestaat er geen nood om te voorzien in een bijkomend verblijfsstatuut.

5°. De aanvraag wordt niet in overweging genomen indien de vreemdeling niet aantoont dat hij eerder ofwel beschikte over een wettig verblijf van meer dan drie maanden, ofwel beschikte over een verblijf dat werd gedekt als verzoeker om internationale bescherming. Personen die zich in België bevinden zonder wettig verblijf, en geen eerder wettig verblijf kunnen voorleggen, of nog geen verzoek om internationale bescherming hebben ingediend, komen dus niet in aanmerking voor de procedure staatloosheid.

Hiermee wordt verzekerd dat vreemdelingen in hoofdorde de procedure internationale bescherming doorlopen. Zoals in het algemeen deel toegelicht, is de procedure staatloosheid namelijk als subsidiair te beschouwen aan de procedure internationale bescherming. Een aanzienlijk deel van de personen die vallen onder het Staatlozenverdrag zullen namelijk ook vallen onder het Vluchtelingenverdrag. Het verdient echter de voorkeur dat deze personen beroep doen op het Vluchtelingenverdrag, in plaats van het Staatlozenverdrag. Dit wordt ook verder beargumenteerd onder de toelichting van artikel 16 van het wetsontwerp.

Tevens kan door deze voorwaarde worden vermeden dat staatlozen specifiek naar België komen omwille van de procedure staatloosheid (zie ook de toelichting in punt 2.2). Door te verzekeren dat vreemdelingen eerst een verzoek om internationale bescherming indienen, kan ook de voorrang van het gehele Europese asielrecht worden verzekerd. Dit geldt in het bijzonder voor de Dublinverordening, dat hiervan een kernaspect vormt : deze zorgt ervoor dat, op grond van een aantal criteria, de verantwoordelijke lidstaat voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming kan worden aangewezen.

Voor staatlozen bestaat er namelijk geen systeem op het niveau van de Europese Unie om secundaire bewegingen tegen te gaan, en zo een billijke lastenverdeling binnen de Europese Unie te bekomen, wat één van de onderliggende doelen is van de Dublinverordening. Door te voorzien in de voorrang van de procedure internationale bescherming, kan men verzekeren dat ook voor vreemdelingen, die mogelijk aan de voorwaarden van de procedure staatloosheid voldoen, de Dublinverordening nog onverkort van toepassing is.

Hierbij kan er ook nog op worden gewezen dat quasi alle lidstaten van de Europese Unie lid zijn van het Staatlozenverdrag. Indien een vreemdeling dus dient te worden overgedragen aan de verantwoordelijke lidstaat op grond van de Dublinverordening, zal deze over de mogelijkheid beschikken om zich ook binnen deze lidstaat te beroepen op het Staatlozenverdrag, en vervolgens gebruik te maken van de verblijfsprocedures die voorzien worden door deze lidstaat.

In verband met de opmerkingen van de Raad van State in zijn advies nr. 73.287/4 van 8 juni 2023 (blz. 10), kan worden opgemerkt dat niet alleen vreemdelingen met een voorafgaand wettig verblijf van meer dan drie maanden een aanvraag wegens staatloosheid kunnen indienen. Een vreemdeling kan namelijk ook een aanvraag indienen, indien zijn verblijf eerder werd gedekt als verzoeker om internationale bescherming. Deze grond vereist geen voorafgaand wettig verblijf. Zoals hierboven toegelicht wordt voorzien in deze grond om te verzekeren dat vreemdelingen eerst de procedure internationale bescherming doorlopen vooraleer zich te beroepen op de procedure staatloosheid. Dit vloeit voort uit het feit dat de wetgever de procedure staatloosheid als subsidiair beschouwt aan de procedure internationale bescherming » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 24-27).

B.24. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, zet het tiende middel duidelijk uiteen in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden zijn geschonden en identificeert het nauwkeurig de te vergelijken categorieën van personen, namelijk, enerzijds, de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en, anderzijds, de verzoekers om internationale bescherming. Uit de memories van de Ministerraad blijkt overigens dat hij op adequate wijze heeft kunnen antwoorden op de diverse grieven van de verzoekende partijen. De exceptie van onontvankelijkheid wordt bijgevolg verworpen.

B.25. Het achtste tot het twaalfde middel hebben betrekking op de bestaanbaarheid van artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het een verschil in behandeling creëert tussen de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en de verzoeker om internationale bescherming. Het twaalfde middel heeft daarnaast betrekking op de bestaanbaarheid van artikel 57/40, 5°, van de wet van 15 december 1980 met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre de staatloze aan voorwaarden zou zijn onderworpen die hij concreet gezien onmogelijk kan vervullen wegens zijn status.

Wegens de onderlinge samenhang ervan onderzoekt het Hof die grieven samen.

B.26. Allereerst dient te worden opgemerkt dat het negende middel op een verkeerd uitgangspunt berust, aangezien, zoals de Ministerraad beklemtoont, de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid vergezeld moet worden van de elementen die noodzakelijk zijn voor de beoordeling ervan, met toepassing van artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980. Bij die gelegenheid kan de aanvrager een wijziging van de situatie in het land van herkomst doen gelden, waarbij de autoriteit moet onderzoeken of het gaat om een reeds aangehaald element in de zin van artikel 57/40, 2°, van de wet van 15 december 1980.

B.27. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. De bestreden verschillen in behandeling berusten overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de aard van de door de betrokken staatloze ingediende aanvraag.

B.28. De omstandigheid dat de redenen voor de niet-inoverwegingneming in het kader van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid verschillen van de redenen die kunnen leiden tot de onontvankelijkheid van het verzoek om internationale bescherming kan op zich de bestreden maatregel niet van redelijke verantwoording ontdoen, aangezien de wetgever, zoals in B.6.1 is vermeld, niet ertoe is gehouden de staatlozen en de erkende vluchtelingen op dezelfde wijze te behandelen, daar de laatstgenoemden met name onder een specifieke regeling vallen krachtens het recht van de Europese Unie, zoals overigens blijkt uit hetgeen in B.21.2 is vermeld, en vrezen voor vervolging in hun land van herkomst.

Het voormelde criterium van onderscheid is dus pertinent in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling om een verblijfsrecht toe te kennen aan een residuaire categorie van staatlozen die de internationale bescherming niet kunnen genieten en die niet over een reëel verblijfsalternatief beschikken, zodat zij in elk geval niet voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend.

Het staat echter aan het Hof om na te gaan of de in artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 opgesomde redenen geen onevenredige gevolgen hebben voor de betrokken staatlozen.

B.29.1. Wat betreft het feit dat het advies van de CGVS niet verplicht is alvorens te besluiten tot de niet-inoverwegingneming van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, dient te worden opgemerkt dat de in artikel 57/40, 3°, van de wet van 15 december 1980 vermelde reden enkel van toepassing is wanneer er absoluut geen twijfel is dat de vreemdeling niet voldoet aan de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980, zoals blijkt uit de in B.23.2 vermelde parlementaire voorbereiding. In een dergelijk geval is het niet noodzakelijk om het advies van de CGVS te vragen om informatie over het land van herkomst te verkrijgen.

Daarentegen, wanneer er twijfel bestaat over het vervullen van de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980, vindt artikel 57/40, 3°, geen toepassing en is het advies van de CGVS in beginsel vereist, overeenkomstig artikel 57/41 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 13 van de wet van 10 maart 2024.

B.29.2.1. De in artikel 57/40, 4°, beoogde reden, volgens welke de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging wordt genomen indien « de vreemdeling [...] reeds [is] toegelaten of gemachtigd tot een verblijf van onbeperkte duur in het Rijk », is overigens redelijk verantwoord in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling om het verblijfsrecht te beperken tot de staatlozen die niet over een reëel verblijfsalternatief beschikken.

B.29.2.2. In dat verband zijn de door de verzoekende partijen aangehaalde omstandigheden niet van dien aard dat daardoor het onevenredige karakter van een dergelijke reden voor niet-inoverwegingneming wordt aangetoond.

Het recht op verblijf wegens staatloosheid kan inzonderheid zelf worden beëindigd met toepassing van artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 18 van de wet van 10 maart 2024.

B.29.3. De niet-inoverwegingneming van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid belet de aanvrager bovendien geenszins om de door het Verdrag van New York gewaarborgde rechten te genieten.

Krachtens artikel 57/37, 1°, van de wet van 15 december 1980 is de toelating tot verblijf wegens staatloosheid immers met name afhankelijk van de voorwaarde dat de aanvrager « voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de Status van Staatlozen ». In de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 wordt met name gepreciseerd dat, met toepassing van diezelfde wet, de bevoegde autoriteiten in het kader van de toelating tot verblijf bevoegd zijn om te bepalen of een persoon als staatloze moet worden aangemerkt in de zin van artikel 1 van het Verdrag van New York :

« De procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid (hierna : ‘ procedure staatloosheid ’), zoals voorzien door dit wetsontwerp, doet geen afbreuk aan de bestaande bevoegdheid van de familierechtbank om zich uit te spreken over vorderingen tot erkenning van de status van staatloze (artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek). Het is evenwel niet vereist dat de vreemdeling beschikt over een uitspraak van de familierechtbank om de procedure staatloosheid op te starten. De minister of zijn gemachtigde en de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kunnen, in het kader van de verblijfsprocedure, zelf oordelen of de vreemdeling al dan niet staatloos is in de zin van het Staatlozenverdrag.

Hiermee wordt dus vermeden dat de vreemdeling eerst een procedure moet doorlopen voor de familierechtbank, alvorens de verblijfsprocedure te kunnen opstarten, waardoor de nodige kosten en tijd kunnen worden vermeden.

Indien de vreemdeling beschikt over een uitspraak van de familierechtbank op grond waarvan hij erkend wordt als staatloze, zal hij dit moeten voegen bij de aanvraag wegens staatloosheid. Bij de beoordeling of de vreemdeling valt onder het Staatlozenverdrag, zal het gezag van gewijsde van de uitspraak van de familierechtbank worden gerespecteerd. Het gezag van gewijsde geldt echter ook in de omgekeerde zin : indien blijkt dat er sprake is van een uitspraak waarin de erkenning als staatloze werd geweigerd, zal de minister of zijn gemachtigde niet van oordeel kunnen zijn dat de vreemdeling wel valt onder het Staatlozenverdrag » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 12-13).

De personen die als staatloze zijn erkend in het kader van de procedure voor de toelating tot verblijf waarin de wet van 10 maart 2024 voorziet, moeten bijgevolg worden beschouwd als personen die over dezelfde rechten beschikken als de staatlozen wier status is erkend door de familierechtbank met toepassing van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, zelfs indien het verblijfsrecht uiteindelijk om een andere reden niet aan de staatloze aanvrager is toegekend. De status van staatloze en de eruit voortvloeiende rechten kunnen immers niet worden geweigerd om andere redenen dan die welke in artikel 1 van het Verdrag van New York zijn opgenomen, zoals in B.12.6.1 is vermeld.

B.29.4. Het achtste tot het elfde middel zijn niet gegrond.

B.29.5.1. Krachtens artikel 57/40, 5°, van de wet van 15 december 1980 wordt de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet in overweging genomen indien de aanvrager niet kan aantonen dat hij eerder beschikte over ofwel een wettig verblijf van meer dan drie maanden ofwel een verblijf gedekt als verzoeker om internationale bescherming.

In haar advies over het voorontwerp dat ten grondslag ligt aan de wet van 10 maart 2024, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State in dat verband opgemerkt :

« Het is de afdeling Wetgeving niet duidelijk op grond waarvan het voorontwerp eist van een staatloze die een aanvraag indient voor de erkenning van zijn status zodat hij meer bepaald zou beschikken over een verblijfstitel, dat hij voordien al over een verblijfstitel beschikte. [...]

[...]

[...] Doordat in het voorontwerp bepaald wordt dat de aanvraag in overweging genomen zal worden in het geval dat de aanvrager beschikt over ‘ een verblijf gedekt als verzoeker om

internationale bescherming', worden de aanvragers om een toelating tot verblijf wegens staatloosheid die voorheen niet beschikten over een wettig verblijf van meer dan drie maanden, verplicht om een verzoek om internationale bescherming in te dienen, teneinde hun aanvraag voor de erkenning van hun status van staatloze te doen onderzoeken. De vraag rijst of die consequentie daadwerkelijk overeenstemt met de bedoeling van de steller van het voorontwerp » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 59).

In zijn commentaar met betrekking tot het ontwerp dat ten grondslag ligt aan de wet van 10 maart 2024, heeft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen bovendien opgemerkt :

« Krachtens het nieuwe artikel 57/40, 5°, van de wet van 15 december 1980 zal de aanvraag niet in overweging worden genomen wanneer de persoon niet kan aantonen dat hij eerder beschikte over ofwel een wettig verblijf van meer dan drie maanden ofwel een verblijf gedekt als verzoeker om internationale bescherming. Opdat de procedures rechtvaardig en doeltreffend zijn en opdat staatlozen de rechten kunnen genieten die hun op grond van het Verdrag van 1954 worden toegekend, moet de toegang tot de procedures worden gewaarborgd. Eenieder die zich op het grondgebied van een Staat bevindt, moet toegang hebben tot de procedures waarbij de status van staatloze wordt vastgesteld. Geen enkele bepaling van het Verdrag eist dat de kandidaten voor de status van staatloze wettig in een Staat moeten verblijven. Een dergelijke vereiste zou bijzonder onbillijk zijn, aangezien het feit dat men geen nationaliteit heeft talrijke staatlozen uitgerekend de mogelijkheid ontnaemt om over de documenten te beschikken die nodig zijn om een Staat wettig binnen te komen of er wettig te verblijven » (Commentaar van het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen over het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (3600/001) ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers op 29 september 2023, pp. 7-8, eigen vertaling).

B.29.5.2. Zoals in B.18.3 is vermeld, wanneer een Staat in een mogelijkheid voorziet om tot verblijf wegens staatloosheid te worden toegelaten, volgt uit artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens een positieve verplichting om een doeltreffende en toegankelijke procedure in te voeren die de aanvrager toelaat een antwoord te krijgen op zijn vragen betreffende de voortzetting van zijn verblijf. In dat kader mogen de staatlozen niet worden onderworpen aan voorwaarden die zij in de praktijk onmogelijk wegens hun status kunnen vervullen, hetgeen met name het geval kan zijn wanneer het verblijf afhankelijk is van een voorafgaand wettig verblijf (EHRM, 26 april 2018, *Hoti t. Kroatië*, voormeld, § 137; 12 mei 2020, *Sudita Keita t. Hongarije*, voormeld, § 39).

B.29.5.3. Met toepassing van de bestreden bepaling, opdat de aanvraag om toelating tot verblijf in overweging wordt genomen, moet de staatloze aantonen dat hij ofwel beschikte over

een wettig verblijf van meer dan drie maanden, ofwel vooraf een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend.

In het licht van de waarborgen die voortvloeien uit het voormelde artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, heeft een dergelijk stelsel onevenredige gevolgen voor de betrokken personen. Wegens hun staatloosheid beschikken zij immers in de overgrote meerderheid van de gevallen – of zelfs in alle gevallen – niet over een voorafgaande verblijfstitel. Aangezien zij betrekking heeft op de staatlozen die in geen geval voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend, brengt de vereiste om vooraf een verzoek om internationale bescherming in te dienen overigens bijkomende verplichtingen en een bijkomende termijn met zich mee vóór het onderzoek van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid. Een dergelijke situatie kan eveneens een overlast voor de administratie teweegbrengen, hetgeen tegelijkertijd het geheel van het onderzoek van de verzoeken om internationale bescherming kan vertragen.

Door de verplichting om vooraf een verzoek om internationale bescherming in te dienen, kan de staatloze bovendien onder het toepassingsgebied van de verordening (EU) nr. 604/2013 vallen en, in dat kader, kan een andere lidstaat van de Europese Unie dan België worden aangewezen als verantwoordelijke voor het verzoek om internationale bescherming, terwijl zulk een Staat niet noodzakelijk dezelfde waarborgen biedt ten voordele van de staatlozen, die reeds in een kwetsbare situatie verkeren wegens het feit dat zij geen nationaliteit hebben.

B.30. Het twaalfde middel is gegrond. Artikel 12 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het artikel 57/40, 5°, in de wet van 15 december 1980 invoegt, dient te worden vernietigd.

4. *Wat betreft het ontbreken van een advies van de CGVS (artikelen 57/41 en 57/44 van de wet van 15 december 1980)*

B.31. Het dertiende en het zestiende middel zijn afgeleid uit de schending, door artikel 57/41, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 13 van de wet van 10 maart 2024, en door artikel 57/44, tweede lid, van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 16 van de wet van 10 maart 2024, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij niet voorzien in de verplichting om het advies

van de CGVS in te winnen wanneer de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid wordt geweigerd met toepassing van artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980, terwijl een dergelijk advies is vereist wat betreft de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37, 1° tot 5°, waardoor een onverantwoord verschil in behandeling zou ontstaan onder de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid.

B.32.1. Artikel 57/41, § 1, van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« Indien geen toepassing wordt gemaakt van artikel 57/40, maakt de minister of zijn gemachtigde de aanvraag over aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, teneinde een advies te verkrijgen omtrent de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37, 1° tot 5°. Wat betreft de voorwaarde voorzien bij artikel 57/37, 1°, is de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen desgevallend gebonden door een eerdere definitieve beslissing in het kader van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen zendt ten laatste drie maanden na de ontvangst van de aanvraag, zijn gemotiveerd advies over aan de minister of zijn gemachtigde, alsook alle elementen die nodig zijn voor de beoordeling van de aanvraag.

De minister of zijn gemachtigde neemt ten laatste drie maanden na de ontvangst van het advies een beslissing over de aanvraag ».

De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« In artikel 57/41 wordt bepaald dat indien de minister of zijn gemachtigde van oordeel is dat geen gebruik moet worden gemaakt van artikel 57/40, het advies van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen zal worden gevraagd. Het gaat hier niet om een aparte beslissing die ter kennis wordt gebracht aan de vreemdeling.

Het advies heeft enkel betrekking op de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37, 1° tot en met 5°. Voor de voorwaarde met betrekking tot de openbare orde en nationale veiligheid, dient het advies van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen niet te worden ingewonnen.

De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen stelt zijn advies op, rekening houdende met de bewijslast, zoals uiteengezet in artikel 14. Het komt dus aan de vreemdeling toe, en niet aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, om alle individuele elementen aan te brengen ter staving van de aanvraag. Algemene elementen, zoals de (verblijfs)wetgeving van het land waarmee de vreemdeling banden zou hebben, kunnen evenwel worden aangebracht door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, ter aanvulling van de elementen die door de vreemdeling zelf in zijn aanvraag worden aangebracht.

De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen maakt ten laatste 3 maanden na de ontvangst van de aanvraag, zijn advies over aan de minister of zijn

gemachtigde. Dit betreft een termijn van orde. Tevens worden ook alle elementen aan de minister overgemaakt die nuttig zijn voor de beoordeling van de aanvraag. Het gaat dus onder meer over de informatie die de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen reeds tot zijn beschikking had voorafgaand aan de indiening van de aanvraag wegens staatloosheid (bijvoorbeeld info vergaard in het kader van de procedure internationale bescherming), of de informatie die werd vergaard bij het onderzoeken van de aanvraag wegens staatloosheid.

Het advies dient afdoende te zijn gemotiveerd. Met name dient de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in zijn advies omstandig en precies te motiveren of de vreemdeling al dan niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 57/37, 1° tot en met 5°. Wat betreft de voorwaarde onder artikel 57/37, 1° is de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen desgevallend gebonden door een eerder genomen beslissing door de familierechtbank.

De minister dient een beslissing te nemen drie maanden na de ontvangst van het advies van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. Dit is een termijn van orde. Indien de termijn in een bepaalde situatie wordt overschreden, heeft dit geen gevolg voor het al dan niet verlenen van de toelating tot verblijf » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 27-28).

B.32.2. Artikel 57/44 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« Onverminderd artikel 57/40 weigert de minister of zijn gemachtigde de aanvraag indien de vreemdeling niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 57/37.

Indien de minister of zijn gemachtigde de aanvraag weigert omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 57/37, 6°, dient het advies bedoeld in artikel 57/41 niet te worden verstrekt. Dit advies moet ook niet verstrekt worden indien er een definitieve negatieve beslissing is in het kader van artikel 572bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek ».

De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« In dit artikel wordt bepaald dat de minister of zijn gemachtigde het verblijf weigert indien de vreemdeling niet aan de voorwaarden voorzien in artikel 57/37 voldoet. De minister of zijn gemachtigde baseert zich hiervoor op het advies van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

Het advies van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen dient niet te worden ingewonnen, indien het verblijf wordt geweigerd op grond van de voorwaarde voorzien in artikel 57/37, 6°. Deze voorwaarde heeft betrekking op de openbare orde en nationale veiligheid. Het advies moet evenmin worden ingewonnen indien de aanvraag kan worden geweigerd omdat de erkenning van de status van staatloze werd geweigerd door de familierechtbank » (*ibid.*, p. 32).

B.33. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, is het dertiende middel ontvankelijk, aangezien de verzoekende partijen duidelijk in hun verzoekschrift uiteenzetten in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden zijn geschonden. Daarnaast blijkt uit de memories van de Ministerraad dat hij op adequate wijze heeft kunnen antwoorden op de diverse grieven van de verzoekende partijen.

B.34.1. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. Het bestreden verschil in behandeling berust overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk het soort voorwaarde bedoeld in artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980.

B.34.2. Het Hof moet nog nagaan of het voormelde criterium van onderscheid pertinent is in het licht van de nagestreefde doelstelling. Die doelstelling wordt niet uitdrukkelijk gepreciseerd in de in B.32.1 en B.32.2 aangehaalde parlementaire voorbereiding. In de in B.32.2 vermelde parlementaire voorbereiding wordt evenwel aangegeven dat de in artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980 bepaalde voorwaarde « betrekking [heeft] op de openbare orde en nationale veiligheid ». Daaruit kan worden afgeleid dat, in het kader van de procedure voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid waarin de wet van 10 maart 2024 voorziet, het advies van de CGVS moet worden beschouwd als hoofdzakelijk strekkende tot het verkrijgen van informatie over de herkomst, en dat de in artikel 57/37, 6°, van de voormelde wet bepaalde voorwaarde daarop geen of alleszins niet rechtstreeks betrekking heeft.

B.34.3. In dat verband hebben de voorwaarden van artikel 57/37, 1° tot 5°, van de wet van 15 december 1980 daadwerkelijk in hoge mate betrekking op het land van herkomst van de aanvrager en op de banden die hij ermee onderhoudt, waardoor de wetgever van oordeel kon zijn dat het advies van de CGVS moest worden ingewonnen.

Zoals in de in B.32.2 vermelde parlementaire voorbereiding impliciet wordt aangegeven, gaat die vaststelling echter niet in dezelfde mate op om na te gaan of de aanvrager voldoet aan de voorwaarde bedoeld in artikel 57/37, 6°, van de wet van 15 december 1980. De wetgever vermocht redelijkerwijze ervan uit te gaan dat de minister of zijn gemachtigde zelf in staat zijn om die beoordeling te maken, op basis van de informatie die zij van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hebben verkregen, en dat een advies van de CGVS daartoe niet vereist is.

Rekening houdend met de ruime beoordelingsvrijheid waarover de wetgever inzake immigratiebeleid beschikt, is het bestreden verschil in behandeling pertinent.

B.34.4. Zoals in B.12.4.2.2 is vermeld, moet het al dan niet voorhanden zijn van een dreiging voor de openbare orde of de nationale veiligheid geval per geval worden beoordeeld en moet de beslissing rekening houden met alle omstandigheden van de zaak. Het staat aan de minister of zijn gemachtigde om die verplichtingen na te leven.

Het bestreden verschil in behandeling heeft derhalve geen onevenredige gevolgen.

B.35. Het dertiende en het zestiende middel zijn niet gegrond.

5. Wat betreft de samenhang met de toekenning van de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus (artikel 57/42 van de wet van 15 december 1980)

B.36. Het veertiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 57/42, derde lid, van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 14 van de wet van 10 maart 2024, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het bepaalt dat de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid zonder voorwerp wordt indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend, zodat het een onverantwoord verschil in behandeling onder staatlozen zou teweegbrengen, met dien verstande dat aan diegenen die de internationale of de subsidiaire bescherming genieten de toelating tot verblijf wegens staatloosheid, en meer in het algemeen de rechten gewaarborgd bij het Verdrag van New York, worden ontzegd, terwijl de internationale of subsidiaire bescherming kan worden ingetrokken. De verzoekende partijen klagen inzonderheid de omstandigheid aan dat de toelating tot verblijf via de subsidiaire bescherming minder gunstig zou zijn dan de toelating tot verblijf wegens staatloosheid wat de duur van het verblijf betreft.

B.37.1. Artikel 57/42 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« De behandeling van de aanvraag wordt opgeschort indien de vreemdeling een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend. De opschorting geldt totdat een definitieve beslissing werd genomen over het verzoek om internationale bescherming.

In afwijking van het eerste lid wordt de behandeling van het verzoek niet opgeschort indien de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen van oordeel is dat hij het advies bedoeld in artikel 57/41 kan uitbrengen zonder een definitieve beslissing over het verzoek om internationale bescherming af te wachten.

Indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend, wordt de aanvraag van rechtswege zonder voorwerp ».

B.37.2. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« Dit artikel voorziet, in beginsel, in de opschorting van de procedure staatloosheid indien de vreemdeling een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend. Het kan dus zowel gaan om de situatie waarin de vreemdeling al een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, als om de situatie waarin een verzoek om internationale bescherming wordt ingediend, na de indiening van een aanvraag wegens staatloosheid.

In voorkomend geval, geldt deze opschorting tot aan de definitieve beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Het betreft hier dus ofwel een eindbeslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, ofwel een arrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

De opschorting geldt echter niet indien de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen van oordeel is dat hij zijn advies kan verschaffen over de aanvraag wegens staatloosheid zonder de definitieve uitkomst van de internationale beschermingsprocedure af te wachten.

Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn indien de Commissaris-generaal van oordeel is dat het duidelijk is dat de aanvraag al dan niet onder de voorwaarden van de procedure staatloosheid valt, of indien hij van oordeel is dat hij reeds over voldoende elementen beschikt om zich uit te spreken zonder voorafgaande beslissing over het verzoek om internationale bescherming.

In dergelijke situaties zou het de procedure wegens staatloosheid onnodig vertragen als er geen uitzondering wordt gemaakt op de opschorting van de behandeling van de aanvraag wegens staatloosheid. Het staat de Commissaris-generaal vrij te beslissen of hij een dergelijk advies kan uitbrengen vóór het einde van de internationale beschermingsprocedure.

De opschorting, in beginsel, wordt in eerste instantie gerechtvaardigd door het gegeven dat staatloze personen die bescherming behoeven, in principe beroep dienen te doen op de procedure internationale bescherming. Het Vluchtelingenverdrag en daaruit voortvloeiende procedure internationale bescherming is immers specifiek voorzien voor personen die een gegronde vrees hebben voor vervolging. Dit geldt echter niet voor het Staatlozenverdrag. De procedure internationale bescherming is bijgevolg adequater dan de procedure staatloosheid voor deze categorie van personen. Het gegeven dat het Staatlozenverdrag specifiek is voorzien voor personen die niet onder het Vluchtelingenverdrag vallen, kan worden afgeleid uit de preambule van het Verdrag van New York zelf. Hierin wordt namelijk gesteld : ‘ *Considering that only those stateless persons who are also refugees are covered by the Convention relating*

to the Status of Refugees of 28 July 1951, and that there are many stateless persons who are not covered by that Convention '. Het aannemen van het Staatlozenverdrag valt dus te verklaren door de wens om een oplossing te voorzien voor staatloze vreemdelingen die niet onder het Vluchtelingenverdrag vallen.

Om aldus te vermijden dat parallelle procedures worden opgestart, met alle middelen en tijd die hierbij gaan gepaard, kan het niet onredelijk worden geacht dat de procedure staatloosheid wordt opgeschort in afwachting van de beslissing in het kader van het verzoek om internationale bescherming.

Hoe dan ook zou de parallelle behandeling van de procedure internationale bescherming en de procedure staatloosheid in bepaalde gevallen onverzoenbaar zijn. Om na te gaan of een persoon effectief staatloos is, dient immers in bepaalde gevallen contact te worden opgenomen met de autoriteiten van het land van herkomst door de vreemdeling, teneinde de nodige informatie op te vragen. In de procedure internationale bescherming zou deze handeling er echter op wijzen dat men geen gegronde vrees voor vervolging heeft ten opzichte van het land dat men is ontvlucht. Ook om deze reden lijkt een opschorting aangewezen.

Een tweede reden is dat de procedure internationale bescherming, zoals eerder uiteengezet, wordt beheerst door het recht van de Europese Unie. Hierbij werden verschillende normen aangenomen ter verwezenlijking van het Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel (GEAS). De procedure staatloosheid is echter een volledig interne verblijfsprocedure, waarop het Europees recht geen betrekking heeft. Om de goede werking van het Europees recht te verzekeren, dient de procedure internationale bescherming dan ook voorrang te hebben op de procedure staatloosheid.

De opschorting van de procedure staatloosheid geldt onverminderd de mogelijkheid om een aanvraag niet in overweging te nemen indien de vreemdeling onder het toepassingsgebied van de Dublinverordening valt. Indien een persoon een aanvraag wegens staatloosheid indient, en vervolgens een verzoek om internationale bescherming, wordt de procedure staatloosheid geschorst. Indien daarna blijkt dat de persoon aan de verantwoordelijke lidstaat dient te worden overgedragen krachtens de Dublinverordening, zal zijn aanvraag niet in overweging worden genomen.

Ten slotte wordt bepaald dat indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend, de aanvraag wegens staatloosheid zonder voorwerp wordt. De praktijk leert namelijk dat staatloze personen vaak ook een reële kans hebben om te worden erkend als vluchteling of subsidiair beschermd. Een aanzienlijk deel van de staatloze personen zal bijgevolg een verblijf kunnen worden toegekend via de procedure internationale bescherming, eerder dan via de procedure staatloosheid » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 29-31).

B.38. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. Het bestreden verschil in behandeling berust overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de omstandigheid dat de staatloze al dan niet de internationale bescherming of de subsidiaire bescherming geniet.

Zoals in B.28 is vermeld, is het voormelde criterium van onderscheid bovendien pertinent in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling om een verblijfsrecht toe te kennen aan de residuaire categorie van staatlozen die de internationale bescherming niet kunnen genieten en die niet over een reëel verblijfsalternatief beschikken, zodat zij in elk geval niet voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend.

B.39.1. De bestreden bepaling heeft overigens geen onevenredige gevolgen voor de staatlozen die de internationale bescherming of de subsidiaire bescherming genieten, maar vloeit voort uit het ondergeschikte karakter van het recht op toelating tot verblijf wegens staatloosheid.

Aangezien de in artikel 57/40, 5°, van de wet van 15 december 1980 beoogde reden voor niet-inoverwegingneming dient te worden vernietigd, om de redenen vermeld in B.29.5.1 tot B.29.5.3, is de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid die niet vooraf over een wettig verblijf van meer dan drie maanden beschikt, allereerst niet langer ertoe gehouden eerst een verzoek om internationale bescherming in te dienen. De bestreden bepaling verzet zich overigens niet ertegen dat de staatloze van wie de internationale bescherming of de subsidiaire bescherming wordt ingetrokken een nieuwe aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid indient.

Vervolgens belet de bestreden bepaling de aanvrager geenszins om de rechten te genieten die door het Verdrag van New York worden gewaarborgd. Zoals in B.29.3 is vermeld, is de toelating tot verblijf wegens staatloosheid immers afhankelijk van de voorwaarde dat de aanvrager « voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de Status van Staatlozen » (artikel 57/37, 1°, van de wet van 15 december 1980), zodat de personen die als staatloze zijn erkend in het kader van de procedure voor de toelating tot verblijf waarin de wet van 10 maart 2024 voorziet, moeten worden beschouwd als personen die over dezelfde rechten beschikken als de staatlozen wier status is erkend door de familierechtbank met toepassing van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

De omstandigheid dat de toelating tot verblijf in het kader van de subsidiaire bescherming minder gunstig zou zijn dan de toelating tot verblijf wegens staatloosheid is ten slotte op zich niet toe te schrijven aan de bestreden bepaling, maar aan de gevolgen van de toekenning van de

subsidiare beschermingsstatus, die met name worden bepaald bij artikel 49/2 van de wet van 15 december 1980, dat niet wordt gewijzigd bij de wet van 10 maart 2024.

B.40. Het veertiende middel is niet gegrond.

6. *Wat betreft het niet-verplichte karakter van het horen van de aanvrager (artikel 57/43 van de wet van 15 december 1980)*

B.41. Het vijftiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 57/43, § 1, van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 15 van de wet van 10 maart 2024, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het enkel voorziet in een mogelijkheid om de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid te horen, terwijl een persoonlijk onderhoud in beginsel moet plaatsvinden inzake internationale bescherming met toepassing van artikel 57/5ter, eerste lid, van de wet van 15 december 1980. Volgens de verzoekende partijen zou dat verschil in behandeling niet redelijk verantwoord zijn, met name in zoverre de staatloze, indien hij niet over een verblijfsrecht beschikt, de rechten gewaarborgd door het Verdrag van New York niet zou kunnen genieten.

B.42.1. Artikel 57/43, § 1, van de wet van 15 december 1980 luidt :

« De minister of zijn gemachtigde of de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan de vreemdeling tijdens elke fase van de procedure horen of verzoeken om bijkomende inlichtingen te verstrekken.

De Koning bepaalt de nadere regels voor het gehoor en het verzoek om inlichtingen ».

B.42.2. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« Hoewel de procedure hoofdzakelijk schriftelijk verloopt, wordt in de eerste paragraaf voorzien dat de minister of zijn gemachtigde, of de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan oordelen dat de vreemdeling gehoord moet worden. De vreemdeling wordt echter enkel uitgenodigd voor een verhoor voor zover dit nuttig wordt geacht om de aanvraag te kunnen beoordelen en indien men bijkomende informatie van de vreemdeling wenst te bekomen. De vreemdeling dient immers overeenkomstig artikel 57/39 in zijn aanvraag reeds alle nuttige elementen ter staving van zijn aanvraag overmaken.

Er geldt dus geenszins een verplichting om de vreemdeling te horen. Hierbij kan worden verwezen naar de rechtspraak van de Raad van State, waarin wordt gesteld dat aan de hoorplicht voldaan is indien de vreemdeling de mogelijkheid heeft gehad om alle nuttige elementen te laten gelden bij het indienen van zijn verblijfsaanvraag (RvS, 9 juni 2015, nr. 31480; RvS 9 september 2015, nr. 232.145).

Aanvullend wordt ook voorzien dat de vreemdeling kan worden verzocht om bijkomende inlichtingen te verstrekken.

Er wordt voorzien in een delegatie aan de Koning om de nadere regels voor het gehoor en het verzoek om inlichtingen vast te leggen » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 31).

B.42.3. Wat betreft de regeling die van toepassing is op de verzoekers om internationale bescherming, bepaalt artikel 57/5ter van de wet van 15 december 1980 :

« § 1. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen roept de verzoeker minstens eenmaal op voor een persoonlijk onderhoud over de inhoud van zijn verzoek om internationale bescherming.

De omstandigheden waarin het persoonlijk onderhoud plaatsvindt, worden bepaald door de Koning.

Wanneer een groot aantal vreemdelingen tegelijk om internationale bescherming verzoekt, waardoor het voor de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in de praktijk onmogelijk is om tijdig het in het eerste lid bedoelde onderhoud af te nemen, kan de minister met instemming van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen beslissen om het personeel van een andere instantie tijdelijk in te schakelen voor het afnemen van dit onderhoud. In dergelijke gevallen krijgt het personeel van die andere instantie vooraf de relevante opleidingen zoals door de Koning bepaald voor het personeel van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

§ 2. Het in paragraaf 1 bedoelde persoonlijk onderhoud vindt niet plaats wanneer :

1° de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen op basis van het beschikbare bewijs een positieve beslissing kan nemen inzake de erkenning van de vluchtelingenstatus;

2° de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen van oordeel is dat de verzoeker niet persoonlijk kan gehoord worden als gevolg van blijvende omstandigheden waarop hij geen invloed heeft. Bij twijfel raadpleegt de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een bevoegde beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg om na te gaan of de toestand die de verzoeker niet in staat maakt om te worden gehoord tijdelijk of aanhoudend van aard is.

Indien geen persoonlijk onderhoud plaatsvindt omwille van de in het eerste lid, 2°, genoemde reden, worden er redelijke inspanningen geleverd om de verzoeker de kans te bieden de nodige informatie in verband met zijn verzoek te verstrekken.

Het feit dat geen persoonlijk onderhoud heeft plaatsgevonden overeenkomstig het eerste lid, 2°, heeft geen negatieve invloed op de beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen;

3° de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in het geval van artikel 57/6/2 van oordeel is dat hij een beslissing kan nemen op basis van een volledige bestudering van de door de verzoeker aan de minister of diens gemachtigde verstrekte elementen, zoals bepaald in artikel 51/8.

§ 3. Het feit dat geen persoonlijk onderhoud heeft plaatsgevonden belet de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen niet een beslissing te nemen over het verzoek om internationale bescherming ».

B.43. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. Het bestreden verschil in behandeling berust overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de aard van de door de betrokken vreemdeling ingediende aanvraag.

Zoals in B.28 is vermeld, is het voormelde criterium van onderscheid bovendien pertinent in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling om een verblijfsrecht toe te kennen aan de residuaire categorie van staatlozen die de internationale bescherming niet kunnen genieten en die niet over een reëel verblijfsalternatief beschikken, zodat zij in elk geval niet voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend.

B.44.1. Allereest is, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, de bestreden bepaling niet van dien aard dat zij de staatlozen belet de rechten gewaarborgd door het Verdrag van New York te genieten, zoals in B.29.3 is vermeld.

B.44.2. Zoals uit de in B.42.2 vermelde parlementaire voorbereiding blijkt, heeft de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid vervolgens de mogelijkheid om de voor de beoordeling van zijn aanvraag relevante elementen schriftelijk aan te brengen op het ogenblik van de indiening ervan, waardoor hij zijn opmerkingen kan doen gelden voordat de autoriteit haar beslissing neemt. In dat kader kan de bevoegde autoriteit beslissen om de aanvrager te horen wanneer een dergelijke regel nuttig is om de aanvraag te beoordelen of om bijkomende informatie te bekomen, met dien verstande dat het met toepassing van artikel 57/43, § 1, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 aan de Koning staat om de nadere regels van een dergelijk horen te bepalen.

B.44.3. In haar advies over het voorontwerp dat ten grondslag ligt aan de wet van 10 maart 2024, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State in dat verband opgemerkt :

« In tegenstelling tot de asielprocedure, [kan] de procedure staatloosheid louter schriftelijk [...] verlopen, waarbij de minister de vreemdeling kan maar niet moet horen, en dit terwijl het onderzoek van elementen zoals de vrijwillige of onvrijwillige aard van het verlies van nationaliteit een grondige en nauwgezette analyse vereist van de situatie van de aanvrager, voor welke analyse een mondelinge procedure zich bijzonder goed leent, en terwijl een aanvraag om de status van staatloze eventueel kan steunen op niet-neergeschreven getuigenissen » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 57).

In het licht van die elementen wordt het houden van een persoonlijk onderhoud beschouwd als een essentiële waarborg voor de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid. Het is niet duidelijk wat verantwoordt dat niet in een verplicht onderhoud is voorzien in het kader van een dergelijke aanvraag, in voorkomend geval met bepaalde uitzonderingen, naar het voorbeeld van wat is bepaald in artikel 57/5ter, § 2, van de wet van 15 december 1980 voor het verzoek om internationale bescherming. Het persoonlijk onderhoud is immers noodzakelijk zowel voor de aanvrager als voor de bevoegde autoriteit, opdat met name kan worden nagegaan of daadwerkelijk is voldaan aan de voorwaarden van artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980. In dat verband dient inzonderheid te worden herinnerd aan het feit dat de staatlozen in een kwetsbare situatie verkeren aangezien zij geen nationaliteit hebben, waardoor het aanbrengen van schriftelijke bewijzen bij de indiening van de aanvraag moeilijk of zelfs onmogelijk kan zijn.

B.45. Het vijftiende middel is gegrond. Artikel 57/43, § 1, van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 15 van de wet van 10 maart 2024, dient te worden vernietigd, in zoverre het enkel voorziet in de loutere mogelijkheid om de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid te horen.

7. Wat betreft het vertrekpunt van de toelating tot verblijf wegens staatloosheid (artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980)

B.46. Het zeventiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 17 van de wet van 10 maart 2024, van de

artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het verblijfsrecht niet ingaat op het ogenblik van de indiening van de aanvraag tot verblijf, in tegenstelling tot wat is bepaald inzake internationale bescherming bij artikel 49, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980, hetgeen een onverantwoord verschil in behandeling tussen de staatlozen en de vluchtelingen zou teweegbrengen.

B.47.1. Artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« Indien de vreemdeling voldoet aan de voorwaarden van artikel 57/37, wordt hij toegelaten tot een verblijf van beperkte duur voor een periode van vijf jaar. Na afloop van deze periode, te rekenen vanaf de toekenning van de toelating tot verblijf, wordt de vreemdeling tot een verblijf van onbeperkte duur toegelaten ».

De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« Krachtens dit artikel wordt, in geval van een positieve beslissing, een toelating tot verblijf van beperkte duur toegekend voor een periode van vijf jaar. Deze termijn van vijf jaar begint te lopen vanaf de beslissing door de minister of zijn gemachtigde over het verblijf. Na het verstrijken van deze termijn van vijf jaar wordt de vreemdeling toegelaten tot een verblijf van onbeperkte duur. Dit geldt evenwel enkel indien het verblijf niet werd beëindigd in toepassing van artikel 57/46 » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 32).

B.47.2. Wat betreft de regeling die van toepassing is op de internationale bescherming, bepaalt artikel 49, § 1, van de wet van 15 december 1980 :

« Als vluchteling in de zin van deze wet wordt beschouwd en tot een verblijf van beperkte duur in het Rijk toegelaten :

1° de vreemdeling die krachtens de internationale akkoorden van vóór het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchteling, en van de Bijlagen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951, in België de hoedanigheid van vluchteling bezat vóór de inwerkingtreding van de wet van 26 juni 1953 houdende goedkeuring van genoemd verdrag;

2° de vreemdeling die als vluchteling is erkend door de Minister van Buitenlandse Zaken of door de internationale overheid waaraan de minister zijn bevoegdheid heeft overgedragen;

3° de vreemdeling die als vluchteling wordt erkend door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen;

4° de vreemdeling die als vluchteling is erkend door de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen;

5° de vreemdeling die als vluchteling wordt erkend door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen[;]

6° de vreemdeling die, nadat hij als vluchteling werd erkend terwijl hij zich op het grondgebied bevond van een andere Staat, verdragsluitende partij bij het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, door de minister of diens gemachtigde tot verblijf of vestiging in het Rijk is toegelaten, op voorwaarde dat zijn hoedanigheid van vluchteling bevestigd wordt door de overheid bedoeld in 2° of 3°.

De verblijfstitel die de toelating tot een verblijf van beperkte duur vaststelt, is geldig gedurende vijf jaar.

Na afloop van een periode van vijf jaar, te rekenen vanaf de indiening van de asielaanvraag, wordt de erkende vluchteling tot een verblijf van onbeperkte duur toegelaten tenzij de vluchtelingenstatus ondertussen werd opgeheven of ingetrokken overeenkomstig de artikelen 55/3 of 55/3/1 of tenzij de vreemdeling afstand heeft gedaan van zijn vluchtelingenstatus ».

B.48.1. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. Het bestreden verschil in behandeling berust overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de aard van de door de betrokken vreemdeling ingediende aanvraag.

B.48.2. Zoals blijkt uit de in B.3.1 vermelde parlementaire voorbereiding, vloeit dat verschil in behandeling voort uit het feit dat ten aanzien van verzoekers om internationale bescherming door het Unierecht, inzonderheid artikel 9 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 « betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) » (hierna : de richtlijn 2013/32/EU), een verplichting wordt opgelegd om in een voorlopig verblijfsrecht te voorzien, terwijl dat ten aanzien van de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid niet het geval is.

« Het verschil in het bestaand regelgevend kader voor verzoekers om internationale bescherming, vluchtelingen en het voorliggend ontwerp voor staatlozen moet ook in dit licht worden gezien. Bepaalde aspecten die als gunstiger kunnen worden beschouwd voor vluchtelingen vloeien namelijk niet voort uit het Vluchtelingenverdrag maar worden opgelegd door de hierboven vermelde Europese regelgeving. Zo bepaalt artikel 9 van de Procedurerichtlijn dat verzoekers om internationale bescherming het recht hebben om gedurende de behandeling van het verzoek in de lidstaat te blijven. Hieruit vloeit de verplichting voort om de verzoeker om internationale bescherming een voorlopig verblijfsrecht toe te kennen in de vorm van een attest van immatriculatie (artikel 74 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981) » (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 9).

Artikel 9, lid 1, van de richtlijn 2013/32/EU verleent de verzoeker om internationale bescherming het recht om gedurende de behandeling van zijn verzoek op het grondgebied van de lidstaat te blijven.

Een soortgelijke verplichting ten aanzien van personen die een aanvraag om toelating tot verblijf als staatloze hebben ingediend volgt noch uit enige Unierechtelijke bepaling, noch uit het Verdrag van New York.

B.48.3. In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen aanvoeren, kan een dergelijke verplichting evenmin worden afgeleid uit het declaratieve karakter van de erkenning als staatloze (zie HvJ, grote kamer, 14 mei 2019, C-391/16, C-77/17 en C-78/17, voormeld, punten 90-92, 98, 99, 106, 110 en 111). Er bestaat geen verplichting voor de wetgever om, wanneer hij aan de erkenning als staatloze een verblijfsrecht verbindt, dat verblijfsrecht te laten ingaan vanaf de indiening van de aanvraag.

B.48.4. Zoals is vermeld in B.3.3, doet de procedure staatloosheid die de wet van 10 maart 2024 invoert evenwel geen afbreuk aan de bestaande bevoegdheid van de familierechtbank om zich uit te spreken over vorderingen tot erkenning van de status van staatloze (artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek).

Bijgevolg heeft artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 17 van de wet van 10 maart 2024, onevenredige gevolgen, in zoverre het niet erin voorziet dat het vijfjarige verblijfsrecht een aanvang neemt op het ogenblik dat de rechterlijke beslissing tot erkenning van de status van staatloze, genomen op grond van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, in kracht van gewijsde is getreden.

B.48.5. Het zeventiende middel is gedeeltelijk gegrond. Artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 17 van de wet van 10 maart 2024, dient te worden vernietigd, in zoverre het niet erin voorziet dat het vijfjarige verblijfsrecht een aanvang neemt op het ogenblik dat de rechterlijke beslissing tot erkenning van de status van staatloze, genomen op grond van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, in kracht van gewijsde is getreden.

8. *Wat betreft de mogelijkheid tot beëindiging van het verblijf wegens staatloosheid (artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980)*

B.49. Het achttiende middel is afgeleid uit de schending, door artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980, zoals ingevoegd bij artikel 18 van de wet van 10 maart 2024, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de in die bepaling bedoelde redenen tot beëindiging van het verblijf wegens staatloosheid talrijker zijn dan de in artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980 opgesomde redenen tot beëindiging van de internationale bescherming. De verzoekende partijen klagen overigens aan dat de tussenkomst van de CGVS niet verplicht is wanneer het verblijf wegens staatloosheid wordt beëindigd, in tegenstelling tot wat is vastgelegd inzake internationale bescherming bij artikel 49 van de wet van 15 december 1980. Zij stellen in dat verband dat de wetgever had moeten voorzien in een verplichting om het voorafgaande advies van de CGVS in te winnen.

B.50.1. Artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« Onverminderd de artikelen 21, 22, 23 en 74/20, kan het verblijf worden beëindigd wanneer de vreemdeling niet langer voldoet aan de voorwaarden van artikel 57/37.

De minister of zijn gemachtigde kan hiervoor op eigen initiatief het verblijf heronderzoeken en desgevallend de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen verzoeken om een nieuw advies met betrekking tot de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37, 1° tot 5°.

De beslissing bedoeld in het eerste lid kan enkel worden genomen ten aanzien van de vreemdeling die is toegelaten tot een verblijf van beperkte duur ».

B.50.2. De parlementaire voorbereiding van de wet van 10 maart 2024 preciseert in dat verband :

« In dit artikel wordt voorzien dat het verblijf van de vreemdeling die is toegelaten voor een beperkte duur, kan worden beëindigd indien blijkt dat [de] vreemdeling niet langer voldoet aan de voorwaarden bedoeld in artikel 57/37. De minister of zijn gemachtigde kan hiervoor steeds, op eigen initiatief, het verblijf heronderzoeken, met respect voor het gezag van gewijsde van een eerdere gerechtelijke beslissing. Hiervoor kan ook het advies worden ingewonnen van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. Deze adviesaanvraag is evenwel niet verplicht. Enkel wanneer dit nuttig wordt geacht, kan de minister of zijn gemachtigde om dit advies verzoeken.

Deze mogelijkheid tot beëindiging geldt onverminderd de overige bepalingen in de wet van 15 december 1980 op grond waarvan het verblijf kan worden beëindigd of ingetrokken. Dit zijn in het bijzonder de artikelen 21, 22, 23 en 74/20 van de wet van 15 december 1980.

In het derde lid wordt verduidelijkt dat de beslissing tot beëindiging enkel kan worden getroffen ten aanzien van de vreemdeling die is toegelaten tot een verblijf van beperkte duur. Dit is dus gedurende de eerste vijf jaar, te rekenen vanaf de toekenning van de toelating tot verblijf. Indien de vreemdeling is toegelaten tot een verblijf van onbeperkte duur, kan geen beslissing tot beëindiging meer worden genomen op grond van artikel 57/46 » (*Parl. St., Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, pp. 32-33*).

B.50.3. Inzake internationale bescherming bepaalt artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980 :

« § 1. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan de vluchtelingenstatus intrekken indien de vreemdeling een gevaar vormt voor de samenleving, omdat hij definitief veroordeeld is voor een bijzonder ernstig misdrijf, of als er redelijke gronden bestaan om hem te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid.

§ 2. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen trekt de vluchtelingenstatus in :

1° ten aanzien van de vreemdeling die met toepassing van artikel 55/2 uitgesloten wordt of had moeten zijn;

2° ten aanzien van de vreemdeling wiens status werd erkend op grond van feiten die hij verkeerd heeft weergegeven of achtergehouden, van valse verklaringen of van valse of vervalste documenten die doorslaggevend zijn geweest voor de erkenning van de status of ten aanzien van de vreemdeling wiens persoonlijke gedrag later erop wijst dat hij geen vervolging vreest.

§ 3. Wanneer de Commissaris-generaal de vluchtelingenstatus intrekt met toepassing van paragraaf 1 of van paragraaf 2, 1°, verstrekt hij in het kader van zijn beslissing een advies over de verenigbaarheid van een verwijderingsmaatregel met de artikelen 48/3 en 48/4 ».

Artikel 49, §§ 2 en 3, van de wet van 15 december 1980 bepaalt daarentegen :

« § 2. De minister of zijn gemachtigde kan, gedurende het verblijf van beperkte duur van de vreemdeling, te allen tijde aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen vragen de vluchtelingenstatus op te heffen overeenkomstig artikel 57/6, eerste lid, 4°. Tijdens de eerste tien jaar verblijf, te rekenen vanaf de datum van de indiening van de asielaanvraag, kan de minister of zijn gemachtigde ten allen tijde aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen vragen de vluchtelingenstatus die aan een vreemdeling werd erkend, in te trekken overeenkomstig artikel 55/3/1, § 2, 1° en 2°.

De minister of zijn gemachtigde kan te allen tijde aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen vragen de vluchtelingenstatus die aan een vreemdeling werd erkend, in te trekken overeenkomstig artikel 55/3/1, § 1.

De minister of zijn gemachtigde zendt onverwijld aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen elk element in zijn bezit over dat een beslissing tot intrekking op basis van artikel 55/3/1 zou kunnen rechtvaardigen. Behoudens uitdrukkelijke aanwijzing in die zin, vormt het overzenden van dergelijke elementen geen vraag tot intrekking van het statuut in de zin van het tweede lid.

De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen neemt in geval van toepassing van het eerste of het tweede lid binnen een termijn van zestig werkdagen een beslissing tot opheffing of intrekking van de vluchtelingenstatus of hij informeert de betrokkene en de minister of zijn gemachtigde dat niet wordt overgegaan tot de opheffing of intrekking van dit statuut.

De toekenning van het onbeperkt verblijfsrecht zoals bepaald in paragraaf 1, derde lid, wordt in voorkomend geval geschorst in afwachting van een definitieve beslissing. Indien de geldigheidsduur van de in paragraaf 1, tweede lid, bedoelde verblijfstitel verstrijkt tijdens het heronderzoek van de geldigheid van de internationale beschermingsstatus, wordt deze verblijfstitel vernieuwd in afwachting van een definitieve beslissing.

§ 3. Wanneer de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de vluchtelingenstatus heeft opgeheven of ingetrokken of wanneer de betrokkene afstand heeft gedaan van zijn status, kan de minister of zijn gemachtigde een einde maken aan het verblijf van de vreemdeling en hem verwijderden overeenkomstig de bepalingen van deze wet, onverminderd het beginsel van non-refoulement ».

B.51. In zoverre de bestreden bepaling verwijst naar artikel 74/20 van de wet van 15 december 1980, staat zij de beëindiging van het verblijf toe wanneer dat verblijf door bedrog is verkregen, zoals artikel 55/3/1, § 2, 2°, van de wet van 15 december 1980 bepaalt voor de vluchtelingen. In het kader van het voorliggende middel tonen de verzoekende partijen niet aan in welk opzicht het terminologisch onderscheid tussen beide bepalingen, dat te wijten is aan de eigenheden van de vluchtelingenstatus, van dien aard zou zijn dat het een onverantwoord verschil in behandeling teweegbrengt tussen de staatlozen en de vluchtelingen, waardoor het bestreden verschil in behandeling op dit punt als onbestaande moet worden beschouwd.

B.52.1. Zoals in B.12.2.1 is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. De bestreden verschillen in behandeling berusten overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk het soort verblijf waartoe de vreemdeling is toegelaten.

B.52.2. De omstandigheid dat de redenen tot beëindiging van het verblijf wegens staatloosheid verschillen van de redenen die kunnen leiden tot de beëindiging van de

internationale beschermingsstatus, kan op zich de bestreden maatregel niet van redelijke verantwoording ontdoen, aangezien de wetgever, zoals in B.6.1 is vermeld, niet ertoe gehouden is de staatlozen en de erkende vluchtelingen op dezelfde manier te behandelen.

Het feit dat het advies van de CGVS verplicht is wanneer een beslissing moet worden genomen over de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid als dusdanig, zoals is vermeld in B.34.3, leidt overigens niet noodzakelijkerwijs tot de ongrondwettigheid van de bestreden bepaling, aangezien, wanneer het verblijf is toegekend en de staatloze wettig op het Belgische grondgebied verblijft, hoofdzakelijk de relaties tussen de begunstigde van het verblijfsrecht en de Belgische Staat relevant zijn, met dien verstande dat de informatie over het land van herkomst werd verstrekt bij het indienen van de oorspronkelijke aanvraag.

B.53.1. In zoverre de bestreden bepaling verwijst naar de artikelen 21, 22 en 23 van de wet van 15 december 1980, laat zij toe dat het verblijf wegens staatloosheid wordt beëindigd om redenen van openbare orde en nationale veiligheid.

Zoals in B.12.4.2.1 en B.12.4.2.2 is vermeld, vloeit zowel uit de rechtspraak van het Hof van Justitie als uit die van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voort dat het aan de Staten staat de openbare orde te waarborgen en zodoende de toegang en het verblijf van niet-onderdanen te controleren.

In een dergelijke context moet de bestreden bepaling zo worden beschouwd dat zij zulk een beoordelingsvrijheid van de Belgische Staat uitvoert, met dien verstande dat, in dat kader, het al dan niet voorhanden zijn van een dreiging voor de openbare orde of de nationale veiligheid geval per geval moet worden beoordeeld en de beslissing rekening moet houden met alle omstandigheden van de zaak.

B.53.2. In zoverre de bestreden bepaling toelaat dat het verblijf wordt beëindigd wanneer niet langer is voldaan aan de voorwaarden van artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980, dient allereerst te worden herinnerd aan het feit dat de voorwaarde van artikel 57/37, 4°, van de wet van 15 december 1980 moet worden vernietigd, om de in B.12.6.1 tot B.12.6.5 vermelde redenen. De andere voorwaarden van artikel 57/37 van de wet van 15 december 1980 dekken in een bepaalde mate de gevallen bedoeld in de artikelen 21, 22, 23 en 74/20 van de wet van 15 december 1980. Wat betreft de voorwaarden van artikel 57/37 die niet kunnen worden

gedekt door de voormelde bepalingen van de wet van 15 december 1980 (namelijk de voorwaarden van artikel 57/37, 1° en 5°, van diezelfde wet), is de mogelijkheid om het verblijf te beëindigen redelijkerwijs verantwoord door het ondergeschikte karakter van het recht op verblijf wegens staatloosheid, aangezien de betrokkene in dat geval niet langer als staatloze wordt beschouwd of over een reëel verblijfsalternatief beschikt.

B.53.3. De mogelijkheid om het verblijf wegens staatloosheid te beëindigen, geldt bovendien enkel « ten aanzien van de vreemdeling die is toegelaten tot een verblijf van beperkte duur » (artikel 57/46, derde lid, van de wet van 15 december 1980). De mogelijkheid om het verblijf te beëindigen, geldt bijgevolg niet ten aanzien de staatloze die, na een verblijf van beperkte duur, is toegelaten tot een verblijf van onbeperkte duur overeenkomstig artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980.

B.53.4. Overeenkomstig het beginsel *audi alteram partem*, waarvan te dezen niet wordt afgeweken, moet aan de staatloze ten aanzien van wie wordt overwogen een beslissing tot beëindiging van het verblijf in de zin van artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980 te nemen, overigens de gelegenheid worden geboden om zijn opmerkingen te doen gelden voordat zulk een beslissing wordt genomen (RvSt, 18 oktober 2016, nr. 236.171, ECLI:BE:RVSCE:2016:ARR.236.171).

De inachtneming van het beginsel *audi alteram partem* vereist daarentegen niet dat een derde instantie die advies moet uitbrengen aan de administratieve autoriteit, vooraf tussenkomt. Het behoort tot de beoordelingsvrijheid van de wetgever om te beslissen op welke manier het recht om te worden gehoord, wordt geëerbiedigd en hij is niet ertoe gehouden daartoe te voorzien in een tussenkomst van de CGVS (in die zin, zie het arrest van het Hof nr. 112/2019 van 18 juli 2019, ECLI:BE:GHCC:2019:ARR.112, B.75.5).

In dat verband blijkt echter uit de in B.50.2 weergegeven parlementaire voorbereiding dat het advies van de CGVS kan worden ingewonnen wanneer de bevoegde autoriteit dat noodzakelijk acht, waardoor, in voorkomend geval, nieuwe informatie over het land van herkomst kan worden verkregen.

B.54. Rekening houdend met hetgeen in B.53.1 en B.53.4 is vermeld, is het achttiende middel niet gegrond.

9. *Wat betreft de lacunes in de wet van 10 maart 2024*

B.55.1. Het negentiende tot het zevenentwintigste middel hebben betrekking op de lacunes in de wet van 10 maart 2024, in zoverre zij verschillende bepalingen van de wet van 15 december 1980, van het Consulair Wetboek en van het Wetboek van de Belgische nationaliteit niet wijzigen teneinde meerdere waarborgen waarin is voorzien ten voordele van verzoekers om internationale bescherming en erkende vluchtelingen van toepassing te maken op aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en begunstigden van het verblijf wegens staatloosheid.

B.55.2.1. In het negentiende middel voeren de verzoekende partijen aan dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre zij artikel 12 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt om te waarborgen dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid in het wachtregister wordt ingeschreven en een attest van immatriculatie kan krijgen, zoals dat het geval is voor de verzoeker om internationale bescherming.

B.55.2.2. In het twintigste middel doen de verzoekende partijen gelden dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre zij artikel 3 van de wet van 12 januari 2007 « betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen » (hierna : de wet van 12 januari 2007) niet wijzigt om te waarborgen dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid recht heeft op een opvang die hem in staat stelt een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid, zoals dat het geval is voor de verzoeker om internationale bescherming.

B.55.2.3. In het eenentwintigste middel betogen de verzoekende partijen dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre zij artikel 49/3, 1°, van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt om te waarborgen dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid wordt beschermd tegen uitzetting en teruggedrijving terwijl de procedure loopt, zoals het geval is voor de verzoeker om internationale bescherming.

B.55.2.4. In het tweeëntwintigste middel stellen de verzoekende partijen dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre zij artikel 48/9 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt om te waarborgen dat de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid zijn bijzondere procedurele noden kan uitdrukken en dat hem een passende steun wordt geboden tijdens de procedure, zoals het geval is voor de verzoeker om internationale bescherming.

B.55.2.5. In het drieëntwintigste middel voeren de verzoekende partijen aan dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre zij artikel 57/1 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt om te waarborgen dat het hoger belang van het kind een doorslaggevende overweging is die de bevoegde autoriteit moet leiden tijdens het onderzoek van een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid, zoals is bepaald inzake het verzoek om internationale bescherming.

B.55.2.6. In het vierentwintigste middel betogen de verzoekende partijen dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 3, 8 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, schendt in zoverre zij artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt om te waarborgen dat, wanneer een beroep wordt ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen tegen een weigering van een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid bedoeld in artikel 57/44 van de wet van 15 december 1980, een beslissing tot niet-inoverwegingneming bedoeld in artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 of een beslissing tot beëindiging van het verblijf bedoeld in artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980, dat rechtscollege over volle rechtsmacht beschikt en dat het rechtsmiddel een schorsende werking heeft, zoals dat het geval is inzake internationale bescherming.

B.55.2.7. In het vijftentwintigste middel doen de verzoekende partijen gelden dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 25 van het Verdrag van New York, schendt in zoverre zij artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980 niet wijzigt om te waarborgen dat de CGVS de in die bepaling beoogde documenten verstrekt aan de staatlozen die tot verblijf zijn toegelaten op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980, zoals dat het geval is voor de staatlozen die zijn erkend op grond van artikel 572bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

B.55.2.8. In het zesentwintigste middel betogen de verzoekende partijen dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 28 van het Verdrag van New York, schendt in zoverre zij artikel 57 van het Consulaire Wetboek niet wijzigt om te waarborgen dat de in die bepaling beoogde reisdocumenten worden afgegeven aan de staatlozen die tot verblijf zijn toegelaten op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980, zoals dat het geval is voor de staatlozen die zijn erkend op grond van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

B.55.2.9. In het zevenentwintigste middel voeren de verzoekende partijen aan dat de wet van 10 maart 2024 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 32 van het Verdrag van New York, schendt in zoverre zij artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit niet wijzigt om te waarborgen dat de staatlozen die tot verblijf zijn toegelaten op grond van artikel 57/45 van de wet van 15 december 1980 die nationaliteit kunnen verkrijgen via versoepelde naturalisatie na een wettig verblijf van twee jaar, zoals het geval is voor de staatlozen die zijn erkend op grond van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

B.56.1.1. De Ministerraad werpt een exceptie van onontvankelijkheid op met betrekking tot het negentiende tot het eenentwintigste middel en het vijfentwintigste tot het zevenentwintigste middel, in zoverre de bestreden verschillen in behandeling niet te wijten zouden zijn aan de wet van 10 maart 2024 maar aan meerdere normatieve bepalingen die het verzoek om internationale bescherming of de status van erkende staatloze regelen en die niet bij die wet zijn gewijzigd.

B.56.1.2. De wet van 10 maart 2024 geldt voor de staatlozen die geen internationale of subsidiaire bescherming kunnen genieten, zonder dat zij overigens noodzakelijkerwijs vooraf als staatloze moeten worden erkend door de familierechtbank met toepassing van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Het is dus wel degelijk de wet van 10 maart 2024 zelf die aanleiding geeft tot een verschil in behandeling tussen de in die wet bedoelde staatlozen en de verzoekers om internationale bescherming. De omstandigheid dat de personen van die categorieën aan onderscheiden regelingen zijn onderworpen, met name in de wet van 15 december 1980, kan niet verhinderen

dat het Hof de bestreden verschillen in behandeling ten gevolge van de invoering van een regeling voor de toelating tot verblijf wegens staatloosheid onderzoekt. Zo niet zou het *de facto* onmogelijk zijn om dergelijke verschillen in behandeling door het Hof te laten toetsen in het kader van een beroep tot vernietiging.

B.56.2. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, is het drieëntwintigste middel overigens ontvankelijk, aangezien het duidelijk uiteenzet in welk opzicht de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden zijn geschonden en nauwkeurig de te vergelijken categorieën van personen aangeeft, namelijk, enerzijds, de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en, anderzijds, de verzoekers om internationale bescherming. Daarnaast blijkt uit de memories van de Ministerraad dat hij op adequate wijze heeft kunnen antwoorden op de diverse grieven van de verzoekende partijen.

B.56.3. De Ministerraad stelt ten slotte dat het vierentwintigste middel onontvankelijk is in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, aangezien de verzoekende partijen niet zouden uiteenzetten in welk opzicht die verdragsbepaling zou zijn geschonden.

Uit de uiteenzetting van het in het verzoekschrift vervatte middel kan worden afgeleid dat de verzoekende partijen kritiek uitoefenen op het ontbreken van een daadwerkelijk rechtsmiddel waarmee men zich kan beroepen op een schending van het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven, dat met name wordt gewaarborgd bij artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.56.4. De excepties van onontvankelijkheid worden verworpen.

B.57. Het Hof onderzoekt eerst de grieven die betrekking hebben op het ontbreken van waarborgen in het kader van het verzoek om internationale bescherming (negentiende tot drieëntwintigste middel), vervolgens de grief met betrekking tot het ontbreken van een rechtsmiddel met volle rechtsmacht en met schorsende werking (vierentwintigste middel) en, ten slotte, de grieven met betrekking tot het ontbreken van waarborgen voor de staatlozen die zijn erkend op grond van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek (vijfentwintigste tot zevenentwintigste middel).

a) Het ontbreken van waarborgen in het kader van het verzoek om internationale bescherming

B.58. Het negentiende tot het drieëntwintigste middel hebben betrekking op het verschil in behandeling tussen de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid en de verzoekers om internationale bescherming. Gelet op de onderlinge samenhang ervan, onderzoekt het Hof die grieven samen.

B.59.1. In de voormelde middelen klagen de verzoekende partijen aan dat de waarborgen in het kader van het verzoek om internationale bescherming, bedoeld in de artikelen 12, 48/9, 49/3/1 en 57/1 van de wet van 15 december 1980 en in artikel 3 van de wet van 12 januari 2007, niet worden toegepast ten voordele van de aanvragers van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid.

B.59.2.1. Artikel 12 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« De vreemdeling die toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk, wordt door het gemeentebestuur van zijn verblijfplaats in het vreemdelingenregister ingeschreven. Enkel voor de toepassing van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, wordt het vreemdelingenregister beschouwd als integraal deel uitmakende van de bevolkingsregisters.

In afwijking van het eerste lid, wordt de vreemdeling die een asielaanvraag indient ingeschreven in het in artikel 1, § 1, eerste lid, 2°, van de voormelde wet van 19 juli 1991 bedoelde wachtregister.

De Koning bepaalt de wijze van inschrijving en het model van de verblijfsvergunning die bij de inschrijving wordt afgegeven en daarvan bewijs levert.

De aanvraag tot inschrijving moet door de vreemdeling ingediend worden binnen acht werkdagen nadat hij het Rijk is binnengekomen indien hij de machtiging tot verblijf in het buitenland heeft verkregen of indien het recht op verblijf aan hem werd toegekend in het buitenland. Zij moet worden ingediend binnen acht werkdagen na de ontvangst van die machtiging of toelating, indien deze in het Rijk werd verkregen of toegekend.

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit en bij een algemene voorziening, in uitzonderlijke omstandigheden een kortere termijn vaststellen ».

Artikel 48/9 van diezelfde wet bepaalt :

« § 1. De vreemdeling die een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend overeenkomstig artikel 50, § 3, eerste lid, heeft de mogelijkheid om op omstandige en precieze wijze in een vragenlijst, die hij beantwoordt vóór de in artikel 51/10 bedoelde verklaring, de elementen aan te brengen waaruit zijn bijzondere procedurele noden blijken, teneinde aanspraak te kunnen maken op de rechten en te kunnen voldoen aan de verplichtingen voorzien in dit hoofdstuk.

§ 2. Daarnaast kan een ambtenaar-geneesheer of een andere bevoegde beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg, aangewezen door de minister of zijn gemachtigde, via een medisch onderzoek aanbevelingen doen betreffende de bijzondere procedurele noden die een verzoeker om internationale bescherming kan behoeven, teneinde aanspraak te kunnen maken op de rechten en te kunnen voldoen aan de verplichtingen voorzien in dit hoofdstuk. Indien de aanbevelingen betrekking hebben op medische gegevens, worden deze slechts aan de minister of zijn gemachtigde en de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen overgezonden mits instemming van de verzoeker om internationale bescherming.

Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing op alle ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken en het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, wat betreft de medische gegevens waarvan zij in de uitoefening van hun ambt kennis krijgen.

§ 3. Onverminderd het bepaalde in §§ 1 en 2, kan de verzoeker om internationale bescherming ook elementen in een latere fase van de procedure signaleren aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, zonder dat de procedure betreffende het verzoek om internationale bescherming hierom opnieuw moet worden gestart. De verzoeker dient deze elementen op omstandige en precieze wijze schriftelijk over te zenden aan de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

§ 4. De ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken en het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen beoordelen of de verzoeker om internationale bescherming bijzondere procedurele noden heeft en nemen deze in acht door het verlenen van passende steun tijdens de procedure, voor zover deze noden voldoende zijn aangetoond en voor zover de in dit hoofdstuk bedoelde rechten in het gedrang zouden komen en hij niet zou kunnen voldoen aan de hem opgelegde verplichtingen. De beoordeling van de bijzondere procedurele noden is op zich zelf niet vatbaar voor beroep.

§ 5. Indien de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen van oordeel is dat een verzoeker om internationale bescherming bijzondere procedurele noden heeft, in het bijzonder omwille van foltering, verkrachting of andere ernstige vormen van psychisch, fysiek of seksueel geweld, die niet verenigbaar zijn met het onderzoek van zijn verzoek conform artikel 57/6/1, § 1 of 57/6/4, past de Commissaris-generaal deze procedure niet of niet langer toe.

§ 6. De vaststelling dat de verzoeker de in § 1 bedoelde vragenlijst niet heeft beantwoord of dat verzoeker overeenkomstig § 2 niet medisch werd onderzocht, verhindert niet dat de procedure verder wordt behandeld overeenkomstig artikel 51/10 of belet de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen niet om een beslissing te nemen over het verzoek om internationale bescherming.

§ 7. De in § 4 vermelde beoordeling blijft geldig indien de vreemdeling een volgend verzoek indient op grond van artikel 51/8.

In afwijking van het eerste lid, kan de minister of zijn gemachtigde of de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in het kader van het volgende verzoek oordelen dat de verzoeker om internationale bescherming niet langer bijzondere procedurele noden heeft, zelfs al werd er tijdens het vorig verzoek nog geoordeeld dat hij deze had.

In afwijking van het eerste lid, kan de verzoeker alsnog in de in artikel 51/8 bedoelde verklaring overtuigende elementen aanbrengen waaruit zijn bijzondere procedurele noden zouden blijken, zelfs al werd er tijdens het vorig verzoek nog geoordeeld dat hij deze inhoud niet had ».

Artikel 49/3/1 van diezelfde wet bepaalt :

« Geen maatregel tot verwijdering van het grondgebied of tot teruggedrijving kan gedwongen worden uitgevoerd ten aanzien van de verzoeker vanaf het doen van zijn verzoek om internationale bescherming, en tijdens de behandeling van dit verzoek door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, met uitzondering van de verzoeker bedoeld in artikel 57/6/2, § 3 ».

Artikel 57/1 van diezelfde wet bepaalt :

« § 1. Een vreemdeling die een verzoek om internationale bescherming indient, wordt vermoed dit verzoek eveneens in te dienen namens de hem vergezellende minderjarige vreemdeling(en) over wie hij het ouderlijk gezag of de voogdij uitoefent (op grond van de wet die van toepassing is overeenkomstig artikel 35 van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van Internationaal Privaatrecht). Dit vermoeden blijft bestaan tot op het moment dat er een definitieve beslissing met betrekking tot het verzoek om internationale bescherming wordt genomen, zelfs indien de hiervoor vermelde minderjarige vreemdeling intussen de meerderjarigheid heeft bereikt.

De in het eerste lid bedoelde minderjarige vreemdeling kan tot vijf dagen vóór het persoonlijk onderhoud van de ouder(s) of de voogd plaatsvindt, vragen om gehoord te worden door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

De in het eerste lid bedoelde minderjarige vreemdeling kan, zonder dat deze minderjarige vreemdeling hier zelf om verzoekt, door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen gehoord worden indien hiertoe bijzondere redenen zijn en indien dit in het belang van deze minderjarige vreemdeling is. De minderjarige vreemdeling heeft het recht om te weigeren gehoord te worden. Het feit dat geen persoonlijk onderhoud heeft plaatsgevonden belet de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen niet een beslissing te nemen over het verzoek om internationale bescherming en heeft geen negatieve invloed op de beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

§ 2. In afwijking van de eerste paragraaf kan de minderjarige vreemdeling, die een verzoeker vergezelt die het ouderlijk gezag of de voogdij over hem uitoefent, ook uitdrukkelijk aangeven om zelf of via zijn ouder of via zijn voogd een verzoek om internationale bescherming in eigen naam in te dienen.

De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan ook een beslissing nemen op basis van andere elementen dan deze door de minderjarige vreemdeling aangebracht, zoals de elementen die worden aangebracht door de voogd of de ouder(s) in het kader van zijn/hun verzoek om internationale bescherming.

§ 3. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen hecht passend belang aan de verklaringen van de minderjarige vreemdeling in overeenstemming met zijn leeftijd, maturiteit en kwetsbaarheid. De minderjarige vreemdeling wordt door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen gehoord overeenkomstig de bij koninklijk besluit vastgestelde bepalingen.

De minderjarige vreemdeling wordt tijdens het persoonlijk onderhoud bijgestaan door een advocaat en, in voorkomend geval, door één enkele vertrouwenspersoon. Het persoonlijk onderhoud kan na een eerste oproeping enkel plaatsvinden indien de advocaat en, in voorkomend geval, de vertrouwenspersoon aanwezig zijn. De afwezigheid van de advocaat en/of de vertrouwenspersoon na latere oproepingen belet de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen niet om de minderjarige vreemdeling te horen. De voorwaarden waar een vertrouwenspersoon aan moet voldoen, worden bepaald door de Koning.

§ 4. Het hoger belang van het kind is een doorslaggevende overweging die de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen moet leiden tijdens het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming.

§ 5. Indien de verzoeker met toepassing van paragraaf 1, eerste lid een verzoek om internationale bescherming indient namens de minderjarige vreemdeling(en), neemt de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen één beslissing die geldt voor al deze personen.

De minderjarige vreemdeling wiens verzoek in toepassing van paragraaf 1, eerste lid, ingediend werd, heeft geen mogelijkheid meer om een afzonderlijke beslissing in zijn hoofde te vragen.

§ 6. In afwijking van paragraaf 5 kan er respectievelijk een afzonderlijke beslissing of een arrest worden genomen door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in hoofde van de in paragraaf 1 bedoelde minderjarige vreemdeling, indien er bijzondere elementen worden vastgesteld door voormelde instanties die een afzonderlijke beslissing noodzaken.

§ 7. Zowel de verzoeker om internationale bescherming als de minderjarige vreemdelingen van wie het verzoek met toepassing van paragraaf 1, eerste lid, ingediend werd, hebben recht op toegang tot de gegevens die voormelde minderjarigen betreffen. De toegang tot de gegevens wordt verstrekt zoals bepaald door de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur. Het toegangsrecht geldt niet voor de volgende gegevens :

1° gegevens die werden verstrekt door derden zonder dat zij daartoe verplicht werden en die zij als vertrouwelijk hebben bestempeld, tenzij zij zich akkoord verklaren met de toegang;

2° gegevens betreffende de in paragraaf 1 bedoelde minderjarige vreemdeling ingeval er tegenstrijdige belangen zijn met de ouder(s) of de voogd. In dat geval wordt het recht op toegang niet uitgeoefend door de ouder(s) of de voogd, maar kan het toegangsrecht van de minderjarige worden uitgeoefend door de minderjarige zelf, op voorwaarde dat hij tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, rekening houdend met zijn leeftijd en zijn maturiteit of door de vertrouwenspersoon die door de minderjarige op ondubbelzinnige wijze werd aangewezen of door de advocaat van de minderjarige vreemdeling ».

B.59.2.2. Artikel 3 van de wet van 12 januari 2007 bepaalt :

« Elke asielzoeker heeft recht op een opvang die hem in staat moet stellen om een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

Onder opvang wordt de materiële hulp verstaan die op grond van deze wet toegekend wordt of de maatschappelijke dienstverlening die wordt verstrekt door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn overeenkomstig de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn ».

B.60. Wat de minderjarige staatlozen betreft, dient allereerst te worden opgemerkt dat, bij het nemen van de beslissing en de uitvoering van de maatregelen waarin de wet van 10 maart 2024 voorziet, de overheid, krachtens artikel 22*bis*, vierde lid, van de Grondwet, het belang van de eventueel betrokken kinderen in aanmerking dient te nemen, ook bij ontstentenis van een uitdrukkelijke bepaling in die zin.

Het drieëntwintigste middel berust op een verkeerd uitgangspunt en is bijgevolg niet gegrond.

B.61. Zoals in B.12.2.1. is vermeld, streeft de wet van 10 maart 2024 een legitieme doelstelling na. De bestreden verschillen in behandeling berusten overigens op een objectief criterium van onderscheid, namelijk de aard van de door de betrokken staatloze ingediende aanvraag.

B.62. De omstandigheid dat de waarborgen in het kader van de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid verschillen van de waarborgen in het kader van het verzoek om internationale bescherming, kan op zich de bestreden maatregel niet van redelijke

verantwoording ontdoen, aangezien de wetgever, zoals in B.6.1 en B.6.2 is vermeld, niet ertoe gehouden is de staatlozen en de erkende vluchtelingen op dezelfde manier te behandelen.

B.63. In het licht van hetgeen is vermeld in B.62, is het niet zonder redelijke verantwoording dat de wet van 10 maart 2024 de aanvrager van een toelating tot verblijf als staatloze geen recht op bijstand in geval van bijzondere noden toekent dat gelijkwaardig is aan hetwelk de verzoeker om internationale bescherming geniet krachtens artikel 48/9 van de wet van 15 december 1980, dat specifiek een omzetting vormt van artikel 24 van de richtlijn 2013/32/EU.

Zoals blijkt uit de in B.16.2 weergegeven parlementaire voorbereiding, moet de bewijsplicht die krachtens artikel 57/39 van de wet van 15 december 1980 op de aanvrager rust, op een redelijke wijze worden ingevuld, reden waarom in die bepaling uitdrukkelijk werd bepaald dat de met het onderzoek van de aanvraag belaste instanties moeten samenwerken met de aanvrager voor de vaststelling van de relevante elementen van de aanvraag. Niets belet derhalve dat, in voorkomend geval, met de bijzondere procedurele noden van de aanvrager van een toelating tot verblijf als staatloze rekening wordt gehouden.

Het tweeëntwintigste middel is niet gegrond.

B.64. De wet van 10 maart 2024 kent de aanvrager van een toelating tot verblijf als staatloze geen recht van opvang toe dat gelijkwaardig is aan hetwelk de verzoeker om internationale bescherming geniet krachtens artikel 3 van de wet van 12 januari 2007. Het aangevoerde verschil in behandeling vindt zijn oorsprong niet in de bestreden wet, maar in de wet van 12 januari 2007.

Het twintigste middel is niet gegrond.

B.65. In het licht van hetgeen is vermeld in B.62 is het niet redelijk verantwoord dat de wet van 10 maart 2024 niet erin voorziet dat aan de vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf als staatloze heeft ingediend een bewijs van de indiening van de aanvraag wordt afgegeven, en dat zij hem evenmin waarborgt dat tijdens de procedure geen maatregel tot verwijdering van het grondgebied of tot teruggedrijving, behoudens om redenen van nationale veiligheid of openbare orde, gedwongen kan worden uitgevoerd.

Het negentiende en het eenentwintigste middel zijn gegrond. De wet van 10 maart 2024 dient te worden vernietigd in zoverre zij niet erin voorziet dat aan de vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf als staatloze heeft ingediend een bewijs van de indiening van de aanvraag wordt afgegeven en hem evenmin waarborgt dat tijdens de procedure geen maatregel tot verwijdering van het grondgebied of tot terughrijving, behoudens om redenen van nationale veiligheid of openbare orde, gedwongen kan worden uitgevoerd.

b) Het ontbreken van een rechtsmiddel met volle rechtsmacht en met schorsende werking

B.66. In het vierentwintigste middel klagen de verzoekende partijen aan dat er geen rechtsmiddel met volle rechtsmacht en met schorsende werking kan worden ingesteld bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen tegen de beslissingen die zijn genomen in het kader van de toelating tot verblijf wegens staatloosheid, in tegenstelling tot hetgeen inzake internationale bescherming is bepaald. Volgens hen zou zulks de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 3, 8 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, schenden.

B.67. Artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

«Niemand mag worden onderworpen aan foltering en noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen».

Artikel 13 van hetzelfde Verdrag bepaalt :

« Eenieder wiens rechten en vrijheden, welke in dit Verdrag zijn vermeld, zijn geschonden, heeft recht op daadwerkelijke rechtshulp voor een nationale instantie, zelfs indien deze schending zou zijn begaan door personen in de uitoefening van hun ambtelijke functie ».

B.68.1. De bevoegdheden die aan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zijn toegekend, zijn van tweeërlei aard. Enerzijds neemt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, op grond van paragraaf 1 van artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980, wanneer hij uitspraak doet inzake asiel en subsidiaire bescherming, kennis van beroepen die zijn ingesteld tegen de beslissingen van de CGVS. Anderzijds treedt de Raad voor

Vreemdelingenbetwistingen, op grond van paragraaf 2 van dat artikel, op als annulatierechter wanneer hij uitspraak doet over de overige beroepen wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht.

Bijgevolg verschillen de aan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen toegekende bevoegdheden naargelang de Raad zijn bevoegdheden uitoefent op grond van paragraaf 1 dan wel paragraaf 2 van artikel 39/2. In het eerste geval gaat het om een bevoegdheid met volle rechtsmacht. In het tweede geval betreft het een wettigheidstoetsing van de beslissing.

B.68.2. Wanneer bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een beroep wordt ingesteld tegen een weigering van een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid bedoeld in artikel 57/44 van de wet van 15 december 1980, een beslissing tot niet-inoverwegingneming bedoeld in artikel 57/40 van de wet van 15 december 1980 of een beslissing tot beëindiging van het verblijf bedoeld in artikel 57/46 van de wet van 15 december 1980, handelt de Raad in de hoedanigheid van een annulatierechter, overeenkomstig het in het geding zijnde artikel 39/2, § 2, van dezelfde wet (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-3600/001, p. 12).

B.69.1. Ook wanneer de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen optreedt als annulatierechter op grond van paragraaf 2 van artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980 oefent hij een jurisdictionele toetsing uit, zowel aan de wet als aan de algemene rechtsbeginselen. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen gaat daarbij na of de aan zijn toezicht voorgelegde overheidsbeslissing de vereiste feitelijke grondslag heeft, of die beslissing uitgaat van correcte juridische kwalificaties en of de maatregel niet kennelijk onevenredig is met de vastgestelde feiten. Wanneer hij die beslissing vernietigt, dient de overheid zich te schikken naar het arrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen : indien de overheid een nieuwe beslissing neemt, mag zij de motieven van het arrest dat de eerste beslissing heeft vernietigd, niet negeren; indien zij in de vernietiging berust, wordt de aangevochten akte geacht nooit te hebben bestaan. Het verschil met zijn optreden als rechter met volle rechtsmacht, op grond van paragraaf 1 van artikel 39/2, bestaat erin dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in dat laatste geval « de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen [kan] bevestigen of hervormen » en de actuele situatie van de verzoeker in aanmerking kan nemen op het ogenblik dat hij uitspraak doet over een eventuele schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens

in de hypothese dat de betrokken vreemdeling zou worden teruggewezen naar zijn land van oorsprong. Als annulatierechter daarentegen controleert de Raad enkel de wettigheid van de bestreden beslissing daarentegen op het ogenblik dat die is genomen zonder ze te kunnen hervormen.

In een dergelijke context zijn de uit de wet van 10 maart 2024 voortvloeiende verschillen tussen vluchtelingen en staatlozen, die hoofdzakelijk betrekking hebben op het al dan niet bestaan van een risico op vervolging in het land van herkomst, pertinent in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling. Hoewel zowel de vluchtelingen als de staatlozen worden gekenmerkt door een bijzondere kwetsbaarheid wegens het gebrek aan een reëel verblijfsalternatief in het land van herkomst, is het risico op vervolging in dat land algemeen beschouwd groter voor vluchtelingen dan voor staatlozen.

Bovendien kan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, in de omstandigheden bedoeld in artikel 39/82 van de wet van 15 december 1980, de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing bevelen, in voorkomend geval door uitspraak te doen bij uiterst dringende noodzakelijkheid. De Raad kan tevens, in de omstandigheden bedoeld in artikel 39/84 van dezelfde wet, voorlopige maatregelen bevelen. De rechtzoekenden beschikken derhalve over een daadwerkelijke jurisdictionele waarborg, voor een onafhankelijk en onpartijdig rechtscollege, tegen de administratieve beslissingen die op hen betrekking hebben.

Het bestreden verschil in behandeling is redelijk verantwoord.

B.69.2 Het vierentwintigste middel is niet gegrond.

c) Het ontbreken van waarborgen voor de staatlozen die zijn erkend op grond van artikel 572bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek

B.70. Het vijftentwintigste tot het zevenentwintigste middel hebben betrekking op het verschil in behandeling onder staatlozen, naargelang hun status al dan niet is erkend door de familierechtbank op grond van artikel 572bis, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

B.71.1. In de voormelde middelen klagen de verzoekende partijen aan dat de waarborgen die zijn bepaald bij artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980, bij artikel 57 van het Consulair Wetboek en bij artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, niet worden toegepast ten voordele van de staatlozen die zijn toegelaten tot verblijf wegens staatloosheid zonder dat hun status van staatloze door de familierechtbank is erkend. Volgens hen zou die niet-toepassing de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 25, 28 en 32 van het Verdrag van New York, schenden.

Gelet op de onderlinge samenhang ervan, onderzoekt het Hof die middelen samen.

B.71.2. Artikel 57/6 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« § 1. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen is bevoegd :

[...]

8° om aan de vluchtelingen en de staatlozen de documenten te verstrekken welke bedoeld zijn in artikel 25 van het internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève, op 28 juli 1951, en in artikel 25 van het Verdrag betreffende de status van staatlozen, ondertekend te New-York, op 28 september 1954.

[...] ».

Artikel 57 van het Consulair Wetboek bepaalt :

« De minister geeft de volgende Belgische paspoorten en reisdocumenten af :

1° het Belgische gewone paspoort dat enkel aan Belgen wordt afgegeven, geldig voor alle landen en met een geldigheidsduur van maximaal tien jaar; de Koning bepaalt de effectieve geldigheidsduur ervan;

2° het Belgische diplomatieke of dienstpaspoot, afgegeven aan Belgen in functie bij de Belgische federale, overheid of een gemeenschaps- of gewestelijke overheid van hetzij de wetgevende, de uitvoerende of rechterlijke macht, met een geldigheid van maximaal tien jaar; de Koning bepaalt de effectieve geldigheidsduur ervan;

3° de reisdocumenten voor de niet-Belgen, die in België genieten van het recht op een verblijf van onbepaalde duur, met een geldigheidsduur van twee jaar voor :

a) door België erkende vluchtelingen;

b) door België erkende staatlozen;

c) de niet-Belgen die niet door België als staatloze of vluchteling zijn erkend en voor wie geen buitenlandse nationale overheid of internationale organisatie bestaat, die erkend, bevoegd of in staat is om paspoorten of reisdocumenten af te geven;

4° de noodreisdocumenten voor Belgen, in België gevestigde en erkende vluchtelingen en staatlozen, met een geldigheidsduur van maximaal één jaar.

De minister stelt de nadere regels vast aangaande de hoedanigheid die de personen of hun gezinsleden bedoeld in het eerste lid, 2°, moeten bezitten om de aanvraag tot afgifte van een dergelijk paspoort op geldige wijze in te dienen;

De minister stelt de nadere regels vast aangaande de afgifte van de noodreisdocumenten bedoeld in het eerste lid, 4° ».

Artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bepaalt :

« § 1. Om de naturalisatie te kunnen aanvragen, moet de belanghebbende :

1° de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt of voor die leeftijd zijn ontvoegd;

2° wettelijk verblijven in België;

3° en aan België buitengewone verdiensten hebben bewezen of kunnen bewijzen op het wetenschappelijk, sportief, of sociocultureel vlak en daardoor een bijzondere bijdrage kunnen leveren voor de internationale uitstraling van België;

4° en met redenen omkleden waarom het voor hem zo goed als onmogelijk is om de Belgische nationaliteit te verkrijgen door het [afleggen] van een nationaliteitsverklaring overeenkomstig artikel 12*bis*.

Om zich te kunnen beroepen op buitengewone verdiensten, moet de belanghebbende op straffe van onontvankelijkheid volgende elementen kunnen aantonen :

1° in het geval van buitengewone verdiensten op wetenschappelijk vlak : een doctoraatstitel;

2° in het geval van buitengewone verdiensten op sportief vlak : het halen van de internationale selectiecriteria of de door het BOIC opgelegde criteria van een Europees Kampioenschap, een Wereldkampioenschap of de Olympische Spelen, of zich in het geval bevinden dat de federatie van de betrokken sporttak van oordeel is dat hij of zij een meerwaarde kan betekenen voor België in het kader van de voorronde of het eindtoernooi van een Europees Kampioenschap, een Wereldkampioenschap of de Olympische Spelen;

3° in het geval van buitengewone verdiensten op sociocultureel vlak : de eindselectie van een internationale cultuurwedstrijd gehaald hebben of internationaal geprezen worden omwille van zijn verdiensten op cultureel vlak of omwille van zijn sociale en maatschappelijke inzet.

§ 2. De naturalisatie kan eveneens worden aangevraagd door de vreemdeling die de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of voor die leeftijd is ontvoegd en de hoedanigheid heeft

van staatloze in België krachtens de er vigerende internationale overeenkomsten, en sedert ten minste twee jaar wettelijk verblijf heeft in België ».

B.72. Zoals in B.29.3 is vermeld, is de toelating tot verblijf wegens staatloosheid afhankelijk van de voorwaarde dat de aanvrager « voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de Status van Staatlozen » (artikel 57/37, 1°, van de wet van 15 december 1980), zodat de personen die als staatlozen zijn erkend in het kader van de in de wet van 10 maart 2024 bedoelde procedure voor de toelating tot verblijf moeten worden beschouwd als personen die over dezelfde rechten beschikken als de staatlozen wier status is erkend door de familierechtbank met toepassing van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, waaronder de rechten gewaarborgd bij artikel 57/6, § 1, 8°, van de wet van 15 december 1980, bij artikel 57 van het Consulair Wetboek en bij artikel 19 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, die overigens geen onderscheid maken op grond van de manier waarop de status van staatloze werd toegekend.

B.73. Het vijftiengste tot het zeventiengste middel berusten op een verkeerd uitgangspunt en zijn bijgevolg niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

1. vernietigt artikel 9 van de wet van 10 maart 2024 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid », in zoverre het artikel 57/37, 4°, in de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » invoegt;

2. vernietigt artikel 12 van dezelfde wet van 10 maart 2024, in zoverre het artikel 57/40, 5°, in de voormelde wet van 15 december 1980 invoegt;

3. vernietigt artikel 15 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het artikel 57/43, § 1, in de voormelde wet van 15 december 1980 invoegt, doordat het enkel voorziet in de loutere mogelijkheid om de aanvrager van een toelating tot verblijf wegens staatloosheid te horen;

4. vernietigt artikel 17 van de wet van 10 maart 2024, in zoverre het artikel 57/45 in de voormelde wet van 15 december 1980 invoegt, doordat het niet erin voorziet dat het vijfjarige verblijfsrecht een aanvang neemt op het ogenblik dat de rechterlijke beslissing tot erkenning van de status van staatloze, genomen op grond van artikel 572*bis*, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, in kracht van gewijsde is getreden;

5. vernietigt de wet van 10 maart 2024 in zoverre zij niet erin voorziet dat aan de vreemdeling die een aanvraag om toelating tot verblijf als staatloze heeft ingediend een bewijs van de indiening van de aanvraag wordt afgegeven en in zoverre zij hem evenmin waarborgt dat tijdens de procedure geen maatregel tot verwijdering van het grondgebied of tot teruggrijving, behoudens om redenen van nationale veiligheid of openbare orde, gedwongen kan worden uitgevoerd;

6. rekening houdend met hetgeen in B.11.2.2 is vermeld, verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 25 juni 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Frank Meersschaut

Pierre Nihoul

NIET VERBETERDE KOPIE